

לחיפוש נצחיות רוח קודשו של אור האורות הנחל נובע מקור חכמה

אבקשה

בס"ד | גליון 90 | אדר תשפ"ה | ירחון חסידי ברסלב

מזכרים לפעוה בריבוד

על ריקודי השמחה והחיוך הנצחי של איש
השמחה האגדי ר' נטע רוזנטל
- ששון ושמחה ליהודים -

פורים בעמק הבכא

תיעוד מקיף על תקופת מאסרו של החסיד
ר' שמואל הורביץ בכלא הסובייטי
- תשועתם היית לנצח

מקורבים מכב (פ) ר

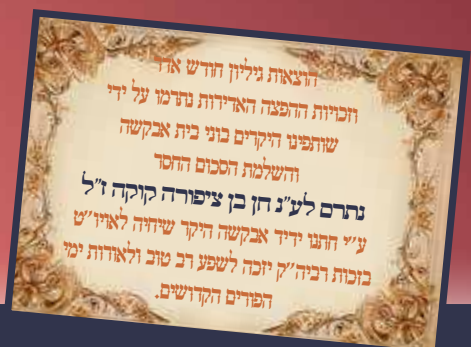
שלושה מקורבים שהתקרבו
ועדיין מתקרבים בשיחה מלאת
התחדשות ואור של התקרבות

- ועמי הארץ מתיהדים

עמלק קויים לדמותו

מגילת דעת מיוחדת
לדמותה של
המלחמה העתיקה
בעולם

פחד מרדכי עליהם

ריקודים עם הילדים
ללמוד את הקידים לדרים את הרגלים -
מדור במסילות הערים

ויחי בחצי הלילה
הנסיעות לפעלד שאולי יהיו גם השנה -
מדור להשקית איטנת

לצעוק כמו מרדכי ואסתר
מכתבו של ר' נתן שטרנהארץ -
מדור בית הנזים

מקורבים מכב (פ)ד

שלושה מקורבים שהתקרבו ועדיין מתקרבים בשיחה מלאה התחדשות ואור של התקרבות ועמי הארץ מתיחדים

מקורבים לפצות בריקוד

על ריקודי השמחה והחיוך הנצחי של איש השמחה האנדי ר' נטע רוזנטל ששון ושמחה ליהודים

פודים בלא צלמוזת

תיעוד מיוחד ונדיר על ימי הפורים שבילה החסיד ר' שמואל הורביץ בכלא הסובייטי - תשועתם הייתה לנצח

עמלק קוים לדמותו

מגילת דעת מיוחדת לדמותה של המלחמה העתיקה בעולם פחד מרדכי עליהם

03.50.111.06
קו נבספה
הקו של כל השיחות
נבספה

הענין שיה אבר פשוט
א קא אקייט
אין לעבן
02.560.7387
משיבת

אליה זינגלין
079.704.0073
אוריאל
718.362.8870
זינגלין
0330.350.3064

כאן מתחדשים! מוקד ברסלב
02.999.3.148
חדשות | ראינונות | שיעורים
קו איחוד חסידי ברסלב לשעבר

י"ל ע"י
מערכת אבקשה
טל': 02-539-6363
פקס: 077-318-0237

©
כל הזכויות שמורות.
העקת קטעי מאמרים,
או תמונות, אך ורק
באישור בכתב מהמערכת.

הגליון מודפס ע"י מ.א. הפקות
דפוס - כל סוגי ההדפסות
במחירים ווליים
לקבלת הצעת מחיר משתלמת
במיוחד פנו לטלפון
052-7631367

יישר כח מיוחד לר' משה אריה רוזנטל
על התמונת הנדירות שהמציא לידעו

עימוד ועיצוב: דוד ג. 0583224270

במסילות הנערים 40
איך רוקדים עם הילדים

להשקות אילנות 42
נסיעה לפעלד בירושלים

את שאהבה נפשי 45
מיוהנסבורג להיכלו של הרבי

ילדים יקרים!!

חמשה מדורי ילדים עם קומיקס
חדש ועוד דברים מענינים במיוחד
מחכים לכם ב'אבקשה לפית'

בהצלחה!

לתרומות
ושותפות
בבית אבקשה
פנו עוד היום:
בארץ ישראל
02-6237686
בארצות הברית
845-650-9368

אם אתם שותפים ומכל סיבה
שהיא לא קבלתם את הגליון לביתכם
נא השאירו הודעה
במספר 026237686 שלוחה 3

..הנה הולכים ומישימים לבוא ימי הפורים האלה,

ויהיו ישראל מרקדים וימחאו כף ועל ידי זה ימתיקו

הדינים..

פּוֹנְתוֹ פֶּשׁוּטוֹ שִׁיחֲקוּ עֲצָמוֹן לְשִׁמְחָה בְּיָמֵי שְׂמֵחָה, כְּגוֹן: פּוֹרֵים וְחֻגְגָה וְיָמֵים טוֹבִים אוֹ חֲתָנָה, וְכִיּוֹצֵא בָּזֶה כֹּל מִיַּיִן שְׂמֵחָה שֶׁל מִצְוֹת שִׁיחֲקוּ עֲצָמוֹן בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה עַד שֶׁיִּזְכּוּ לְהַתְעוֹרֵר לְרִקּוּדֵיךְ וְהַמְחָאת כֶּף וְעַל-יְדֵי זֶה יִמְתִּיקוּ הַדֵּינִים.

”כִּי כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה לֹא בְּשִׂמְחָה הֵיא לְאִמֹר שְׂאִין מִי שֶׁיִּכּוֹל לְזַכּוֹת לָזֶה לְהַמְתִּיק הַדֵּינִים עַל-יְדֵי הַמְחָאת כֶּף וְרִקּוּדֵיךְ - כִּי-אִם גְּדוֹלִים כְּנִי עֲלֶיךָ, וְכִּי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ פֶּחַ הַזֶּה שֶׁיִּשְׂקֶיךָ הַדְּבָרִים כֶּפֶשׁוֹטֵן פְּאֻמָּת וּבְתַמִּימוֹת... כִּי לֹא הַמְדַרְשׁ הוּא הַעֲקָר אֶלָּא הַמַּעֲשֶׂה” (שם).

עצה תמימה פשוטה בתכלית העניק לנו צדיק הדורות. עבודת קודש קלה שכח עליון ונשגב גנוז בה: ריקודין והמחאת כף.

תורה עמוקה ונפלאה גילה רוח אפינו משיח ה' בסוד נשיאת הרגליים הריקודים והמחולות והמחאת כף, שיש בסגולתם להמתיק את כל הדינים בשורשם ולכטל את כל הגזירות והחרון אף.

היה זה בעקבות השמועות האיומות אודות הגזירות הקשות שזוממים צוררי היהדות שהחרידו את לבו של ראש בני ישראל. ובכל אותו זמן הוא לא מצא מנוח וביקש להרעיש ארץ ומלואה ולעורר את ראשי הדור לפעול בתפילות וצעקות לה' יתברך לביטול גזירות השמד הללו.

ובהתקרב ימי הפורים, ימי האורה, השמחה והששון, היתה תקוותו של אור האורות בריקודין ומחיאית כף של הימים הללו שעל ידם יומתקו הדינים ויתבטלו הגזירות. וכפי שענה ואמר חזר וכפל אחרי אמירת אותה תורה נשגבה:

”כֶּף אֶמְרָתִי, שֶׁעָשָׂו נִשְׁמַע גְּזֵרוֹת חָס וְשָׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל. וְהֵנָּה הוֹלְכִים וּמְשַׁמְשִׁים לְבֹא יְמֵי הַפּוֹרִים הָאֵלֶּה, וְיִהְיוּ יִשְׂרָאֵל מְרַקְדִים וְיִמְחָאוּ כֶּף וְעַל-יְדֵי זֶה יִמְתִּיקוּ הַדֵּינִים. וְחָזַר וְכָפַל דְּבָרָיו וְאָמַר בְּפֶה מְלֹא: כֶּף אֶמְרָתִי!” (שיחות הר"ן קלא).

על אף שהעפיל רועה ישראל בהשגתו לגבהי גבהים והפליג והפליא בתורתו הנוראה ברוממות מעלת הריקודים והמחאת כף אל כף, לא נתן תקוות הדורות מקום לשגות בדברי תורתו וטרה לכאר בבחירות שכונתו היא הלכה למעשה בפשיטות ותמימות לגמרי:

”וְכֹנְנָתוֹ הִיְתָה לְהַעִיר לְכַבְנֵי שְׂדַעַת וְנָבִין שֶׁכָּל דְּבָרֵי תוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה אֶף-עַל-פִּי שִׁישׁ בָּה עֲמֻקּוֹת גְּדוֹל וְנִרְאָ מְאֹד מְאֹד וְרוֹזֵן עֲלָאִין וְסוֹדֵי סוֹדוֹת עֲמֻקִּים וְרַחֲבִים מְנִי יָם כְּגַל דְּבִיב וְדָבוּר, אֶף-עַל-פִּי-כֶן עָקַר כְּפִנְתוֹ שֶׁנִּשְׁמַע וְנִקְבַּל דְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים בְּפִשְׁטוּת לְשִׁמּוֹר וְלַעֲשׂוֹת וְלִקְנִים אֶת כָּל דְּבָרֵי תוֹרָתוֹ בְּפִשְׁטוּת וּבְתַמִּימוֹת.

”כְּמוֹ לְמַשָּׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת שֶׁנֶּאֱמַר שֶׁ שֶׁעַל-יְדֵי הַמְחָאת כֶּף וְרִקּוּדֵיךְ מְתַקֵּין הַדֵּינִים הִיְתָה

וכל דבריו חיים וקיימים. מאז ועד הלום לא חל בהם חילוף שינוי ותמורה. אדרבא הם נאמנים ונכונים ונכוחים כיום יותר ויותר. רוח קדשם של הרב והתלמיד הנאמר לשעה ולדורות נצח מאיר ומתנוצץ עתה בכפל כפליים ברוח פי שניים ובאור שבעתיים.

ככל שמתארכים ימי הגלות וההסתר פנים גובר, הסתרה שבתוך הסתרה, כשאין לך יום שאין קללתו מרובה מחבירו. שה פזורה ישראל מוקפת זאבים טורפים ואויבים מרים מבית ומחוץ העומדים ומבקשים לכלותינו ברוח ובגשם.

כל מי שלב יהודי נאמן לה' יתברך ולתורתו הקדושה פועם בקרבו ולא נסחף ונאטט בסערות הזמן, לא מוצא מרגוע לנפשו, ירא וחרד מפחד כי "על עמך יערימו סוד ויתיעצו על צפונך", ועיניו כלות כל היום לישועתו יתברך, ולפדות וגאולת בני אל חי הנאנקים תחת שעבוד המלכויות.

עכשיו זה הזמן, בחודש אדר הקדוש הזה, לשנס מותניים ולאזור חלציים, לנשא את לבנו ורגלינו אל על, לקשר את עצמינו אל "האי רוחא דנשיב בשית פריקין דדרועין ובשית פריקין דשוקין", הממתיק את כל הדינים ומכטל את כל הגזירות.

בידינו וברגלינו הדבר! לרקוד ולרקוד ולרקוד ולמחוא כף אל כף בכל עת מצוא, בשמחה של מצוה לשמוע דברי חכמים, ולהזריח ולנשב את רוחו העליונה מראש ועד כף רגל, אשר בהתגלות דעת האמת ישיב ה' יתברך את שבותינו ויצמיח את ישועתנו ויגאלינו גאולת עולמים.

עכשיו זה הזמן,
בחודש אדר
הקדוש הזה, לשנס
מותניים ולאזור
חלציים, לנשא את
לבנו ורגלינו אל
על, לקשר את
עצמינו אל
האי רוחא דנשיב
בשית פריקין
דדרועין ובשית
פריקין דשוקין,
הממתיק את כל
הדינים ומכטל
את כל הגזירות.

טעימה מאוצרות האור של "ליקוטי הלכות" לקראת ימי הפורים

מהקדשה, שהרי אין עוד פח אחר בעולם חס ושלום.

השאלה היא, איך הוא עשה את זה? כיצד הצליח המון לחדר אל המעצמה של הקדשה ולגנוב משהו? המון מן התורה מנין? היכן היתה המחותרת אשר דרקה גנב המון את האנרגיות שלו?

והתשובה היא: מעץ הדעת טוב ורע. "המון העץ אשר צויתך לבלתי אכל ממנו אכלת". ונבאר: החיים שלנו מורכבים משלש מציאויות. ישנם מעשים, דבורים ומחשבות של קדשה, לעמת זה ישנם מעשים, דבורים ומחשבות של אסור וטמאה, וישנם גם מעשים, דבורים ומחשבות של הטר, שהם לא ממש מצוה וגם לא עברה.

כאשר האדם עוסק במצוה - הוא מחבר לקדשה. אל הקדשה עצמה לא יכול הסטרא אחרא להתקרב בשום אופן. מאידך - כאשר האדם נכשל במעשה עברה - הוא מחבר לסטרא אחרא בעצמו, השם יצילנו. השטח האפר הוא העוסקים של הטר. שם ישנה תערובת בין טוב לרע. שם שולטים כחות הקדשה והסטרא אחרא בערבוביה. בשטח הזה העסק מתחיל להסתבך. לאכל לאכל שבת קדש זה לא כל כך מסבך. להמנע ממאכלות אסורות - זה גם כן לא כל כך מסבך. אבל לאכל ארוחת צהרים ביום חול, ולאכל כמו שיהודי צריך לאכל - זה קצת מסבך. לומר שיחת חלין ולדעת על מה גדיק לומר - זה כבר יותר מרוב.

בין הקדשה לסטרא אחרא ישנו שטח צבאי המסמן פאזור מסוכן. בשטח הזה שתי המעצמות משתמשות בנשק על בסיס יום יומי. זה לא צחוק, זו עבודת חיים. הגישה היחידה שיש לסטרא אחרא אל עולם הקדשה, היא אף ורק דרך השטח המערבב הזה. כאשר האדם מועד מעט בעניני ה'הטר', הוא נעצם פותח את הדלת להמון, עד שבשלב מסוים, הוא יכול למצא את המון מסתובב לו גם בתוך בית המדרש. הלא כבר פתחו לו את הדלת, להוציא אותו עכשיו. מענין לראות עד מינינו, שיש עתונים מפקפקים מאד וכן תמנונות רדיו המדיפות טנפת של כפירה וטמאה, המפקדים להקדיש גם כמה אחוזים מתוכניותיהם לפרשת שבווע (המתפרשת בדרך כלל בצורה מסלפת, פמבון). התערבות האמללה הזאת מכרחת ממש להמשך קיומם. כי אין לסטרא אחרא שום פח ועוצמה אם היא לא תקבל איזה תזונה וחיית מעולם הקדשה. והתזונה הזאת חקבת לעבר דרך המקום של עץ הדעת טוב ורע.

הנחש הקדמוני גם כן השתמש בדרך הזאת. הוא דחף את חנה והראה לה שאפשר לגנוע בעץ ולא להנזק. זאת אומרת, להתעסק עם הטר עד קצה הניכלת, וכאשר חנה השתכנעה, הם הגיעו גם לאסור.

זו בעצם התשובה לשאלה: "המון מן התורה מנין". אם תרצה לדעת מאין נק המון את פחו להלחם בנו? מ"עץ הדעת טוב ורע". המון קבל את העוצמה שלו מהקדשה באמצעות השטח האפר של עץ הדעת טוב ורע. שם זה שטח העבודה שלו.

אשרי מי שידוע את זה. אשרי מי שנגרף להתמודדות זו, זה באמת לא צחוק. זו עבודת חיים!

(על פי ליקוטי מוה"ר מ"ר תורה יט, ד. לקוטי הלכות סימני בהמה וחייה טהורה ה"א, ה)

המון מן התורה מנין?

במסכת חלין (דף קלט:) מספר על אנשי פפוניא ששאלו את רב מתנה, היכן נרמזו בתורה שמותיהם של משה, של המון, של מרדכי ושל אסתר. ואכן רב מתנה מצא לכל שם רמז מן התורה.

על השאלה, המון מן התורה מנין? השיב רב מתנה, שזה נרמז בפסוק: "המון העץ אשר צויתך לבלתי אכל ממנו אכלת" (בראשית ג, יא). המון - זה אותיות המון. העץ - רמז שנתלה על העץ. עד כאן מהנמרא.

יש לשאל, התינוח משה רבינו, מרדכי ואסתר מן הראוי שנטררו למצא להם רמז מן התורה אבל המון מה זכה שנמצא לו רמז בתורה? וכי יקרה משהו אם לא נמצא להמון רמז מן התורה? ועוד יש להבין, מה הקשר בין תכן הפסוק העוסק באכילת עץ הדעת לענינו של המון הרשע? וכי מה ענין שמטה אצל הר סיני?

רבי נתן מבאר את הענין על פי אחד היסודות ממשתחו של רבינו. בעולם קומות שתי מעצמות אדירות המתמודדות זו עם זו. מעצמה אחת מיצגת את פח הקדשה, את השראת השכינה, את התורה הקדושה וקיום המצוות. וינגדה ישנה מעצמה המיצגת את הסטרא אחרא, את כל הרע שבעולם, את כל האסורים שבתורה, את כל השקר והגלגל שאפשר לדמיון. זה נגיד זה עשה האלקים.

מקבל להשב ולהבין, שיש שיון כחות בין הטוב לרע. וכשם שהפח של הקדשה הוא עוצמתי - כנגד זה יש גם לכחות הטמאה כחות אדירים. אבל זה לא מדיק בכלל. למעשה אין בעולם פח עוצמתי המכנה "סטרא אחרא". זה לא באמת פח, שהרי אין עוד מלבדו יתברך. הטמאה היא בסך הכל דמיון של חקוי מול פח הקדשה. הסטרא אחרא מצליחה להעמיד 'מראה' מול פח הקדשה, ולפתות אותו שיש לה גם כן מה להציע. בפעל אין לה מה לתת לנו מעבר לדמיונות.

ואם בכל זאת אנחנו רואים ומרגישים שיש גם לכחות טמאה מה להציע, זה אף ורק בגלל שהסטרא אחרא הצליחה לקחת ולגנוב כמה קמפוצי ענג של כחות מהקדשה, ועם זה יש לה אפשרות להציע גם כן משהו בפעל. קמפוצים אלו מכנים בשפת המקבילים: ניצוצות קדשה.

כאשר שואלים חכמינו הקדושים: "המון מן התורה מנין?" יש כאן עמק בשאלה. המון יצג בדורו דמות בעלת פח עוצמתי. היתה לו עשייה כפירה והצלחה מסחררת. הוא הצליח תוך זמן קצר להטיל מרד בלב רבבות יהודים וגויים. הוא הראה לכלם שהסטרא אחרא הוא עוצמתי. את הכחות הללו בודאי שאב המון

ניתן להשיג את הספר
בחנויות הספרים
ובנקודות ההפצה
השונות - לכמויות
0556763126

ר"ח ניסן באומן

אצל רב נחמן מפולסב דני"א

טבלת טיסות

טבלה מס' 1 | מעודכן ל: יום רביעי כ"א שבט תשפ"ה (19.2.25)

המחיר כולל

כרטיס טיסה
כבודה עד 20 ק"ג
וכבודת יד 7 ק"ג למטוס

מחיר טיסה כיוון אחד:

ניתן להזמין טיסה לכיוון אחד בלבד בתוספת מחיר.

נסיעות פנים בטנדרים:

נסיעות משדה התעופה לאומן ובחזרה ב-\$75 לכל כיוון לאדם.

ניתן להזמין אירוח במלון המפואר 'חושן'

HOSHEN

שבת פרשת פקודי - שבת החודש

ר"ח	יציאת שבת	כניסת שבת באומן
19:37	19:12	18:02

בחר טיסה הלוך

קוד:	תאריך ושעה:	חברה ומס' טיסה:	יעד:	מחיר:
HU45	יום רביעי 26.03 14:00	פליי ין 2031	סוצאבה	\$300
HL51	יום חמישי 27.03 08:20	אל-על 5129	קשינב	\$300
HH58	יום חמישי 27.03 23:30	היי-סקיי 458	קשינב	\$300

בחר טיסה חזור

קוד:	תאריך ושעה:	חברה ומס' טיסה:	מוצא:	מחיר:
CH18	יום ראשון 30.03 20:00	היי-סקיי 457	קשינב	\$310
CU18	יום ראשון 30.03 20:00	פליי ין 2074	סוצאבה	\$310
CH28	יום שני 31.03 20:00	היי-סקיי 457	קשינב	\$290

טיסת מבצע | הכל כלול

מחיר:	מוצא:	חברה ומס' טיסה:	תאריך ושעה:	יום
\$995	סוצאבה	פליי ין 2031	14:00	יום רביעי 26.03
	סוצאבה	פליי ין 2074	20:00	יום ראשון 30.03

טיסת מבצע | סטנדרט

מחיר:	מוצא:	חברה ומס' טיסה:	תאריך ושעה:	יום
\$930	סוצאבה	פליי ין 2031	14:00	יום רביעי 26.03
	סוצאבה	פליי ין 2074	20:00	יום ראשון 30.03

תנאי הרשמה: צילום דרכון בתוקף (לחצי שנה ממועד הטיסה) דמי הרשמה, וחתימה על טופס הזמנה, המחירים עלולים להשתנות בכל עת, הזמנים עלולים להשתנות, טיסות השכר מותנות באישור מינהל התעופה האזרחי | ההרשמה כפופה לתקנון הנמצא במשרדי החברה ברחוב בית ארזי הבירה 49 ים טל"ח

אתם תבחרו את היעד.

אנו נתאים את הדרך הטובה ביותר עבורכם!

לאומן, או לכל יעד בעולם, כרטיס טיסה קונים רק אצל הוותיקים והאמינים

ניתן לרכוש טיסות מכל יעד ולכל יעד אצל סוכני הטיסות שלנו, בסניפים או בטל: 02-5410100

דרר צדיקים
חזירה עם נשמה

אדר תשפ"ה | אבקשה 5

02-54-10-100
או בכתובת מייל: fax@dzt.co.il

- 101 שירותי קרקע ומים
- השכרת רכב
- סבצות חוויה עם נשמה
- טיסות לכל העולם
- קברי צדיקים בארחה

ירושלים: ארזי הבירה 49 | בני ברק: רבי עקיבא 62 | בית שמש: יחזקאל הנביא 63

עמלק – קוים לדמותו

המסוכן הזה, ואף נותן לנו עצות קיומיות עצות לניצחון מוחץ ומוחלט, עד לאיבוד זכרו.

'עמלק' הוא ראש ושורש לכל הטומאות, ההסתות, הגלויות וכלל צרותיהם של כלל ישראל. הוא שער הנו"ן של הטומאה. 'שער הנו"ן' פירושו - מעל ומעבר לכל, גבוה מכל מערכת של מידות, סדר וטעם. הרוע של עמלק מנוגד לקדושה בעצמותו, הוא מתנגד לקדושת ישראל ללא שום הגיון וסיבה. עובדה זו משתקפת בכל מהלך המלחמה שלו בישראל, החל מהופעתו הראשונה תיכף ליציאת מצרים כשכל העולם עמד אחוז אימה ורתת מעוצם הניסים וגילוי כבוד ה' וזרועו הרמה, אז הגיע עמלק ולחם עם ישראל ברפידים ללא שום סיבה וללא שום הגיון, פשוט 'מלחמה לשם מלחמה', בכך קירר את האמבטיה הרוחתת והסתיר את הגילוי של כבוד שמים ומלכות ה' יתברך בעולם.

עמלק ימ"ש שואף לכלות ולעקור את קדושת ישראל בגשמיות וברוחניות, הוא לוחם עם הקב"ה בעצמו כביכול, על עצם בחירתו יתברך בעם ישראל שהם המרכבה והגילוי של כבוד ה' בעולם, כך גם הוא טוען לכפירה מוחלטת בקב"ה, עושה עצמו לאלוה, ובחוצפה ועזות הוא שואף לכלות הכל, עד האחרון שבאחרונים מישראל העומדים מולו בתוקף.

שני הופעות ושני קצוות מנוגדים

אם נתבונן בשני ההופעות האחרונות שלו, האחת בימי מרדכי ואסתר והשנייה בחורבן האחרון שנתרגש על עם ישראל, נוכל להבחין בדפוסי פעולה דומים, הכוללים גאות אין סופית עד כדי החשבת עצמו לאלוה שאין דבר העומד בפניו, בתוספת רצון להשמדה מוחלטת של העם הנבחר.

בנוסף, אנו מבחינים גם בשני קצוות מנוגדים שיש באותו המן - עמלק, מחד 'יבז בעיניו לשלוח יד במרדכי לבדו', כשבכך הוא רוצה להכריע את העם כולו, באמצעות הכרעת המנהיג הוא מבקש לכלות את כולם... ומצד שני 'יזנב בכ כל הנחשלים אחריו' כאילו הכרעת החלשים מספיקה לו. והאמת - מחמת גאוותו האין סופית, כפירתו המוחלטת, הרוע האיום שלו, הוא רוצה להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים כולם מנער ועד זקן טף ונשים, אך באותה מידה הוא שמח על כל

בכל מקומות מושבות אנשי הצדיק השמחה האין סופית שאחודה ודבוקה בצדיק המשפיע שמחה וששון משער הנון, חביות של ששון ועליצות הנשפכים בגלוי על ראש החסידים מוצאים את ביטויים העז בגילויי השמחה ההודיע שכל קוויך לא יבושו ולא יכלמו לנצח כל החוסים בך עמלק

קוים לדמותו

חוסר האונים המוחלט של המן עמלק למול יהודי אחד בלבד שישאר בעולם ואף אם יהיה זה היהודי הרחוק והחלש ביותר בעולם - לעומתו עומד מרדכי הצדיק וזועק: כי אין שום רצון או דיבור שנאבד ואפילו של היהודי הרחוק ביותר בעולם

ידוע לכל מי שבא בשערי הצדיקים והולך בדרכיהם, כי עיקר מלחמת עמלק מסורה לצדיקים ולצדיקי הדורות בפרט. חז"ל מבארים את כוונת הפסוק: מלחמה לה' בעמלק מדור דור - מדורו של משה לדורו של שמואל, ומדורו של שמואל לדורו של מרדכי ואסתר, ומדורו של מרדכי ואסתר לדורו של משיח.

כעת אנו מצויים בדורו של משיח, כל התגלות הצדיקים מאז הופעת אורו של מרן הבעל שם טוב זיע"א ולאחריו, רבינו הקדוש, היא בבחינת 'התנוצצות אורו של משיח' לדורנו. ואיפה התפקיד והעבודה של מלחמה לה' בעמלק? איך נלחמים בו? מי הוא בכלל? וכיצד כל זה קשור לימי הפורים ומצוותיו?

ה'ליקוטי הלכות' מלא בדרושים נלהבים בעומק ורוחב בדרכי מלחמה זו, כל חסיד ברסלב מכיר את מעיינות החיים המפכים שהעניק לנו התלמיד הגדול מורנו ורבינו רבי נתן. וכמו בימי משה רבינו, בעת המלחמה הראשונה הגלויה והחזיתית של עמלק מול כלל ישראל, אז נערכה המלחמה כשמשה רבינו עמד והתפלל 'יהי ידיו אמונה' - 'פרישן בצלו', ואילו יהושע תלמידו התייצב בשדה הקרב, בחזית הישירה פנים בפנים כנגד קליפה זו, כך בדורנו אנו. צווה משה מפי הגבורה: ושים באוזני יהושע וכו' מלחמה לה' בעמלק מדור דור. כלומר, בעל פה נמסרו לתלמיד כל תכסיסי המלחמה עמו... כן בדורנו, אין מי שלוחם חזיתית עם עמלק כמו התלמיד הגדול 'כירח יכון עולם', והוא זה שמסביר ומזהיר את העם ממהותו של האויב המר

רבי נתן חוזר פעמים אין ספור בליקוטי הלכות ובמכתבים, כי צריך 'לא להפסיק להתפלל'! לעיתים ימים, חודשים, שנים, עשרות שנים ללא הרף, במבט שטחי נראה אכן לפעמים שלא פעלנו כלום, החכמה היא פשוט להתחזק באמונה חזקה כי כל תפילה עוזרת ופועלת

'לא להפסיק להתפלל! לעיתים ימים, חודשים, שנים, עשרות שנים ללא הרף, במבט שטחי נראה אכן לפעמים שלא פעלנו כלום, החכמה היא פשוט להתחזק באמונה חזקה כי כל תפילה עוזרת ופועלת, ולדעת כי תפילות של עם ישראל אינן עניין של מה בכך, זוהי מערכת עולמית שבונה את הגאולה ואת כל העתיד שלנו הנצחי. הצדיק בונה המשכן לוקח כל תפילה ומכניס אותה למקומה הראוי, עד שבבא העת תושלם המלאכה ואנו נצא לחרות עולם לנצח נצחים.

עמלק ימ"ש פוחד פחד מוות מ'תפילה', זהו הסם ההורג אותו, ולכן הוא משקיע בעניין הזה את כל כוחותיו. כמה מאושרים אנחנו כשאנו יודעים מהסוד הזה, מסוד ריבוי התפילות. ורק מי שנכנס לעבודת ההתבודדות מבין מה זה ימים ושנים! כמה כוחות צריך בשביל להתיישב כל יום מחדש ולשוחח עם הקב"ה, לספר, לבקש, להתחנן, לפרוט לכסף קטן, להפעיל את השיניים הטוחנות (מה שנקרא באידיש: 'באק ציינער') ולהגות תפילות, ללחוש דיבורים, להתאנה, לגנוח, לצעוק, לבכות, לשמוח, לחייך, לשתוק, להאדים, להתכווץ, להתבייש, אוי טאטע!! כוחות אדירים צריך לכך, ואותו אנו מקבלים מהבעל תפילה הגדול רבינו הקדוש ותלמידו, מעצם ההתקשרות עמם ומהלימוד והשקידה על דלתותיהם וההליכה בעצתם בתמימות ובפשיטות. אנו אחוזים ודבוקים בהם, ומהם אנו שואבים כוחות לשבת ולהתבודד ולהתפלל שוב ושוב, בלי לתת מנוחה לעמלק שכולו רק הפרעה והחלשה אחת גדולה על עניין זה.

לחישות מחלישות

אם לא נרמה את עצמינו, נוכל לשמוע את לחישותיו של עמלק בקרבנו, יום יום ושעה שעה. 'הרף', הוא צועק. 'ראית פעם מישהו מקיש על דלת של מאן דהו יותר מחמש דקות, זאת במקרה שהוא עקשן כרוני... כבר הקשת, דפקת, צעקת, אין מענה, סימן שאין כאן אף אחד, מה אתה מתמהמה כאן? וכי השתגעת?'

מרדכי הצדיק נקרא "בן יאיר בן שמעי בן קיש", חז"ל דורשים: "בן קיש" - שהקיש על דלתי רחמים ונענה. יש להבין מה השבח הגדול בלדפוק על דלתי רחמים? כל זקוק לישועה מגיע לדלתי רחמים ומקיש? התשובה היא: הריבוי, העקשנות, הימים ושנים, ההמתנה שם, ולא לזוז גם כשמהעבר השני לא נשמע שום רחש, גם כשהאורות כבויים וכל הסימנים מראים כי אין כאן אחד שהולך לעזור לי, וממילא כנראה שאני שממשיך להתעקש אינו אלא משוגע וחסר דעה גמור... הלא הכל יבש, סברינן יבשתא היא...

אבל אנחנו העקשנים, אנשי הבעל תפילה, יודעים שזה הכל מתחבולותיו של עמלק הרשע האיום, רשעותו היא שער הנון של הטומאה והוא המנוגד לאמונה ובמיוחד לאמונה הזו הנותנת כח ביד כל יהודי לעמוד אצל שערי רחמים ולהקיש ולהקיש ולהקיש ולהקיש עוד יום ועוד יום ועוד יום שבוע וחודש ושנה ושנים. עד שיתקיים 'וכד חם גביה איתהפך'.

ישנן תפילות שפועלות מיד ישועה גשמית, יש עניינים שצריכים יותר תפילות, יש עניינים שמספר התפילות הוא כזה ויש שכזה, יש עניינים הנוגעים לכלל, ויש הנוגעים לפרט, אין איתנו יודע בדיוק מה ואיך וכמה... אך הצדיקים יודעים. אנו יודעים רק דבר אחד, כי כל השפע הנצרך לאדם ולעם ישראל בגשמיות וברוחניות, דבר קטן או גדול, שום דבר אינו יכול לרדת לעולם הזה ללא 'כלי האמונה', שהיא התפילה. וככל שנאמין שאנו פועלים בתפילות וככל שנרבה להתפלל ללא הרף מתוך שמחה ואמונה כך ניושע במהרה. וכל אחד יודע, כל מתפלל ומתבודד יודע כמה נענה וכמה נושע, וצריך לזכור זאת לסדר את זה לפני הקב"ה להודות לו ולשבח ולפאר ולרומם כמה עזרונו רחמינו עד הנה ומכאן להמשיך

נפש מישראל שהוא מצליח ללכוד ברשתו, יהיה זה אפילו האיש החלוש, המסכן וחסר האונים.

וכשנתבונן בכך, נבחין מיד כי מידה זו מקורה בקדושה והיא נמצאת אצל כוח הרע בבחינת 'זה לעומת זה'. כשם שהצדיקים לא מתייאשים מאף יהודי וחפצים לתקן את כולם, עד האחרון החלוש והמסכן שבהם. כמו כן ולעומת זה עמלק רוצה את כולם להכרית... מי שעניינים לו נאחז בתמהון כשהוא מתבונן בסיפורי השואה ובתיאורים כיצד הנאצים - זרע עמלק - חיפשו אחרי יהודים מבוגרים ואפילו חצי מתים שגם ההגיון הבריא של גוי מבין שכלום לא יכול לצמוח מהם, בוודאי שהם לא מהווים שום איום ושום סכנה בעצם חייהם לכלום גם אם הם יהיו מהעם של השואה, ולמרות זאת הושקעו מאמצים לכלותם.

אין בהיסטוריה העמים תופעה מעין זו של הרג שיטתי של 'מי שרק לא יהיה ובאיזה מצב שלא יהיה'. זקנים, חולים מטום למוות, נדרשו והתבקשו על ידם אפילו מתחת לאדמה, לא יום ולא יומיים... במשך שנים ארוכות, הכל כדי להכריתם מהעולם, וזהו רק שנהא 'עמלקית' שאין בה הגיון, אין בה טעם, אין בה כלום מלבד עצם הרוע המזוקק שאורב לכל יהודי באשר הוא יהודי. כל עוד ישנו יהודי אחד בעולם - הוא לא רגוע, יהודי אחד מכריז ומגלה כי יש הקב"ה בעולם, כי יש תכלית לעולם, כי העולם אינו הפקר, ועם אמונה זו וגילוי כבוד ה' שמתגלה בעולם על ידי כל יהודי, עמלק לוחם מלחמת חרמה.

את השנאה שלו אלינו בגשמיות כבר ראינו בעינינו בשואה האיומה רח"ל. ואילו ברוחניות אנו מאמינים לצדיקים, כי עמלק הזה לא מוכן לוותר מלחסל את רוחניותו של שום בר ישראל, ובעיקר בעניין האמונה והתפילה, שם הוא שדה הקרב המרכזי והעיקרי שלו, כי הלא עיקר כלי זיינו של משיח הלוחם עמו הוא התפילה. מאז ראשית המלחמה עמו - דרך כל תחנות המלחמה עמו - היתה עיקר המלחמה על ידי תפילה. תיכף ליציאת מצרים במלחמת משה רבינו, כתוב בתורה 'ויהי ידיו אמונה' ותרגומו 'פרישן בצלו'. לאחר מכן אצל שמואל הנביא בעת כילוי של אגג 'ויזעק שמואל אל ה' כל הלילה'. אצל מרדכי ואסתר 'ויזעק זעקה גדולה ומרה' ו'דברי הצומות וזעקתם'. ואף בימינו זכינו להתגלותם של בעל התפילה ותלמידו הנשגב, שמי כמוהם הכניסו ומכניסים בלבבות עם ישראל את עצת התפילה וההתבודדות עד להכרתתו המלאה והשלימה של עמלק ימ"ש במהרה.

מסמכי הפעולה של צבא עמלק

רבי נתן בהלכות נחלות הלכה ד' מבאר ביריעה ארוכה ומלאת נופת צופים המבוססת על תורה ב' קמא, את האופי העמלקי ואת מהות המלחמה עמו.

אחת מזריקות הרעל האיומות ביותר שמזריק עמלק ללבבות היא החלשת האמונה בתפילה - שכל תפילה עוזרת ופועלת בוודאי, ובמיוחד תפילתו של חלש ומסכן רוחנית. הפעולה הראשונה שלו היא כמובן החטאת האדם ופיתויו ללכת אחרי הבלי העולם. לאחר מכן, כשכבר רוצה היהודי לצאת והוא עומד מול בוראו נבון ותוהה מחפש דרך לחזור אליו, או אז מגיע עמלק עם זריקה שניה חמורה פי כמה, זריקת הייאוש: 'מה שווה תפילתך?' 'אתה מתפלל ומתפלל ולא נענה...!'. הוא משכיח ממנו את כל הפעמים שכן נענה, את כל הטוב והחסד שהקב"ה בעוצם טובו משפיע עליו על ידי תפילותיו, ומגיע עם טיעונים מטיעונים שונים שהצד השווה שבכולם הוא: אל תתפלל, אל תתעקש, אל תשקיע כי זה לא עוזר, אתה אבוד, את אף אחד לא מעניין התפילה שלך. אתה מכלה זמן לריק, אתה כבר מתפלל ימים ושנים, וכלום...

רבי נתן חוזר פעמים אין ספור בליקוטי הלכות ובמכתבים, כי צריך

רבי נתן חוזר פעמים
אין ספור בליקוטי
הלכות ובמכתבים,
כי צריך לא להפסיק
להתפלל! לעיתים
ימים, חודשים, שנים,
עשרות שנים ללא
הרה, במבט שטחי
נראה אבן לפעמים
שלא פעלנו כלום,
החכמה היא פשוט
להתחזק באמונה חזקה
כי כל תפילה עוזרת
ופועלת

בעולם כידוע, אבל ה' יתברך מסר את כל העולם ומלאו
ביד בני אדם, כמו שכתוב: והארץ נתן לבני אדם, שגני
האדם פני מעשיהם כן ימשיכו השפע מלמעלה להחיות
ולקיים את העולמות, כמו שכתוב: וכל שיח השדה טרם
יהיה וכו' כי לא המטיר ה' אלקים ואדם אין וכו'. ופרש
רש"י: עד שבא אדם והתפלל וכו'. פי עקר המשיכה
השפע הוא על ידי התפלה שישאר מתפלליו, וכל מה
שאיש הישראלי מרבה בתפלה וממשיך יותר שפע ורב
טוב לבית ישראל - כן מתיה ומקיים כל העולמות ביותר
ונתגלה גדלו וטובו יותר, שזהו עקר תענוגיו ושעשועיו
יתברך. פי יותר ממה שהעגל רוצה לניק וכו', פי הוא חפץ
חקד ורוצה להיטיב תמיד, אך אי אפשר להמשיך השפע
פי אם על ידי תפלת ישראל (ליקוטי הלכות נחלות ד)
וכפי שהיה אומר מוהרנ"ת: היכן שאני רואה חסרון -
אני יודע כי לא התפללו על כך, ואם התפללו - הרי שלא
התפללו מספיק.

מלחמה מסוכנת דרך תאוות הממון

טומאת עמלק היא השורש לכל הטומאות והיא
מושרשת בשער הנון של הסטרא אחרא. לעומתה, יושב
מרדכי בשער המלך - שער הנון - ולוחם עמו, מגלה את
מערומיו, לא כורע ולא משתחוה לאלילות של המן,
לרעש והצלצולים של הגאוה ושלטון האימים שלו,
עם כל כלי המשחית שבידו, לייאוש המדכדך, העצבות
והעצלות, אשר כל האומות כולם זועקים לאמר:
תתיאשו מהגאולה שלכם, עברו כל הקיצין ואין גאולה,
לכו למנעמי העולם, לקדמה, ליגיעת הפרנסה ולתאוות
הממון, גאולה לא תהיה... צריך להיות רציני בחיים,
לעשות משהו עם החיים. וכל סל ההבלים הנודף שלו
בהם הוא מתעתע בבני ישראל, בהם הוא מחטיא ומסית
את עם ישראל, ובעיקר בעניין האמונה והבטחון בענייני
פרנסה, שם הוא מחליש את הדעת כי רק בכח יגבר איש,
וכי העיקר בחיים הוא להשתדל בענייני פרנסה. ומגביר
את תאוות הממון הבווערת ומשחיתה הכל, העושקת
את טעם החיים והמעציבה ומשחירה את כל העולם.
תאוה זו של ממון בהם הוא מטריף את כל החושים היא
הצועדת יד ביד עם קירור האמונה בכח התפילה.
רבינו גילה לנו כי כל העבודות זרות שהם היפך האמונה
הקדושה תחובות בממון, והבעל תפילה הקדוש בכח
התפילה לוחם עמו בעניין הזה להפוך אותנו למתפללים
ומתבודדים. המפנים עורף לכל חיזו דהאי עלמא.

עבודה זרה - רק כת הממון

כשנתבונן, נשים לב, כי מכל הכתות שנבוכו בהם בני
אנוש במעשה מבעל תפילה, לא הגיעה שום כת לכדי
עבודה זרה ממש מלבד כת הממון, זו הכת שעמלק הוא
המנהיג שלה, הכת הכופרת בכל השגחה, הרואה תכלית
מיוחדת באיסוף וצבירת הון. המנהיג שלה שחשב לקנות
את כל היהודים בעשרת אלפים ככר כסף. חז"ל גילו לנו
כי 'ולחוטא נתן עניין לאסוף ולכנוס' זה המן (מגילה י).

להתבודדות, לנסות למצוא דברי חן ריצוי ופיוס. אבל
אפילו אם לא הצלחנו, כל התבודדות חשובה מאוד! איך
שהיא רק לא תראה, כי הכל חשוב ויקר אצלו. ונגד כל
תפילה כזו עומד עמלק ורוצה לבלבלה ולהפריעה.
וכשנכנסים ברצינות לעבודה הזו ומקשיבים היטב
לצדיקים, מגלים כי עמלק שקרן וכזבן גדול, וכי אנו
נושעים כל הזמן וכי תפילותינו פועלות, אזי מגלים
ושמים לב ומודים לקב"ה על חסדיו הנפלאים שבכל יום
שעה ועת, ומקבלים יותר כח לא להקשיב לכל חלישות
הדעת של עמלק.

לשון רעה מול לשון של תפילה

עמלק הוא 'זה לעומת זה' לקדושה, בכל עניין שהוא
ובעיקר בעניין התפילות. 'אל תיראי תולעת יעקב' - מה
תולעת אין כוחה אלא בפיה, כך ישראל אין כוחם אלא
בפה, כדברי חז"ל. והוא לעומת זה גם כן מאופיין בפה,
פה טמא המלא כזבים מאז החטא הראשון של אדם
הראשון וכמובא בחז"ל: 'המן מן התורה מנין - המן
העץ', עובר בעשיו הרשע אשר 'ציד בפיו', וכלה בהמן
בשושן הבירה 'ליכא דידע לישנא בישא כהמן' - 'אין מי
שיודע (לומר) לשון רעה כהמן', ומה הוא אמר בלישנא
בישא שלו? 'אלוקיהם של אלו ישן', אין הוא מקשיב
לתפילותיהם...

כל הפיתויים שאנו שומעים הן מאחרים או בתוך
הלב פנימה, הכל מקורו באותו עמלק, שמגמה אחת
ויחידה עומדת מול עיניו, המטת חורבן ומיתה לעולם,
והדרך שלו להגיע לכך היא כפירה מוחלטת בהקב"ה
ובעם ישראל, ובתורת ישראל ובתפילות ישראל.
ולכן, קומת התפילה והאמונה היא זו שעומדת מולו
להכניעו ולהשפילו שהרי אין כוחנו אלא בפה. ו'מאויבי
תחכמני', כשם שהוא אינו מוותר על שום בר ישראל
ועל שום תפילת בר ישראל ומנסה בכל כוחו להחלישו
ולייאשו, כן אנו לעומתו מתגברים בתפילה בכל מצב
ובכל זמן, בריבוי עצום של תפילות, תפילות מיוחדות,
תפילות עקשניות של ימים ושנים עד לנפילתו הקרבה
והמוחלטת.

תפילה - הדרך לשפע

יחד עם עמלק, לצידו ומכוחו עומדת קליפת ישמעאל
וגם ממנה צריך מאוד להיזהר. עניינה רמוז בשמה
'שמע א-ל' - שמע ה' את ענייך. קליפה זו אומרת כי אין
צורך בתפילה, ואין עניין מיוחד בריבוי תפילות, הקב"ה
הוא רחמן וכולו חסד ורחמים והוא יודע בדיוק את כל
מה שאנחנו צריכים והוא ייתן לנו הכל ואינו מתאוה
לתפילותינו, ח"ו. גם זו טעות איומה, הקב"ה אכן רחמן
ואכן יודע את כל צרכינו בטרם נקרא אליו, אבל הוא
טבע בבריאתו וגילה לנו על ידי צדיקיו כי ללא תפילה
שהיא בונה את הכלים לקבל את שפעו של הקב"ה לא
יכול לרדת שום שפע לעולם.
פי עקר פריאת העולם היה פדי לגלות רחמנותו וטובו

בגילוי, נותנים לנו טעימה מהעתיד, מהחירות והשמחה של לעתיד לבוא. בתוך הגלות, בתוך החושך, בתוך הקשיים והמדבר הצחיח, מטעינים אותנו עם כח להמשיך ולהתפלל, להמשיך להאמין כי כל תפילה פועלת את פעולתה ובעזרת ה' אנו נושע בפרטיות כל אחד בענייניו הנצרכים לו, וכל עם ישראל בגאולה השלימה והאמיתית הנבנית מכל אותם תפילות שעמלק מאד לא רוצה שנתפלל והוא מנסה בכל כוחו להרדים אותנו ולשכנע אותנו כביכול אלוהים של אלו ישן, כביכול אין מי שמקשיב לתפילתנו.

ולכן, השמחה בברסלב אצל אנשי הצדיק, בפורים, היא כשל שיקור שאינו מסוגל לכבוש את סודו ומה שעצור בליבו, כל אותם רגעי דביקות, שעות תפילה, התנוצצות נעימות ידידות עריבות אלקותו יתברך, טעמים מטעמים שונים, הרגשים עדינים ואורות עליונים הבוקעים ומבליחים בחדרו ובפינתו של המתבודד העורג, כל אלו החבויים ומוסתרים במשך ימי החול תחת טרדות החיים וקושי ועמל הפרנסה, מתגלים במלוא יפעתם כשהאזיקים מוסרים, כשהמחסום נפרץ ומנעולי הלב נפתחים, או אז הכל זורם החוצה, המיית כיסופים, נהרות אהבה לקב"ה וצדיקיו, קולות מעמקי עמקים של תהומות תהומות הכל יוצא בקול רעש גדול לידע ולהודיע מי הוא המנוע האדיר המפרנס ומזין את הלבבות, המרעיד ומרעיש נשמותיהם, המכבסם והמחטאם בכל גידי גידיהם ובכל תהלוכות דמם.

כמו לפני מאתיים שנה

'ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות'. בקבלה ידוע כי האור המאיר ביום זה אין כדוגמתו באף זמן ומועד אחר, בו האור הוא בגלוי והרופא הגדול - מקור חכמה - מתגלה במלוא הדרו. ומכאן לוקחים כח והתחלה חדשה ללכת בדרכי העצות התמימות שלו, במסילות תורתיו ושיחותיו, בתפילות הנוראות הנעשות מהתורות עד להתגלותו המהרה והשלימה בביאת גואלינו משיח ה' צבאות במהרה בימינו אמן.

ועכשיו כל ההתחלות מפורים, ועכשיו יש נחל נובע, התחלה הנשענת על ההתגלות העתידה במהרה בימינו. על גילוי תוקף ועוז הרועה הנאמן, מ'ה ש'היה ה'וא ש'היה הוא משה הוא משיח, עד כי יבוא שילה ולו יקהת עמים. תיכף לסיום תפילת שחרית בהשכמה ושמיעת המגילה הקדושה פורצת מאליה בכל מקומות מושבות אנשי הצדיק השמחה האין סופית שאחודה ודבוקה בצדיק המשפיע שמחה וששון משער הנון, חביות של ששון ועליצות הנשפכים בגלוי על ראש החסידים מוצאים את ביטויים העז בגילויי השמחה להודיע שכל קוויץ לא יבושו ולא יכלמו לנצח כל החוסים בך.

מרגלא בפומיה של רבי לוי יצחק זצ"ל כי אנחנו חסידי ברסלב יש לנו רבי מלפני מאתיים שנה ואנחנו צריכים להיות חסידים של לפני מאתיים שנה. בפורים אנו מרגישים באמת את אותה שמחה פורצת גבולות, את אותם גילויי שמחה והתעוררות המשמשים בערבוביה, את הכיסופים והערגה התמידית ואת העליצות והחירות הבלתי מוגבלים, כמו בעיר העתיקה, כמו בברדיטשוב, כמו בברסלב, כמו באומן, ורשה וטבריה. כחוט השני העובר מאז ועד לימינו, אנו מזוהים לחלוטין עם אותם גילויי שמחה, עם אותם גילויי אהבה אין סופית לה' ולמשה עבדו הנושבים מכל התיעודים הסיפורים ההקלטות והרשמים מאז ועד אלינו, כיון בראשית המשומר בענבי שחלודת הזמן לא נגעה בו. כך נמשיך בעז"ה ביתר שאת ועוז עד ליום בו יקרוס עמלק קריסה מוחלטת וסופית מבלי השארת זכר כלשהו, ושיר חדש ישבחו גאולים במהרה בימינו אמן. פורים אין לאנדי!

הוא עשה עצמו אלוה, בכח הכסף שצבר הוא ביקש שכולם יסגדו לאליל הזה, למולטי מיליארדר האדיר. סוד ההשחתה של הכסף הוא לא הכסף בעצמו, שהלא אדם לא יכול לאכול יותר מכמות מסוימת של אוכל ואף לא לישון ביותר מבית אחד וכו', האלילות שבכסף טמונה ב'יכולת' שהוא מעניק, 'אם רק יהיה לי כסף...!', במבט שטחי נדמה כאילו כל מה שהאדם מתאוה לו ורוצה להוציא מהכח אל הפועל מתאפשר על ידי הממון.

היכולת הזו היא אלילות. כי באמת בעל יכולת וכל יכול הוא רק הקב"ה ומלבדו אין יכולת לאף אחד. והמון סבר כי בכסף האלילי שלו ובכח העצום שכביכול טמון בו הוא יצליח לחסל חיסול מוחלט את עם ישראל. זה היה הדין ודברים בינו לאחשורוש, הוא הגיע בכח הכסף ולעומת פחדיו של אחשורוש אמר לו המן: אלוהים של אלו ישן, אין כח נוסף מלבד הכסף. מהתאוה הזו אי אפשר להתנקות ולהתכבס רק בכח הצדיק, בעל התפילה עם מאכליו המיוחדים שמבטלים את הטומאה הרצוזה הזו שמצודתה פרוסה על כל החיים כולם עד זקנה ושיבה. ורק על ידי תפילות ובמיוחד על ידי התבודדות עיקשת של ימים ושנים בהתקשרות לצדיק אפשר להזדכך מעבודה זרה זו ולחיות חיים גאולים, חיים טובים, חיים של חירות מעול החשבונות הרבים של ההצטרפות וההכרחיות וכל טיעוני ההבל בהם הוא מתעה בני אדם, ולחיות בצל האמונה הטהורה והתמימה, בצל צדיקי עולם האוחזים בנו בידם ומדריכים אותנו אל אושרנו הנצחי.

רק דרך מרדכי הצדיק!

אצל אנשי שלומינו זועקים מרה לפני פורים: הצילני מקליפת המן עמלק, כך ראוי לנו, זוהי הדרך היחידה, ובפורים עצמו גם לא זונחים את הזעקה, בליל פורים עת היערות והפרדסים מתמלאים יהודים מצבא ומכח החלוץ של מרדכי היהודי שגם כשכבר הופיעה תחילת הישועה חזר לשקו ולתעניתו עד לישועה השלימה והאמיתית.

'ומרדכי ידע את כל אשר נעשה' כי רק הצדיק האמת בחינת מרדכי יודע הכל, מבין את כל תחבולותיו של המן עמלק, ומעניק לנו כלים, כלי מלחמה שהם ורק הם בכוחם לעוררנו מעלפוננו, הם משיבים את נפשותינו בשבעה משיבי טעם, הם המזרימים לנו חמצן ואויר צלול לחיות חיים טובים, לא להניח את כלי המלחמה העיקרי שלנו את חרב התפילה, ולכוון אותה בדיוק, לדעת שאסור להרפות מהאחיזה בחרב אף פעם, גם כשנושענו לקחת את הישועה ככח וחיזוק להמשיך ולהתפלל להמשיך ולזעוק, ומצד שני לא לחשוב חלילה כי מגיע לנו משהו בכח תפילותינו, רק לדעת כי הכל מתנת חנם מאיתו יתברך וכי כך הוא רוצה שאנחנו נתפלל והוא יעזור לנו ברחמי המרובים ובחסדיו הגדולים.

עד שהגיע הנס הגדול בו נפל המן על ידי הזעקות והתפילות של מרדכי ואסתר, וכלל ישראל ניצל מידי כליה, ומידי שנה בפורים מתגלה תוקף ועוז הצדיק הלוחם עם עמלק ויכול לו. בפורים המסווה מוסר, כל ההעלמה וההסתרה, כל פיתויי ההבל של עמלק שתפילה אינה עוזרת, שהכל יבש וצחיח, הכל מתנדף, יש צדיק הלוחם עם עמלק ואנחנו עמו ביחד לוחמים ומנצחים! בפורים אנו מריעים תרועת נצחון, תרועת כל המתבודדים והמבקשים והעומדים ומקיישים בדלתות רחמים, אנחנו נצחנו ואנו ננצח לנצח בכוחו של מי שניצח וינצח!

בתוך המדבר הצחיח...

ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר. ההבדל בין שמחה לששון הוא ששמחה יכולה להיות גם בלב, חבויה, ששון זה גילוי, שמחה גלויה, שמחה ששופעת החוצה ועוטפת הכל, בפורים האור של הצדיק הוא

"בנסים גדולים ממש של פסח ושל פורים שיצאתי ממזות לחיים ומשעבוד לגאולה"

מסירות הנפש על קדושת המאכלים ושמירת השבת, גילויי
ההשגחה בתוככי האפלה, והיציאה לחירות בספירת 'נצח
שבנצח' * קורות מאסרו ונס הצלתו של החסיד הנלהב
רבי שמואל הורוויץ מהכלא הסובייטי וחזרתו ברינה לארץ
הקודש * פרק מתוך ספר תולדותיו וקורותיו הנמצא
בשלבי עריכה

דוד דגן

אבק קשה

בשנת 1948, כשהישראלים נאלצו לעזוב את ארצם, הם לא ידעו לאן יגיעו. הם נאלצו לעזוב את כל מה שהיו רגילים בו, את כל האנשים שהיו רגילים להיפגש איתם, את כל האדמה שהם גידלו. הם נאלצו לעזוב את כל זה, וליצור מחדש את חייהם בארץ חדשה, בארץ שאינה שלהם. הם נאלצו לעזוב את כל זה, וליצור מחדש את חייהם בארץ חדשה, בארץ שאינה שלהם.

מעוֹת להדפסה

לקראת חג השבועות חזרו שניהם אומנה. גם באותם ימי מתח ודריכות, היו מחשבותיו של רבי שמואל נתונות להפצת המעיינות חוצה. 42 דולר שהיו ברשותו מסר לידי רבי בעריל הכהן לינדוואסר, שישגרם לאביו המתגורר בוורשה, כדי שישלחם לארץ ישראל לידי רבי יעקב זאב

באותה תקופה ארוכה, נוסף לו עוד ניסיון: כדי שלא ישמעוהו, נהג להתפלל בלחש, אולם לפעמים התייפח ובכה בתפילתו והתבודדותו וקולו הגיע לאוזני סוהר צעיר שנהג לשבת כל העת ליד דלת תאו. הלה רטן בפני שאר הסוהרים כי 'האסיר גורביץ' שזרק ללא הרף"

הכהן ברזסקי, לשם הדפסת כתב היד של חיבורו של רבי אברהם ב"ר נחמן 'ביאור הליקוטים', אותו העתיק בשעתו רבי שמואל מהכתבים המקוריים שהיו בידי רבי מאיר אנשין.

אחרי חג השבועות התקבל באומן פספורט חדש על שמו. כעת היה עליו לבדוק מה באשר לאשרת היציאה מרוסיה. הוא עדיין התלבט אם למסור את הגרסה האמיתית או לא. לבסוף נחלץ לעזרתו רבי לוי יצחק בנדר והתלווה אליו אל המשרד הממשלתי, הוא מסר את הפספורט שלו וטען עבורו כי הגיע לאומן לפני שנתיים בצורה חוקית דרך אודסה, אך דרכונו אבד, ולכן לא מופיעה חותמת כניסה בדרכונו הנוכחי.

הימים הבאים עברו עליו בציפייה מתוחה פן הרשויות יגלו את האמת. בינתיים, אחיו שלח אליו את הסכום הדרוש לקניית כרטיס הפלגה באנייה. כל שנותר לפניו היה קבלת אשרת-יציאה מרוסיה.

בערב ראש השנה תרצ"ב, בבואו לקבל את הפספורט, נדהם מתגובת הפקיד: "מבחינתנו הנך נתין רוסי, ועליך להתגייס לצבא" פסק, כשהוא מסרב להשיב לו את דרכונו. רק לאחר שתדלנות מרובה קיבל בחזרה את הדרכון.

לאחר חנוכה תרצ"ב עשו שוב רבי שמואל ורבי הירש לייב את דרכם למוסקבה, הם התארחו בבית רבי משה ירוסלבסקי, שם פגשו את רבי אליהו חיים רוזין שבא אף הוא מאומן לבירה בתקווה לקבל אשרת-יציאה מברית-המועצות.

ובתודה למפרע, נאמנו מאד".

בפורים תרצ"א זכה רבי שמואל לשמחה והתעלות עצומה במחיצת אנ"ש באומן בקריאת המגילה ובקיום מצוות היום. בליל הסדר' התארח בבית החסיד הגדול רבי אברהם שטרנהארץ, שערך את הסדר בניגוני זקנו הקדוש מוהרנ"ת. רבי שמואל התערור מכך מאוד. ימי הפורים והפסח הקדושים באומן, היו 'פיוז' על אי הצלחתו לשוב לארץ ישראל. לימים סיפר כי עיקר ה'רשימו' הטוב שנחקק בו מאומן, היה דווקא מהשנה האחרונה לשהותו בצל הקודש.

לאחר פסח נסע עם חברו רבי הירש לייב ליפל למוסקבה הבירה, במסגרת מאמציהם לנסיעה לארץ ישראל. למרות שנאסר לפי החוק לאורח ללון בעיר, או להלין 'זרים', אירחם החסיד רבי משה ירוסלבסקי במסירות נפש יוצאת מן הכלל. הם שהו בביתו עד ל"ג בעומר. בנו של רבי משה, ר' נחמן, שהיה אז ילד, זכר היטב את הני תרי רעין שהתאכסנו בביתם: "ביתנו היה בית קטן בן שני חדרים, רבי הירש לייב ורבי שמואל היו לנים בחדרנו, חדר הילדים. בלילה, קמים היו בשקט ואומרים תיקון-חצות כשקולם נשנק מבכי. גם אנו כילדים ידענו שהם כוכים מכיסופים לזכות להגיע לארץ ישראל".

בקונסוליה הבריטית

כשהבין כי אין לו שום דרך אחרת, החליט רבי שמואל לבוא לפני הקונסול האנגלי ולגלות לו את כל הפרשה. הקונסול השיב לו כי אין בסמכותו לעזור במקרה כזה וכי יפנה לאמֶפֶסְדוֹר - השגריר, הדרג הגבוה ביותר בקונסוליה.

מקום מושבו של השגריר היה במרכז השלטון במוסקבה, ומוקף משמר כבד. רבי שמואל חשש מאוד שמא עצם כניסתו לשם יחשיד אותו בריגול. אולם הוא התגבר על פחדו ופנה לשם בליווי רבי הירש לייב. הוא סיפר לשגריר כי הוא יליד פלסטינה (כידוע היתה אז ארץ ישראל תחת המנדט הבריטי), וכי בא לרוסיה למטרה דתית, ומשפחתו מצפה בכיליון עיניים לשובו.

לאחר שהשגריר ערך חקירה ודרישה מצדו בעניין באמצעות סוכניו והתברר לו כי הוא דובר אמת, השיב לו "אינך צריך להצהיר שגנבת את הגבול" יעץ לו, "טטען כי נכנסת בצורה חוקית ואיבדת את הפספורט. אתן הוראה לקונסול להעניק לך פספורט חדש על שמך".

ז' באלול תרפ"ט היה היום הגדול בו זכה החסיד הנלהב רבי שמואל הורוויץ להוציא לפועל את כיסופיו מאז עמדו על דעתו ולהגיע מירושלים לציון רבינו הקדוש באומן, דרך מדינת פולין. געגועיו העצומים גברו על מסך הברזל הסובייטי שחצץ בין הציון הקדוש ובין הלבבות הכמהים.

כשנתיים ומחצה שהה באומן, כשהוא זוכה לשהות בצל הקודש בראשי השנים תר"ץ, תרצ"א, תרצ"ב, ולשאוב מלוא לוגמיו מן הנחל הנובע.

באחת משיחותיו מספר רבי לוי יצחק בנדר: "כשרבי שמואל היה באומן, אמרו אנ"ש 'כזה הרגש עדיין לא ראינו!' הוא היה נוהג לעלות לציון רבינו בחצות לילה, והוא מיהר משם לתפילת שחרית, ומיד אחרי התפילה רץ בחזרה לציון. ואחר כך רץ מהציון למנחה... כל הימים וכל הלילות הוא היה מונח אצל הרבי על הציון. מתי הוא ישן? אנ"ש אמרו: 'כזאת עוד לא ראינו'; להיות מונח כל הימים וכל הלילות על הציון! הוא נהג לומר כך: כשהוא עולה לציון רבינו הוא ב'ארץ ישראל', וכשיוצא מהציון הוא מרגיש 'חוץ לארץ', לכן אינו רוצה לצאת. ובאותו הזמן שהגיע לאומן, הוא היה אברך בן עשרים ושש בלבד! אנ"ש דיברו אז: 'כזאת לא ראינו!' שאדם יהיה ימים ולילות שלמים על הציון. ולהיות מונח עם 'חיות' בענין של הרבי, לא סתם כך!" (קונטרס 'טעם זקנים' סג, בתרגום ללשה"ק)

במשך תקופה זו עשה אינספור ניסיונות לצאת מגבולות ברית המועצות, אליה חדר באופן בלתי לגאלי.

מכתב לקונסול הבריטי

בהתכתבות עם בני משפחתו בירושלים, שלח לו חמיו הרה"ג רבי עמרם יוסף וואלנשטיין, באמצעות הדואר, מכתב בקשה מרבה הרשמי של ארץ ישראל לקונסול הבריטי במוסקבה, לסייע לו לחזור לביתו, מהתאריך י"ב אדר תרצ"א:

"להדרת כבוד הקונסול האנגלי במסקווא. אתכבד בזה לבקש מכתב מעלתו בדבר הרב שמואל הורוויץ מצפת, מילידי ארץ ישראל, שבשביל איזה מטרה של תוכן רליגיוזי [=דתי] נסע לעיר אומן והוא איש ישר חסיד, והניח פה אשה וילד, וזה כשלוש שנים שאינו יכול לשוב לביתו מחסרון תעודות, היה נא מטוב כבודו לרחם על הרב הנכבד והצנוע הזה ועל משפחתו ויהי לו את האפשרות לשוב לארץ מולדתו ואל משפחתו. בתקוה שהדרת כבודו בעדינות רוחו הנעלה ימלא את בקשתו. הנני חותם ברגשי כבוד נעלים

הוצאת ספר תורה בביהכנ"ס במוסקבה בתקופה הקומוניסטית

התקבצות חסידי ברסלב בציון רבינו הק', ערב ראש השנה תרס"ח

ר' שמואל הורביץ אחרי חזרתו מאומן, בכניסה לכותל המערב

ר' שמואל הורביץ ור' לוי יצחק

חסד לאומים חטאת

רבי שמואל עדיין חושש להגיש טופס כזה, ובכך להפליל עצמו. בפרט שאם יחקרו וידרשו באומן יגלו כי שם הצהיר שנכנס לרוסיה כחוק, ואז מלבד הברחת הגבול גם ייתפס בהצהרה כוזבת. "אני חושש להיאסר" אמר למזכירות.

לתדהמתו נאמר לו: "בלאו הכי צפוי לך עונש. זוהי הדרך היחידה שלך לשוב לביתך. מה גם שהשגריר דיווח לשלטונות את האמת..."

התברר שהשגריר, שהמליץ לו בשעתו להצהיר כי נכנס לרוסיה באופן חוקי, דיווח לרוסים דברים כהווייתם.

בצאתם מהקונסוליה, יעץ לו רבי הירש לייב לא להגיש את הטופס בו צוין כי גנב את הגבול, שמה מדובר במלכודת. אך הוא חשש כי אם לא יפעל כפי שהורו לו בקונסוליה, הם לא ירצו יותר לסייע לו. לבסוף, בלב הולם הגיש את הטופס. "תחזרו בשבת ותקבלו תשובה" נאמר להם. בינתיים טילפנו לאומן וביקשו מאנ"ש שיתפללו בעדו על הציון הקדוש.

כעבור זמן, נקרא שוב רבי שמואל אל הנצ'לניק הבכיר, הלה הקריא לפניו מתוך דף: "הנך מואשם על גנבת הגבול לפי חוק מספר 3, שעונשו הגליה לארץ גזרה לפחות לשלוש שנות עבודה וחינוך מחדש"...

אומן. הוא נימק

זאת כך: "נסעתי לפולין, וכשפג תוקף הוויזה שלי שם והייתי צריך לחזור לארצי, נודע לי כי פרצו שם פוגרומים קשים - מאורעות תרפ"ט, מפני הסכנה לא שבת, וכדי לא להיאסר בידי ממשלת פולין על שהייה בלתי חוקית, נאלצתי לחצות את הגבול לרוסיה". במזכירות לא חשו בנוח עם אזכור הפוגרומים בארץ ישראל המנדטורית, וציינו "בגלל פוגרומים בפולין..."

אחרי המתנה מייגעת, נאמר לרבי שמואל על ידי איש הקונסוליה האחראי על הגשת בקשות לאשרות-יציאה, כי כבר דיבר בעניינו עם נציג הממשל ועליו למלא טפסים על אחד משני האופנים, או בתור אזרח בריטי, ואז יצטרך לשלם קנס בסך מאה רובל על גנבת הגבול, או כנתין רוסי ואז יאלץ להמתין בתור הארוך לקבלת אשרת-יציאה.

רבי שמואל העדיף את האפשרות הראשונה. בעת מילוי הטפסים התבקש לציין את הסיבה שגנב את הגבול. למותר לציין כי לא הזכיר את

ר' שמואל הורביץ לאחר שובו מאומ

בפרוטרוט, כשכל מילה נרשמת בדו"ח: "היכן שהית במוסקבה?" רבי שמואל נזהר לא לסבך יהודים טובים: "בבתי כנסת תחת הספסלים, ללא ידיעת הגבאים". הדו"ח כלל כמאה שאלות, ובסופו של דבר הוא חתם על התשובות. באותם רגעים עיקר תקוותו היתה לזכות לקבר ישראל, ושמשפחתו תדע על כך.

מחדר החקירות הוא הובל בידי סוהר. הלה רוקן את כיסי בגדיו מתכולתם: התפלין, ספר 'מי מוהרנ"ת' חלק ב' ועוד מספר פריטים. ניתנו לו בגדי אסיר והוא הונס לתא קטן, כשהדלת נסגרת בעדו. בהעדר כיפה, כיסה ראשו במגבת שהיתה בתא.

בתא המאסר

בכלא בו נאסר, שהיה מיועד לאסירים המהווים סיכון למדינה' שהה כל אסיר בתא נפרד. בהמשך יתברר כי עובדה זו היתה לו לישועה. החדר הכיל שולחן קטן, מיטת-ברזל, מזרון ושמיכה, כלי לשופכין, וקומקום. רצפת העץ והקירות הצבועים באדום - צבע שסימל את הפועלים-קומוניסטים - הטילו אימה. מבעד לאשנב הקטן, המכוסה מבחוץ, חדר בקושי אור קלוש פנימה.

הוא התפלל מנחה ומעריב ונשכב לישון מתוך רעב מכרסם. הפחד שמא בכל רגע יבואו לקחתו להריגה, לא הניח לו לישון כדבעי. בבוקר התפלל בלחש. סוהר נכנס למלא את הקומקום שלו בתה, והניח לפניו חתיכת לחם. הוא נטל ידיו ואכל ממנו, כשאת השאר הוא שומר לליל שבת קודש.

אחד מבתי הסוהר במוסקבה בשנים הה

בצאתו מהבנין המתינה שם מכונית שחורה של הג.פ.א. (המנהל הפוליטי הממלכתי, שבהמשך התאחד עם משרד הפנים שנקרא נ.ק.ו.ד.) בתוכה ישבו שני אנשים שהורו לו להיכנס.

המכונית התניעה לדרכה. "להיכן מובילים אותי?" שאל בתנועות ידיים. "תיכף תראה בעצמך" באה התשובה. "האם אתה גורביץ מאומן?". "כן", השיב בלב הולם.

בהגיעם אל בנין הג.פ.א. האימתני, המוקף שומרים חמושים, צעדו במסדרונות ארוכים עד שהגיעו לאולם כלשהו והוא הצטווה לשבת על הכיסא. פחד מוות לפת אותו. הוא חשש כי זהו כיסא חשמלי ובכוונתם להעבירו מן העולם מבלי שאיש יידע. על מעללי המשטר הסובייטי הספיק לשמוע לא מעט.

החשד: ריגול

כעבור שעה נקרא על ידי הנצלניק (מנהל) העליון לחדרו והחקירה נפתחה בסיוע מתורגמן, יהודי 'משלהם'. "אמור את האמת" הטיח בו הנצלניק, "מטעם איזו מדינה נשלחת לרגל, בריטניה או פולין?"

עונשו של מרגל בבריה"מ היה מוות. "בגלל הפוגרומים בארצי, באתי לכאן", חזר על הצהרתו בטופס. הנצלניק התכעס: "אתה יודע עם מי אתה מדבר?! אמור את האמת, ולא - יהרגו אותך פה ואיש לא יידע!"

"לפחות תודיעו למשפחתי על כך, כדי שבני יוכל לומר קדיש", ביקש, ודבק בגרסתו. "אם תאמר את האמת, תישלח חזרה לארצך" ניסה המנהל לשכנעו, "ואם לא - תומת". "זוהי האמת, ואם אומר דבר אחר - זה יהיה שקר" התעקש. "אחר כך גם אם תרצה להודות באמת, זה כבר לא יועיל". "זוהי האמת".

הנצלניק הבכיר החל לתחקר אותו

בהעדר עירוב, לא ידעו כיצד יבואו לבנין הקונסוליה בשבת, כשהחוק מחייב לשאת פספורט. למרות שכמה אנשים, בהם רבנים, התירו להם זאת, לא רצו הם להתיר לעצמם. לכן מיהרו בלכתם, כשהם מכסים את פניהם, כדי שלא להיתפס ללא פספורט.

כה התרוצצו ב'לך ושוב', בין משרדי הקונסוליה הבריטית. בהתקרב ר"ח שבת חזר רבי הירש לייב לאומן לקראת יום הולדתו, בו רצה להיות על הציון הקדוש. בימים הבאים היה זה רבי אליהו חיים רוזין שהתלווה אל רבי שמואל בביקוריו במשרדי הממשל והגשת המסמכים.

לפי מהלך העניינים נראה היה כי השלטונות יסתפקו בקנס ובקרוב יקבל רבי שמואל את אשרת-היציאה הנכספת ויוכל לצאת מרוסיה. כשחזר רבי אליהו חיים לאומן, בישר לאנ"ש בשמחה כי קרובה ישועתו של רבי שמואל לבוא.

יום חמישי פרשת 'בשלח', יג שבת תרצ"ב. בבית הכנסת המוסקבאי - בו התפללו בעיקר מבוגרים - נקרא רבי שמואל לעליית 'לוי'. "סגר עליהם המדבר... וחזיקתי את לב פרעה ורדף אחריהם...". הוא התבונן בדריכות בפסוקי העלייה שלו. מאז עמדו על דעתו היה קשוב לרמזים מן שמיא. כעת תהה בינו לבין עצמו, מה מאותתים לו.

בכל זאת שם פעמיו למשרד הממונה על מתן הווזות. כעבור כמה שעות המתנה נאמר לו "בוא מחר בשעה עשר בדיוק, ותקבל אשרת-יציאה מרוסיה". באותם רגעים רבה היתה שמחתו. הוא לא ידע כי ה'בולשת' טמנה לו מלכודת.

אתה גורביץ מאומן?

קדושת המאכלים ושמירת השבת

הרעב הפך לחם חוקו. מדי יום הוגשו לפניו תבשילי טריפה, ובכל פעם מחדש חש שבעה מדורי גיהנום, עת דחה את המאכלים מלפניו. בשבועיים הראשונים נהג לקחת את התבשילים מידי הסוהר ולהוריקם לדלי השופכין. הוא ידע שאם יתפס בכך הוא עלול להיענש קשות. בדלת תאו היה חור בעדו נהגו הסוהרים, שהתחלפו במשמרות, להציץ ולעקוב אחרי מעשי האסיר. דממה כבדה שררה וכל רחש היה מקפיץ אותם.

כעבור שבועיים שמע הסוהר רחש כלשהו וחשדו התעורר, הוא נכנס לתאו וערך חיפוש, אך לא הבחין במאומה. מאז החליט רבי שמואל כי לא ייקח מידם את האוכל כלל. אולם הם הגישו לפניו בכל זאת. לא פעם איימו להענישו אם לא יאכל, והשאירו לפניו את האוכל על השולחן כל הלילה. הוא הודה לה' פעם אחר פעם על שלא כפתו אותו והאכילוהו בכוח. יראתו מפני חילול שבת קודש, היתה עצומה. לפי חוקי הכלא על האסיר היה לבצע אחת לשבועיים פעולות ניקיון, שכללו גרידת הטיט מהארץ, ומריחת טיט חדש. לימים סיפר, כי אחרי מריחת הטיט היו פוקדים על האסירים לדרוך ולקפוץ עליו כדי שיידבק היטב, והוא ניצל זאת לריקוד...

כל העת פחד שמא יצוהו חלילה לעשות זאת בשבת.

בלבו פיעמה התקווה כי כשאנ"ש יבחינו שלא חזר לאומן, בינו כי נאסר ויפעלו אצל הקונסול הבריטי לשחרורו. אולם ככל שחלפו הימים הגיע למסקנה כי זוהי תקוות-שווא. הרוסים אינם מתפעלים מדעתה של שום מדינה, ורק הבורא יתברך יכול לחלצו מכאן. כיצד? לא ידע

פעולותיו של רבי הירש לייב

כשהגיע לאומן הידיעה על מאסרו של רבי שמואל ועל אשמת הריגול המרחפת מעליו, נרעשו אנשי שלומנו והחלו מעתירים עבורו. מרגע זה ואילך לא נח רבי הירש לייב ליפל לרגע, והחל פועל ללא לאות למען שחרורו של חברו. הוא רץ מכתובת אחת לשנייה, אירגן 'כתב' ועליו שתיים עשרה חתימות מבכירי ממשל באומן, ובהם השופט המחוזי, המעידים כי הם מכירים את רבי שמואל כאדם ישר ותמים, שאין בינו ובין פעולות ריגול ולא כלום, וכי בכל השנים בהן ישב באומן נרשם בפנקסי

הממשלה כחוק. עם כתב זה בידיו, ועם עוד מסמכים היכולים לעזור לידו הנתון במיצר, מיהר ונסע למוסקבה, כשהכל עולה לו הון רב, שם התייצב במשרדים המתאימים ומסר את המסמכים.

לאחר מכן נשאר במשך ארבעה שבועות במוסקבה, כשיום יום הוא מתייצב במשרדי הממשלה ומשתדל לפעול שהמסמכים יגיעו לידיים הנכונות. לקראת פורים שב לאומן, שם עורר הרבה את חבריו להרבות בתפילה עבור הצלת רבי שמואל. בימים הבאים לא חדל מלשלוח מכתבים וטלגרמות למוסקבה בענייניו.

בני המשפחה מרעישים עולמות

בני המשפחה בירושלים לא ידעו מאומה על מאסרו. כך סיפרה מרת גיטל שרה דייטש, שאמה היתה אחות רעיית רבי שמואל: "יום אחד הגיע השכן ר' אברהם לבל, שהיה מקבל את כל העיתונים ובידו העיתון 'היינט', הוא הראה שכתוב בו שהרוסים תפסו 'כומר' החשוד בריגול ונטען כי הנו יהודי מארץ ישראל ושמו שמואל הורוויץ.

"אבי (רבי דוד שפירא) היה קנאי בדעותיו, ואף על פי כן לקח מיד את הסבא רבי עמרם יוסף, ואמר לו 'בזה רק הרב קוק יכול לעזור'. שניהם הלכו יחד אליו, והוא אמר להם שישובו אליו בעוד כמה ימים. כשחזרו אליו, אמר להם שישנו אדם בשם אלעזרוב, היכול לעזור במצב זה. הלה נהג להסתתר ואסור היה לדעת היכן הוא גר. הם נסעו אליו עם מרכבה סגורה וסיפרו לו את הסיפור כולו. אותו אלעזרוב השיב להם כי ביכולתו לפעול בענין אצל הקונסול הרוסי".

העיתונים באותה תקופה סיקרו את הפרשייה, והיא הפכה למפורסמת יותר ויותר.

כל אותה תקופה, לא חדלו בני המשפחה להרעיש עולמות לשחרורו. בניסיון להיוודע למצבו שלחו מכתבים בהולים אל הכתובות באומן שהיו בידם: של רבי אליהו חיים רוזין, רבי הירש לייב ליפל, ועוד. במקביל הפעילו את כל מי שיכלו. מרת מינדל הורוויץ אף פנתה לרב מטעם המפלגה הקומוניסטית שכונה 'דער רויטער רב' ('הרב האדום') וביקשה ממנו לפעול לשחרור בעלה.

אביו רבי ישעיה, פנה גם הוא במכתב אל ידידו הרב קוק, רבה הרשמי של ארץ ישראל, שיתערב בענין כדי לשכנע את הנוגעים בדבר

רבי ישעיה הורוויץ בערוב ימי

ר' אליהו חיים רוזין, תמונת פספורט

שכל מטרת נסיעתו של בנו היתה דתית.

גם אנ"ש בירושלים לא שקטו על שמריהם ובין השאר פנה רבי מאיר אנשין לנציב העליון הבריטי וביקשו שישלח טלגרמה לרוסים שהוא מכיר את רבי שמואל הורוויץ וכי הוא אדם הגון וכו'. וכשנענה על ידי מזכירות הנציב כי שליחת מברק כזה עולה 18 לירות, ביקש את עזרת החסיד הנגיד מאנ"ש רבי יחיאל גרינוולד, והלה נתן על אתר את הסכום הדרוש. (מי ששימשה כמזכירת הנציב, היתה מרת אסתר פרומט קעניג, אמו של רבי גדליהו אהרן. היא עלתה עם הוריה מאנגליה, שלטה היטב בשפה האנגלית ושימשה תקופה ניכרת כמזכירת הנציב העליון

ארעסטירט אין מאסקווע א רב פון איי.

אנטיסעמיטישע פארעברעכענען פון דער ענגלישער נאנאמיאסטאט

ידיעה ב'באטאג' על 'רב מא' שנעצער ברוסיה

דרב שנמע לרוסיה חזר

לפני שבת חזר לירושלים הרב, שחזר לפני שנ לרוסיה על מנת להשתתף על קבר ר' נחמן מברסל ושלטנרפה של ספיא תוריעונו לפני שבועות מספר לפי בקשת הרב עזר ששתול חקונסול הבריטי במזכר להשתדל את הרב מסאטור. הרב נאמר שם פעם אחת, פעם ישב בבית הקבר כמזכרה ופעם בא דיסה, אולם את מבוששו השיג — השתתף על טו הרבי.

כתבה על שובו ארצה

הדבר עליו מאוד, וזאת כדי שלא יפריע לו הדבר לעבודתו.

מנת לחם כפולה

לוח-שנה לא היה עמו. אבל לפי חשבוננו הלך והתקרב חודש אדר ב'. "כיצד אוכל לשרוד בפסח, כשהאוכל היחיד המוגש כאן הנו חמץ גמור?" הרבה בדאגה, "הרי בלאו הכי קשה להתקיים יממה שלמה על פיסת לחם דלה".

בתוך כך, נוכח לראות ברחמי ה' בתוככי האפלה; האחראי על חלוקת הלחם החל לתת לו פעם או פעמיים בשבוע מנת לחם כפולה. בהמשך קיבל מדי יום שתי מנות לחם! הוא הודה לה' וראה בכך חסד עליון שיוכל להתחזק לקראת חג הפסח הקרב ובא. יחד עם זאת חרד חרדה גדולה מהאפשרות שיצטרך לצום במשך שמונה ימים.

בתחילת חודש אדר ב' נכנס לפתע סוהר לתאו והורה לו לבוא בעקבותיו. הוא הובל לבנין כלשהו, שם צילמו אותו מזוויות שונות. לאחר מכן הוחזר לתא הכלא.

פורים בבית האסורים

בהתקרב פורים קיווה בכל מאודו כי יזכה לצאת לחירות ולשמע את קריאת המגילה ולקיים את שאר מצוות היום. אך תקוותו נכזבה. לביל היום הקדוש נזכר בימי הפורים הקדושים באומן ובירושלים ונפשו עגמה עליו. הוא קרא את המגילה בעל-פה מזיכרונו, כשמתחילתה ועד סופה הוא מתייפח בבכי. הוא לא הצליח להתנחם בשום אופן.

עברה שבת פרשת 'פרה', שבת 'החודש' באה, ואין רמז לשחרור. לפתע, בחצות ליל שבת, העירו הסוהר משנתו והובילו אל חדר מנהל הכלא. במשך שהותו בבית הסוהר, למד לא מעט מילים ברוסית, לכן הבין את חילופי הדברים בין הסוהר למנהל. הם החזיקו בפתקה כלשהי ומלמלו: "אוי רחמנות, עכשיו אנו מבינים מדוע בכה כל כך ללא הפוגה..."

הוא הובל לחצר והועלה לאוטובוס המחולק לתאים קטנים, כשכל תא מיועד לאדם אחד וניתן רק לעמוד בו, אולם יחד עמו נדחס אסיר

סיפר, "הייתי ממש יוצא מדעתי".

הסוהר העצוב

לסוהר היה תחביב משונה לפתוח במפתיע את החלון שבדלת התא, כדי 'לתפוס על חם' את האסיר ולדעת מה מעשיו. רבי שמואל נהג לשבת תפוס בשרעפיו, מתעמק בתורות רבינו, והפתיחות הפתאומיות הפריעוהו מאוד. פעם כשהלה פתח שוב את החלון כדרכו כדי להציץ בו, יצא רבי שמואל מגדרו וקפץ את ידו למולו בתנועת 'פייג' (תאנה). הסוהר התקצף וזינק אל תוך החדר, ואך בקושי גדול הצליח רבי שמואל להפיס דעתו שלא יענישו.

הוא סיפר, שפעמים היה השומר בבית הסוהר "עם פנים של מרה-שחורה (א' פארזויערטיין פנים)" וזה היה עבורי גרוע מהכל, כי כשהייתי רואה אותו - היתה נופלת עלי גם כן עצבות" (קונטרס 'שיחות ואמרות' נעתק ע"י ר' שמואל טוקצינסקי ששמע מר"ש הורוויץ, עמ' תנא)

באותם ימים תקפו חולי שהסב לו צער רב. בנוסף צמח שערו פרא, לאחר שלא הסתפר מזה זמן רב. העצב והיאוש איימו להתגבר עליו, אך הוא נאחז כל העת במחשבות של קדושה, שהרי במקום שאדם חושב - שם הוא. מפעם לפעם הוטל על אחד האסירים לנקות את כלי השופכין. פעם, בהגיע תורו, טען בפני הסוהר כי הלכלוך התקשה וכבד עליו הדבר. אך הלה התעקש שיבצע זאת.

רבי שמואל, כדרכו "להסתכל על השכל שבכל דבר" (ליקוטי מוהר"ן א), סיפר זאת כעבור שנים כמשל למצוות התשובה, שכלל שהאדם נכשל ומתלכלך חלילה, לא יחדל לעשות תשובה ולנקות את נשמתו. אולם הטוב ביותר הוא לא לחכות שהלכלוך שדבק על הנשמה יתעבה ויתקשה, אלא לעשות תשובה בו ביום ולהעבירו. (מכתבי שמואל ח"א, צב)

לימים אף ציין, כי בעוד שהיו אסירים שהתממהו בניקוי כלי השופכין, הרי שהוא עשה זאת ללא שהיות, למרות שקשה היה

הבריטי. בתפקידה זה היתה לעזר רב עבור בני הישן בירושלים, ואף היא פעלה עבור שחרורו של רבי שמואל מהכלא הרוסי, ועל כך זכתה להוקרת אנ"ש).

השבתות בתא הכלא עברו עליו כשכל סעודותיו מסתכמות בפיסת לחם, תוך פחד תמידי שמא בכל רגע יוצא להורג, כשלא תהיה לו אפילו הדעת לומר ויודו. חוסר הוודאות טרף את שלוות נפשו. דמעות רבות ניגרו מעיניו בכל אותה תקופה.

העונש מומתק לגירוש לארץ גזרה

כעבור זמן, נקרא שוב רבי שמואל אל הנצלניק הבכיר, הלה הקריא לפניו מתוך דף: "הנך מואשם על גנבת הגבול לפי חוק מספר 3, שעונשו הגליה לארץ גזרה לפחות לשלוש שנות עבודה והינך מחדש". הוא הוכרח לחתום לפני העברת פסק הדין לפרקליטות. בהזדמנות זו ניסה לבקש מהנצלניק שלא יוגשו לפניו יותר תבשילים. "אתה חייב לאכול" פסק הלה.

רבי שמואל הוחזר לתאו. מחד, הוקל לו על שניצל מעונש מוות. אך מאידך, המחשבה על שלוש שנות עבודת-פרך בסיביר, ללא תפילין, וללא אפשרות של שמירת שבת כהלכתה, תוך המשך התמודדות יומיומית של היבדלות ממאכלות אסורות - העבירה בו רטט.

שבעה שבועות נוספים חלפו עליו בין ארבע קירות אדומים, בציפייה בכליון עיניים לפסק הדין. באותה תקופה ארוכה, נוסף לו עוד ניסיון: כדי שלא ישמעהו, נהג להתפלל בלחש, אולם לפעמים התייפח וככה בתפילתו והתבודדותו וקולו הגיע לאוזני סוהר צעיר שנהג לשבת כל העת ליד דלת תאו. הלה רטן בפני שאר הסוהרים כי האסיר גורביץ שוֹרֵק ללא הרף".

אותו סוהר התנכל אליו במיוחד בכל הזדמנות. הוא וחבריו נהגו לאיים על רבי שמואל ולנבוח עליו. "לולא עזרני ה' יתברך"

”ושם הרגשתי מה שרצה

לזכות אותנו רבינו הקדוש בתורותיו הקדושות”

דביקות והתעלות בעמק הבכא

לימים העיד על עצמו, כי לעבודת ה' במסירות נפש כזו, והתבודדות ממושכת כזו, לא זכה אפילו לאחר צאתו לחירות! כמו כן הרגיש בשבתו בכלא את גדולת כל מצוה ומצוה, ואת יקרת שבת קודש, וקיבל על עצמו הנהגות קודש שינהג בהן כשיצא בחמלת ה' מאפלה לאורה, ובבוא הזמן רשם אותן על הגיליון. אמנם התחרט על שהכניס עצמו לסכנה, "אבל היה כדאי אצלי אם יושעני ה' יתברך, שאדע מעתה איך להתנהג ולזכות להתכלית האמיתית", הוא כותב.

גם בעמק הבכא הלזה, היו מחשבותיו נתונות להפצת דעת רבינו. ימים ארוכים דאג וחרד לגורל הכתבים היקרים ששלח לארץ הקודש וקיווה כי הגיעו ליעדם והם משתמרים כדבעי. לילה אחד חלם כי רואה הוא את זוגתו ושואלה לשלום הכתבים, ולשמחתו השיבה כי הם ניצלו.

לימים סיפר, כי בתקופת ישיבתו בבית האסורים ערך וסידר בדעתו תכנית מפורטת מה להדפיס ראשונה, ובאיזה אופן, וכן הלאה, ובבוא העת אכן מימש את אותה תכנית שנירקמה במוחו אז בין כותלי הכלא והביא לדפוס את הספרים כשאיפתו הטהורה ולזכות בהם את הרבים לדורות.

אותו פעמים רבות לידי דביקות והתנוצצות המוח, כמוה כמעט לא חש מימיו, כעדותו, גם לא על המקומות הקדושים וקברי הצדיקים.

הוא נוכח בעליל בהתקיימות דברי רבינו ב"שיחות הר"ן": שאפילו הישיבה בעצמה שיושבין בחדר מיוחד לבדו - גם זה טוב מאוד. ועל ידי זה בא לי הרגשה את גודל ישיבת האיש בבית יחידי, אפילו לא ידבר כלום בהתבודדות, מה שיכול לזכות על ידי זה, וגם גודל הענין כשמכניסים בהמוח עצות ותורות רבינו הקדוש ומתחילים להביאם מכוח אל הפועל, בתפילה והתבודדות, בבחינת עשיית מתורות תפילות, שאין כמותו. ממש כשיושבים כל היום בבית יחידי ויושבים כמה שעות ומעיינים בעומק בתורות רבינו, ואחר כך עוסקים בתפילה על זה, יכולים להרגיש במקום הטמא (כמו שאני הייתי וכו' בשאל תחתיות ומתחתיות) את קדושת הקודש קדשים, מה שאנשים אחרים שלא יעשו כזה אינם מרגישים, אף כשהם אצל קדושה העליונה. ובפרט כשזוכים לעשות כזה במקום קדוש, ואם יהיה חזק בזה יום אחר יום, יכולים לזכות להתפשטות הגשמיות ולזכות למדרגה הגבוהה מכל, כן הרגשתי אז "ימי שמואל מהדורה קמא" (פרק סב)

לאור גדול בתוככי האפלה, היו לו לרבי שמואל התורות הקדושות שב"ליקוטי מוהר"ן" שזכר בעל-פה. הוא הגה בהן רבות ביושבו בבית האסורים, כשהוא עושה מהתורות תפילות, והן נסכו בו נחמה ועידוד.

הוא העביר לנגד עיניו את הנסים הרבים שליוו אותו עד כה, והתחזק באמונה ובביטחון כי ה' יתברך יעשה עמו נסים גם עתה. לעתים, עצם את עיניו וצייר לעצמו שהוא במירון, בכותל המערבי או בקבר רחל, עד שהרגיש ממש באותם המקומות הקדושים.

את עיקר הכוח לסבול את הייסורים שאב מכך שהיה מצייר בדעתו איך הוא מוסר את נפשו בפועל על קידוש השם. הוא סתם את עיניו בביטול, כדברי רבינו בתורה ס"ה. וכיוון שלאחר הביטול מתגברים הייסורים יותר, התנחם כעצת רבינו בתנחומי ושעשועי התורה הקדושה: "וחזרתי במוחי ה"ליקוטי מוהר"ן" וה"סיפורי מעשיות" מה שזכרתי, ושם הרגשתי מה שרצה לזכות אותנו רבינו הקדוש בתורותיו הקדושות, ואם נקיימם נוכל להיכלל באור אין סוף" כותב הוא בספרו "ימי שמואל" העובדה שישב במשך שבועות ארוכים בתא לבדו מבלי להחליף מילה עם שום בריה בעולם, הביאה

גוי. הלה הביט בו באימה, מראהו של רבי שמואל שהיה מגודל שיער ולבוש מעיל צבאי (שקיבל מהסוהרים), הטיל עליו מורא.

האם מובילים אותי להריגה?

נהגי האוטובוס נטלו את הפתקה של רבי שמואל והביטו בה, אחד מהם צחק וחברו נאנח. ניכר היה כי לא בכל יום רואים הם פתקה כזו. הפחד שאחז בו באותם רגעים, היה משתק. מי יודע, הרהר בבעתה, אם לא מובילים אותי להריגה.

האוטובוס התניע לדרכו, ולבסוף עצר ליד בית סוהר נוסף. האסירים הובלו לתוך הבניין ששרץ באנשי ג.פ.א.ו. המורי סבר. הוא הוכנס לחדר מוארך מלא באסירים. כשהללו הבחינו במראהו החרגי, מלמלו זה לזה "הישמרו מפניו. הוא 'כומר (פופס) מרגל' שנשלח לכאן כדי להאזין לשיחותינו". אולם לאחר מכן כשפנו אליו בדברים נוכחו לדעת שיהודי הוא.

רבי שמואל סבר כי מדובר במקום כינוס אסירים לקראת שילוחם לעבודה בארץ גזירה. מחשבה זו הפיגה ממנו מעט את אימת המוות. אולם הדאגה כיצד יצליח לשמור מצוות כרסמה בו שוב. בינתיים עלה הבוקר. הוא כיסה את ראשו בצווארון מעילו ופתח בתפילת שחרית. לפני הגיעו ל'ברוך שאמר' קראו לו למלא טופס שאלות. כשהסתיים התשאל, המשיך בתפילת שחרית במקום שבו הפסיק

תשעה קבין לטהרה

לאחר מכן הוא הובל עם יתר האסירים אל המרחץ, שם פגש ביהודי ירא ושלם שהכיר קודם לכן מאחד מבתי המדרש, הלה נאסר לאחר שנתפס קונה חלה לשבת! רבי שמואל ביקש ממנו שישפוך עליו משלושה כלים תשעה קבין מים לשם טהרה, מאחר וזה זמן רב שלא טבל במקוה. היהודי גם נתן לו פיסת-בד לכסות ראשו, וחתיכת לחם לשבת, אותה התכוון לחלק לשלוש סעודות. הוא ביקש מהיהודי שאם ייצא לחירות ידאג שבקונסוליה הבריטית ידעו על מאסרו.

כל אותה עת היה רבי שמואל בטוח כי אך בטעות צורף לאותם אסירים, שהרי אשמה כבדה של ריגול מרחפת מעליו. לפתע קרא שוטר בשמו, והוא הובל בחזרה לבנין בו שהה קודם לכן. אנשי הג.פ.א.ו. הביטו חליפות בו ובפתק שמסר להם לפני כן, כשהם מתפלאים.

הוא הסיק כי הם תוהים מדוע שמו אותו בין אותם אסירים. הם הורו לו לפשוט את בגדי האסיר, ואיפשרו לו ללבוש בחזרה את בגדיו ואת הציצית שלו. רק את המעיל הצבאי הותירו אצלו.

באותו לילה לא הצליח לעצום עין מרוב מתח. בפרט כשברקע שמע אנקות אסירים העוברים עינוניים. לפתע נפתחה הדלת. "גורביץ! מדוע אינך ישן?"

קידוש לבנה!

01/14/1941

התעלה ב.מ.ל.מ.כ.ב.ג. - 88/5

סדר	שם	מספר	מספר
48	סר ג'יימס	51	אסתר
49	סר ג'יימס	19	חמר
44	קב דייט	49	אליהו
45	קב דייט	47	חנן
46	אסתר	20	אחרי
47	רוזה	81	רפאל
48	רוז'נה	28	סלמה
49	רוז'נה	84	פלורה
50	רוז'נה	67	פלורה
51	רוז'נה	19	סרה
52	רפאל	28	אל נטמה
53	רפאל	28	אליהו
54	קליט	25	אברם
55	קליט	25	קז'יה
56	שאול	24	מאיר
57	שאול	25	שחא
	ח' י' ז' י"ג		
1	הורביץ	88	שמואל
2	ירחז	27	אננה
3	גוס		שחא

ר' שמואל הורוויץ ברשימת ה'חוזרים' ארצה באוניה 'מארינג'

מרכז העיר מוסקבה, ברקע מגדלי הקרמלי

שבועיים חלפו להם, מבלי שיידע מה עומדים לעשות בו. אתא ובא חודש ניסן, רבי שמואל מבחין מבעד לאשנב הקטן בירח המתחדש, בהתרגשות קם ממקומו וקידש את הלבנה, מה

שלא זכה לעשות מזה מספר חודשים. במשך כל שעות היממה שהה בין ארבע הקירות, כשהוא נתון תחת מעקב הדוק. מדי יום הורשה לצאת לשעה קלה לחצר תחת ליווי, כדי לשאוף מעט אוויר צח. באותו זמן התפלל במחשבתו: "ייתן ה' שאצא מתחת ידם, שהרי אצלו יתברך הכל אפשר, אבל לא על פי טבעו!". הוא שפך לבו בדמעות לה' שיוציאו לחירות עולם.

מדוע אינך מגלח את פאותיו וזקנו?

היה זה בשבת, זמן קצר אחרי סעודת סעודה-שלישית שכללה חתיכת לחם בלבד, כשבאו שוטרים לתאו בבהילות ופקדו עליו לאסוף את חפציו. הם ליוו אותו החוצה לחדר כלשהו, שם פגש יהודי ספרדי מהעצורים, כששאל אותו האם ידוע לו מה רוצים לעשות עמם, השיב היהודי "אינני יודע. ישנו מחנה-עבודה ברוסטוב, אליו נוסעים דרך אודסה, יתכן ולשם מובלים האסירים".

נצלניק בכיר מלווה בחיילים הוביל אותם, ובדרך שוב נשאל רבי שמואל: "למען מי ריגלת, אנגליה או צרפת?", הנצלניק סינן לעברו: "אל דאגה, שם במחנה העבודה ילמדו אותך כיצד להתנהג", ואז פנה אל הסוהר הראשי בשאלה "מדוע אינך מגלח לאסיר זה את פאותיו וזקנו?" הלה השיב כי במרפאה באודסה יעשו זאת, לקראת שילוחו למחנה העבודה. רבי שמואל מובל באוטובוס, כששלושה חיילים חמושים יושבים משני צדדיו וממולו. בהגיעם לתחנת הרכבת הוא הובל על ידי השלושה כפושע מועד, כשהכל נועצים בו מבטיהם. לאחר שהועלה לקרון, איש לא הורשה להיכנס אליו יותר, "אנו מובילים פה מרגל!" קראו בקול.

הנסיעה נמשכה שלוש יממות. בדרך קיבל תה, עליו ערך 'הבדלה'. מעט הלחם שהיה עמו שימש לו ל'סעודת מלוה מלכה'. בניי לבניי חטף תנומה על ספסל הרכבת, כשהחיילים מתחלפים ביניהם בשמירה עליו. כל כך היתה הדוקה השמירה עליו, שלכל מקום התלוו אליו, לבל יברח חלילה, עד שכל נוסעי הרכבת שחו על ה'מרגל' המסוכן הנוסע עמם.

יהודים טובים ברכבת

גם בחשכת מצבו, שלח לו ה' קרן אור בדמות מספר יהודים מנוסעי הרכבת שעודדו את רוחו

ואספו עבורו 20 דולר, להם יזדקק מאוד לאחר מכן. אחד מהם חיזקו בדברים: "ה' יתברך הכל יכול יעזור שבל"ג בעומר כבר תהיה בבינתך". הוא ביקש מאותם יהודים שמיד בהגיעם לעירם, יבקשו מהרב שישלח מכתב לאומן לחסידי ברסלב, ויידע אותם במצבו ויבקש שלא ישקטו אלא ירבו תפילה בעדו.

אדהכי שמע רבי שמואל את החיילים שחים זה לזה: "מרגל בכיר ומקצועי... אל דאגה, ברוסטוב הוא יוכרח לספר את האמת..." בתום שני ימי נסיעה, ירדה חבורת היהודים. בינתיים עלה לרכבת יהודי תושב טולטשין. "אנא בטובך" פנה אליו רבי שמואל, "בהזדמנות הראשונה לך לרבי ניאשקע שטרנהארץ וספר לו שמוליכים אותי ללאגער" (מחנה) ברוסטוב" כששמעו הקצין והקונדוקטור הראשי כיצד הוא מזכיר את המילים "טולטשין, רוסטוב, לאגער, נזעקו מיד: "אכן נודע הדבר! בנסיעה הזאת ממוסקבה לאודסה הרווחנו את הגילוי הוודאי כי מדובר במרגל המעמיד פני

תם, כאילו אינו מבין רוסית!"

היהודי מטולטשין ששמע את קריאת השניים, נכנס לקרון האחר והפטיר בעצב ליהודים שישבו שם: "אוי, היהודי הזה אבוד..."

ה"מרגל" מובל בחוצות אודסה

ככלות שלוש יממות נעצרה הרכבת באודסה. "המרגל המסוכן" הורד ממנה והשומרים הקיפוהו כשנשקם דרוך.

"הוביזיונות ובושות וייסורים ופחדים ומצב שלי במוחי בעת כזה, סמוך לפסח, שיהודים יצאו ממצרים, ואני במצב כזה וכאשר אבדתי אבדתי, והמצב שלי במוחי - אי אפשר לשער כלל. ממש ניסים שהלב לא ניתק ממקומו. וכן עברו אתי כל הרחוב של אדעס, וכל הנערים צועקים אחריי 'מרגל, מרגל...' " (מי שמואל מהדורה קמא' פרק טד)

בהיכנסם לבנין הג.פ.א. הובל אל המפקד, הלה בחן את תיקו, שכלל את הפרוטוקול של תשובותיו, תמונותיו, וכן את פנקס ההאשמות נגדו שכלל את חוות דעת הפרקליטות במוסקבה ואת הנהלת הג.פ.א. כי מדובר בכומר ('פופס', כינוי לאיש-דת) מרגל, ולא מרגל זוטור ופשוט, אלא בכיר ומסוכן ביותר!

בחדר סמוך ישבו קומוניסטים יהודים פקיד ג.פ.א. עליהם הוטל לחקרו. רבי שמואל ניסה לפנות אליהם בידיש בדברים היוצאים מן הלב, כדי לשכנעם כי אך אשמת שווא טופלים עליו. אך הללו הפטירו זה לזה בבוז: "אל דאגה, איש כזה לא יאריך ימים כאן, במהרה יעבירוהו מן העולם".

אותו לילה, ליל בדיקת-חמץ היה. מהחשש שמא בכל רגע עומדים לקחתו להריגה, שכב במעילו ונעליו. הוא לא רצה לעצום עין, כדי שיהיה בדעה צלולה. בינתיים, בחדר הסמוך נערך דיון בהרכב מורחב של הדרגים השונים בג.פ.א. ומערכת המשפט. לאחר שבחנו את התיק שלו פסקו כולם פה אחד: "שפיאהן, שפיאהן פרווא קלאס, פרווא קלאס שפיאהן" - מרגל, מרגל בכיר... הם רקעו ברגליהם: "לירות! לתלות!..."

לפי הנתונים שנאספו נגדו לאחר מעקב צמוד וממושך, הוא נצפה מבקר לעתים תכופות במשרדי השגרירות והקונסוליה הבריטית, כן הסתובב רבות בקרבת המרכז השלטוני במוסקבה. לחיזוק התדמית שהולבשה לו הוסיפה העובדה כי מראהו, כשהוא מגודל שיער, דמה לשל כומר. איש דת, מכל סוג, היה מושא לשנאה וחשדנות אצל הקומוניסטים. כל הסימנים "הצביעו" על כך שמדובר ב"אישיות

מדי יום הורשה לצאת לשעה קלה לחצר תחת ליווי, כדי לשאוף מעט אוויר צח. באותו זמן התבלבל במחשבתו: "ייתן ה' שאצא מתחת ידם, שהרי אצלו יתברך הכל אפשר, אבל לא על פי טבעו". הוא שבך לבו בדמעות לה' שיוציאו לחירות עולם

מסוכנת למדינה ברמה גבוהה", שיש להיפטר ממנה בהקדם.

קולותיהם הגסים של אנשי הג.פ.א. הגיעו לאוזני רבי שמואל: "קונזנטשנע מאסט!" (גשר הנפחים' רחוב מרכזי מאוד במוסקבה, בו שכנו משרדי ממשלה) כשהם רוקעים ברגליהם עד שהרצפה רעדה, "מרגל כזה עדיין לא היה לנו!" וכשהם פותחים את האשנב בדלת תאו, החוו לעברו: "שפיאהן! שפיאהן!" "ההפחד שלי והטעם שלי מזה הלילה - איני יודע מי טעם טעם הזה", משחזר רבי שמואל.

נגינות שותי שכר...

התקיים בו הכתוב "ישחו בי יושבי שער ונגינות שותי שכר", משמר החיילים שסביב מטה הג.פ.א. פצח בזמר-שיכורים: "מצאנו מרגל שרצה להעבירנו... קונזנטשנע מאסט... נהרוג אותו, עד ה-1 במאי (חג הפועלים הלאומי) כבר לא יהיה בחיים...".

ערב פסח בתא הקטן. רבי שמואל מבער את פירווי החמץ מכיסו ובגדיו. החג עומד לפרוש כנפיו, והוא - רחוק מלהרגיש חירות הגוף והנפש. מרוב פחד ואימה מפני הגורל הצפוי לו, כל רגע נדמה בעיניו כנצח. הדיונים אודותיו הגיעו לאוזניו והוא הבין כי הועלתה הצעה להכניסו לחדר העינויים, היה זה תא

נמוך שלא ניתן לעמוד בו, שם נהגו החוקרים לענות באכזריות אסירים שמהם רצו לשאוב 'מידע חשוב'.

לפני התקדש החג, כשהרגיש כי כפסע בינו ובין המוות, רצה שלפחות יידעו בני ביתו על מצבו. הוא כתב פתקה ומסר אותה לאחד האסירים היהודים ששהה עמו במאסר, בצירוף כתובת חותנו בירושלים, אותה רשם ברוסית, וביקש ממנו שבאם ישתחרר יעבירו לרבנים באודסה, כדי שיודעו למשפחתו על מקום המצאו. אולם אותו יהודי תועה ורחוק, מסר את הפתק להנהלת הג.פ.א. וזה שימש עבורם 'הוכחה' נוספת כי הוא שולט בשפה הרוסית ואך מעמיד פנים כאינו מבין שפה זו.

ליל הסדר' בתא הכלא

רבי שמואל נזכר בפסח דאשתקד, שהיה רצוף התעלות והכנה דרבה על הציון הקדוש באומן. בעיני רוחו עלה מראה 'ליל הסדר' בשולחנו של רבי אברהם שטרנהארץ, בדביקות, שמחה והתלהבות, וכעת הוא שוהה בין אסירים מגושמים, כשאפילו מצות וארבע כוסות הם רק חלום רחוק עבורו. ובכלל, ממה יתקיים

בכל ימי הפסח?

בנוסף, חרד לשלום אנ"ש באומן, כיון שזכור שברכת סיפר לאחד היהודים שהסיבה שלמענה הבריא את הגבול היתה להגיע לציון רבינו. לאחר מעשה התחרט על שמסר פרט זה בלילה הראשון נבצר ממנו להתפלל, בגלל אי הנקיות בתאו. לאחר שפינו משם את כלי השופכין החל להתפלל בלב מר תפילת יום-טוב, כשמרוב בלבול הדעת התקשה להיזכר במילות התפילה. לאחר מכן אמר את ההגדה מזיכרונו. הוא לא הכניס דבר לפיו, אפילו לא מים. את עיניו נשא למרום בציפייה לישועה, כשהוא מוכן ומזומן להתענות ברעב ובלבד לא להיכשל במשהו חמץ.

באותו לילה סבל במיוחד מצד אחד משכניו לתא, הלה נהג לטפול עליו עלילות כל העת ועתה העליל עליו בפני הממונים כי אמר שבכוונתו לירות על בנייני השלטון במוסקבה... לנוכח המצב, היה רבי שמואל בטוח שהרוסים לא יוכלו להתאפק עד יום חגם ה-1 במאי, ויוציאוהו להורג עוד קודם לכן. למחרת בבוקר חתמו כל יתר האסירים בתא כי הם חוששים מפני ה'כומר המרגל' ואינם מעוניינים שיששה יחד עמם.

מאז תחילת החג לא הכניס דבר לפיו. מרוב ייסוריו נעשה לו גוון תכול תחת עיניו. לפנות ערב הקריאו את שמו ברשימת האסירים

ר' הירש לייב ליפל

את עונשי בעיר אומן, וכך אוכל לפעמים ללכת לציון הקדוש תחת השגחתם, ועל כל פנים אהיה בעירו של הרב". אפשרות שישוחרר לחופשי ויוכל לשוב לארץ הקודש, כלל לא עלתה על דעתו!

ואז הגיע היום בו נאמר לו כי מתכוונים לשלחו בספינה לפלשתינה. ורבי שמואל, פג לבו ולא האמין.

ביום ט' באייר הוצאו מהכלא שתי קבוצות גדולות של אסירים, ביניהם היו יהודים רבים, אלו נשלחו למחנה עבודה קרוב, ואלו לרצות את עונשם בארץ גזרה בערבות הנידחים של ברית המועצות, לכולם נפסקו ארבע-חמש שנות 'חינוך מחדש' בשפת הקומוניסטים.

נצח שבנצח' - לחירות וגאולה

למחרת, י' באייר, כ"ה לעומר - ספירת נצח שבנצח' המכוונת כנגד רבינו הקדוש, היה היום בו התבשר רבי שמואל על שחרורו. הבשורה לא ייחל כל כך באה בפשטות, ולא הכילה את המילה 'שחרור' וכדומה. "בקרוב" כך נאמר לו על ידי אנשי הג.פ.או., "תובל אל האנייה".

למעשה, החליט השלטון הסובייטי לגרש אותו מתחומי רוסיה. (בשבועון 'עין בעין' ר"ה

נס הזקן והפיאות

ביום כ"ה בניסן, ה-1 במאי למניינם - יום חגם, התמלא פחד מפני הצפוי לו. אך בחסדו יתברך לא נגעו בו לרעה, כמו כן בנסי נסים לא גילחוהו. הוא ידע כי מעשה אלוקינו הוא זה, כיון ששמע מאסיר יהודי שפגש קודם לכן שכאשר סרב לגלח את זקנו, כפתו אותו וגילחוהו בכוח. בר"ח אייר כשהגיע ספר הכלא, נתן לו רבי שמואל לגלח את ראשו, ובחסדי ה' לא נגע הלה בזקנו ופיאותיו.

בעזרת 20 הדולרים שקיבל מהיהודים ברכבת, קנה לו בכל פעם פרוטות לחם, ולכבוד שבת כמה פרוטות. כשנותרו בידי הפרוטות האחרונות קנה בהן לחם לשבת, ובטח בה' כי בזכות שבת קודש יעזרו ה' יתברך שיהיה לו מה לאכול.

הוא לא שיער בדעתו כי בשבת הבאה כבר יהיה על האנייה בדרכו לארץ ישראל. באותם ימים הגיע למצב בו ציפה בכיליון עיניים

אומן של מעלה

נמל יפו

לבשורה הטובה' על הגלייתו לארץ גזרה. אילו היו פוסקים לו עונש זה - היה רוקד משמחה. "ואולי" הררה בינו לבין עצמו, "אבקש לרצות

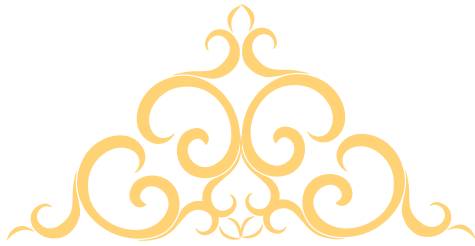
המועמדים להעברה לכלא אחר. מרוב בהלה ענה ברוסית, והללו הגיבו "הוא אינו יודע רוסית!?"

סוכריות לפסח

הכלא החדש שאליה הועבר, היה מאוכלס בגנבים ושאר פורעי-חוק למיניהם. ביניהם הופתע גלות יהודי שהכרת פניו ענתה בו ששומר מצוות הוא. הלה קיבל מביתו סוכריות כשרות לפסח. במעט הכסף שהיה לו קנה ממנו רבי שמואל חצי קילו סוכריות, אותן מצץ בימים האחרונים של החג והחיה את נפשו. באותם ימים התפלל: "ריבוננו של עולם! בפסח ראשון הייתי 'טמא ובדרך רחוקה', הניחני שב'פסח שני' אהיה בן חורין!"

בלילות, בחסות האפלה, נהגו האסירים הגויים לגנוב זה מזה מהמזון שנשלח עבורם מביתם. למחרת תמיד האשימו את רבי שמואל כי הוא זה ששלח ידו במזון. הדבר אילץ אותו להישאר ער בלילות ולשמור שלא יהיו גניבות.

"ואז בתפיסה גם כן חשבתי מעבודת ה' עצות, אם יעזור לי ה' יתברך, וגם חיזקתי את עצמי בשני דברים: ראשונה, רבינו הקדוש הבטיח וכו' ובוודאי לא יעשה רבינו החילול השם שיהיה על כל העולם וכו'. ושנית, רבותינו ז"ל אמרו שאפילו חרב חדה מונחת על צווארו של האדם - אל ימנע עצמו מהרחמים, ואפילו כשהחרב ממש, כן הוא אצלי כעת, שהחרב מונח על הצוואר - אין לי להימנע מהרחמים, אף על פי שבדרך הטבע אינני מבין איך יוכל להיות ישועה, ואפילו כל מלכי העולם ילכו בכל כוחם בשבילי - לא יועיל כלל. אך ה' יתברך בעצמו יכול לעזור לי, ואיך - אינני מבין, האם מבין אנכי איך שה' יתברך ברא את העולם, ואיך הוציא ממצרים, ואיך עברו הים ביבשה? כן אנכי מבין זאת... ואם ח"ו יהרגוני ויעשו לי העינויים, על כל פנים אפוא שאני, אני מוסר את הנפש שלי לה' יתברך ולצדיק ואז אסבול רק עד הגמר, ואחר כך כשיצא - ייכלל בה' יתברך ובהצדיק" (שם)

בחדר הסמוך נערך דיון בהרכב מורחב של הדרגים השונים בג.פ.א.ו. ומערכת המשפט. לאחר שבחנו את התיק שלו פסקו כולם פה אחד: "שפיאהן, שפיאהן פרווא קלאס, פרווא קלאס שפיאהן" - מרגל, מרגל בכיר... הם רקעו ברגליהם: "לירות! לתלות!..."

תשי"ט, נכתב: "החלה משפחתו של ר' שמואל להרעיש עולמות". אף אביו הרב נחלץ להצלת בנו ופנה בבקשת עזרה לנשיא ארצות הברית. הנשיא פנה למוסקבה והמליץ על חנינה". ואילו בספר 'מירון' עמ' 327, נכתב: "ולבסוף, כך מסופר, הוחלף במרגל רוסי שנתפס על ידי האמריקאים".

ההוראה הבאה היתה שייקח את חפציו וימתין בפרוזדור. ארבעה אזרחי יוון הוצאו אף הם מאחד החדרים עם חפציהם והועמדו לידו. לאחר המתנה ממושכת הורו להם לשוב לחדריהם, כיוון שהאנייה מתעכבת, ומחר יועלו עליה. רבי שמואל בלאו הכי לא סמך על דברי אנשי הג.פ.א.ו., האפשרות שיוחזר כך בפשטות לארץ ישראל נראתה לו רחוקה. "ואף על פי כן" הוא מתאר את שהתחולל בלבו באותם רגעים, "התחיל לכנוס ספקות, הידעת תשועת ה' כהרף עין, אפשר הוא כן האמת, מדוע תחשוב לרע חס ושלום, חשוב לטוב, ובכן היה לי מעט נחת לחשוב לטוב". למחרת הם נקראו שוב לחצר הכלא. אנשי הג.פ.א.ו. עיינו במסמכיהם. באותם רגעים מורטי-עצבים החל להרהר שמא טעו בקשר אליו וכעת יגלו את טעותם. יחד עם יתר המשוחררים הועלה לאוטובוס מלווה בשוטרים. בשלב ביקורת הפספורטים, ישב שעות ארוכות כשכל העת ננעצים בו מבטי השוטרים ללא הרף. לאחר ציפייה ארוכה הוחזר לו הדרכון שלו, והוא הובל בליווי השוטרים לאנייה הסובייטית 'מארינג'. ברגע שזו החלה להפליג, ירדו השוטרים ממנה.

יהודי מאומן באנייה

רבי שמואל בחר לו מקום בחדר במחלקה שלישית, בו היו רק גברים. בין הנוסעים הבחין ביהודי מבוגר שומר תורה ומצוות, דבר שהרנין את לבו מאוד. לאחר מכן זיהה אותו כאחד מתושבי אומן, שבביתו התארח מספר פעמים. הלה שהה במחלקה שניה. רבי שמואל בא לחדרו, שם הניח טלית ותפילין ואף למד בספריו, מה שזה זמן רב לא זכה. לשאלתו לשלום אנ"ש באומן, נאנח היהודי ושח לו על הרעב הגובר והולך שם, ממנו סובלים חסידי ברסלב יותר מכולם, היות ורבים מהם אינם עובדים בעבודה המקנה להם תלושי-מזון.

במשך ההפלגה היה לרבי שמואל מזון בשפע, למרות שלא היה בידו כסף לקנות כרטיס לארוחות, בהשתדלות נוסעים יהודים הורה הקברניט להגיש גם לו ארוחות. מאידך, הגישה לחדר הזקן כדי לקבל ממנו את הטלית והתפילין לא התאפשרה לו בנקל. צוות האנייה שעודכן על ה"אישיות הפסולה" הנמצאת בה, לא אפשר לו לגשת לחדר ההוא, והללו גם הסבירו לזקן

'דאר היום' מדווח בכ"ד אייר על שחרורו של ר' שמואל וחזרתו ארצה

אומן של מעלה

מיוחד' בו יכול הוא לדבק עצמו בהתבודדות כבורא יתברך, מה גם שבאזור ההוא לא היו תערובות. לרוב גם זכה להתפלל מנחה ומערב במנין שארגנו יהודי סאלוניקי שהיו באנייה.

דרכונו ולשלחו לשלום. רק לאחר שעבר את השלב האחרון, שכלל מרחץ וחיטוי בגדיו על ידי עישון, ורישום פתקה בה נאמר כי עליו להתייצב בעוד חמשה ימים אצל רופא

כן לא אולץ לעבור על מצוות התורה, ולמרות שאסירים אחרים גולחו בכוח, מעולם לא נגעו בדקנו ופיאותיו. **במכתב לאחיו אהרן כתב:**

"אחי יקירי אבשרך בשורה טובה שב"ה בנסים גדולים ממש של פסח ושל פורים שיצאתי ממוות לחיים ומשעבוד לגאולה, אחר גודל היסורים והסכנות שעברו עלי בלי שיעור וערך כלל, אשר אי אפשר לשער במוח כלל ומכל שכן לספר, וממש בכל רגע הייתי מוכן להריגה ולתליה ח"ו, כי חשדו אותי במה שחשדו רח"ל, מה אומר ומה אדבר אילו כל הימים דיו וכו' אי אפשר לספר ולשער היסורים והפחדים שעברו עלי וגודל הנסים שעשה השי"ת עמדי. והנה הייתי בתפיסה ג' חדשים במוסקבה וחודש באדעס וזה ב' שבועות וחצי שהעלו אותי על הספינה בנסים גדולים שלא עפי" הטבע כלל ובאתי ב"ה לאה"ק ביום ה' בחוקותי וביום ו' העבר באתי לירושלים ונכנסתי בבית חותני היקר שיחי' והנני ביחד עם זוגתי היקרה הצוה"ח שתחי' ובני היקר הנחמד שי"ג..." (מכתבי שמואל' ב, סז)

כתביעת רבים בארץ ובחול"ל דיווחו על מאסרו ושחרורו. כך למשל נכתב בד"ער מאמענט' הפולני בד' סיון תרצ"ב [בתרגום מיידיש]:

"מיהו אותו חסיד ברסלב שנאסר ברוסיה בגין ריגול? בכל כלי התקשורת בשבוע האחרון פורסמה הידיעה שהרב חיים הורביץ (=הטעות בשם - במקור) מצפת, שנאסר ברוסיה הסובייטית לזמן ארוך משום שהבריח את הגבול הרוסי, מתוך רצון לבקר בקברו של רבי נחמן מברסלב באומן, שוחרר כעת וכבר הגיע לארץ ישראל, אודות להתערבות השגריר הבריטי במוסקבה. 'האברך חיים הורוויץ מוכר היטב בקהילות החסידיות בירושלים. בנו של רב בצפת, מצאצאי השל"ה - והוא אחד 'מחסידי ברסלב הנלהבים' (ברענענדיגע בראסלאווער" חסידים).

"הגם שבארץ ישראל מניינים של חסידי ברסלב מועט, בכל זאת, עומדים חסידי ברסלב המועטים שם על המשמר, לשמור על דרכה של חסידות ברסלב שתשאר בנקיותה, שלא יפול בה, חס ושלום, דרך זרה ובדיוק כמו בפולין, גם לחסידי

פארוואס איז ארעסטירט געווארען אין רוסלאנד א רב פון ארץ-ישראל?

די סאקסיע (י"א) די בריטישע געזענדישאפט אין פאסטא האט אינעמאלענדיגטן כ"ו דער פאקט דער ארעסטירט'דיגער געזענער פון ארץ ישראל, זעלבן איז לעבעדיג ארעסטירט געווארען דורך דער סאקסיע'דיגער פאסט נאכ'ן ארעסטירען פון סאקסיע'דיגער פאסט צו צענזורען דער פאסט פון בעל-טוב. האט דער נאכ'ן פון ארעסטירען רב אין ירושלים גע'ענעליכט, איז גע'ענעליכט געווארען, אז די בריטישע געזענדישאפט האט גע'ענעליכט לויט דער פאסט פון הרב ראשי"ק, ווייל די פאסט פון ארעסטירען רב האט זיך גע'ענעליכט גע'ענעליכט אויס.

למה נאסר רב מארץ ישראל ברוסיה? כתבה באוונער עקספרעס' ד' אייר תרצ"ב

ממשלתי לשם בדיקה רפואית - הוא מצא את עצמו חופשי לנפשו והרשה לעצמו להתאנח אנתח-רווחה - - -

"הרב שנסע לקבר הבעש"ט"

אך הופיע ברחובות יפו, הבינו אנשים כי זהו "הרב שנסע לקבר הבעל שם טוב ונאסר" כפי שפורסם בכתבי העת.

כתבה אחת מני רבות שפורסמו בענייניו של ר' שמואל

בכל אותה תקופה בה ישב בכלא, נוכח עין בעין בהשגחה העליונה שלא סרה ממנו וברחמי ה' שסככו עליו. הוא לא סבל כלל מאלימות פיזית מצד הרוסים, כגון הכאות וכדומה, למרות האישום הכבד שריחף על ראשו, כמו

נמל יפו שבארץ ישראל!

כעבור עשרה ימי הפלגה, הגיעה האנייה 'מארינג' בחדסי הבורא ביום חמישי כ' באייר לנמל יפו שבארץ ישראל.

נציגי ממשלת המנדט עלו לסיפון כדי לבדוק את הפספורטים של הנוסעים, בין נציגי הממשל היו כמה יהודים וכשהבחינו ברבי שמואל אמרו "זהו כנראה הרב שנסע לרוסיה". הם התעניינו על הקורות עמו, ושחו לו כי כל העולם רועש מהפרשייה שלו לאחר שבעיתונים פורסם על כך.

ועדיין לא תמו תלאותיו. מפקד משטרת הגבולות הבריטי סרב לאפשר לו לרדת מהאנייה בטרם יתלווה אליו באופן אישי לנמל, שם יטלפן לירושלים ויברר האם ניתן לאפשר לו להיכנס לארץ.

גם ניסיונות מצד יהודים שנכחו שם לדבר על לב המפקד, לא הועילו. נקל לשער את ייסוריו של רבי שמואל באותם רגעים, כשהוא כבר רואה מול עיניו את אדמת חזרתו ארצה מוטלת על כף המאזניים. הוא חרד חרדה גדולה שמא יוחלט להחזירו באנייה לאודסה, והביט בעיר יפו בעיניים כלות וזולגות דמעה. כל עוד לא הסתיימה ביקורת הדרכונים של כל הנוסעים, המתין בצד יחד עם נוסע נוסף שהתעוררה שאלה על הוויזה שלו. רק כשהתרוקנה האנייה מנוסעים, הובאה סירה קטנה והוא והנוסע הנוסף הורדו אליה בליווי שוטרים.

הבריטים שקלו ודנו בתיקו שהמציאה לידם הבולשת האנגלית, עד שהוחלט להתחמם את

ר' הירש לייב ליפל בצעירות

ברסלב בארץ ישראל השפעה גדולה על הצעירים החסידיים בצפת, טבריה וירושלים, וכך הם קיבלו את אותו אברך הורוויץ שהתהפך לחלוטין והפך להיות לחסיד ברסלב מסור וכאשר חסידי ברסלב בפולין מקימים מעין ארגון עם תקנות, שנדפסו בקונטרס 'עין זוכר', אוסף האברך הורוויץ את צעירי החסידים ומקים גם בירושלים ארגון שכזה".

לאחר שהכותב מפרט מעט על התקנות שב'עין זוכר', הוא ממשיך לספר על רבי שמואל: "היתה לו השפעה גדולה על חסידי ברסלב הצעירים, ולא פעם אחת הוא נראה מסתובב עם חבורת צעירים על ההרים המקיפים את ירושלים, שם הוא משמיע לפניהם שיחה חסידית. הוא גם רשם הרבה סיפורים מרבי נחמן, אותם שמע בירושלים מזקני חסידי ברסלב. הוא מחזיק גם באוסף של תפילות ובקשות, אותם אומרים חסידי ברסלב, ואינם נמצאים בליקוטי תפילות ואף טרם הודפסו.

"אבל, האברך הברסלבי הצעיר חפץ מאוד להיות על קברו של הרבי באומן, ולמרות שידע שנסיעה כזו אסורה על פי חוק, הוא לא הביט על כך כל עיקר, ובלא להודיע לאיש, אפילו לא לחבריו החסידים בארץ, הוא נסע לפולין. כאן, בפולין, הוא התגלגל כמה חודשים. החסידים שכאן הסבירו לו באר היטב על גודל הסכנה שבחצייה לא חוקית של הגבול לרוסיה, אבל הוא לא רצה לשמוע על כך. חסיד ברסלב אמיתי חייב להיות לפחות פעם אחת בקברו של הרבי, ועבור זה הוא העמיד את חייו בסכנה. הוא אכן הבריח את הגבול, היה בקברו של הרבי - ושם נאסר. החזיקו אותו חודשים ארוכים במאסר בחדש שהוא מרגל, אלא שאז נחלצו לעזרתו חסידי ברסלב בפולין, שהודיעו על מאסרו לחסידי ברסלב בארץ ישראל ובסופו של דבר התערב בכך השגריר הבריטי במוסקבה, ובעל החלומות הצעיר שוחרר. כעת הוא כבר שוב בארץ ישראל..."

רבי אברהם בנו של רבי שמואל מאיר אנשיין, סיפר כי בפורים הראשון לאחר שובו של רבי שמואל ירושלימה מן הכלא הסובייטי, לבש את בגדי האסירים שהיו עמו ואת כובע השיער הרוסי, ורקד בחוצות העיר העתיקה.

רבי שמואל לא שכח כל ימיו את נס גאולתו מהכלא הרוסי, ואת ספירת 'צצח שבנצח' הוא ציין מדי שנה בהודיה לה' על הצלתו המופלאה. וכך כתב בהוספתו ל'כוכבי אור' מהדורת תרצ"ה: "אמר המוציא לאור, להודיע ברבים שהנס שעשה לי השם יתברך להוציאני לחירות מסכנת מוות לשלחני לארץ הקודש, היה ביום נצח שבנצח ספירת רבינו הקדוש זיע"א, שנת תרצ"ב לפ"ק".

(מסורות עיקריות: 'ימי שמואל'; רשימות נכדו הרה"ח ר' נחמן רונטפלד מפי אביו ודודו בני ר"ש; שיחות וחלומות בכת"י רבי שמואל; קונטרס 'שיחות ואמרות נעטת ע"י הרה"ח ר' שמואל טוקצ'נסקי; עבודת ששבע הנה"ח ר' שמואל משה דומר מפי רבי שמואל הורוויץ זצ"ל)

אי-בו-שלוה

ווער איז דער בראסלאווער חסיד, וואס איז ארעסטירט געווארען אין רוסלאנד אלס שפיאן?

דער יונגעראסן חיים הירש ווייז פון ירושלים האט ארויפ געשווארען די רוסישע גרעניץ פון צו פערטן ר' נחמן'ס קבר אין אומען - דערם ווערט ער ארעסטירט אלס שפיאן. - דעם דער אונטערזעכער פון דעם ענגלישען קאנסול איז ער ווייזט בעפרייט געווארען און צוריק געגעסען קיין ארץ-ישראל.

אין דער נאנטער יודישער פרעסע איז די לעצטע וואך הויך א רייע, אז תיב חיים האראוויץ פון צפת, וועלכער איז געווען ארעסטירט אין סאוועט-רוסלאנד א לענגע צייט, וויל ער איז אונגעטאג אריבער די רוסישע גרעניץ, וועלענדיג געווען ר' נחמן'ס קבר אין אומען, און א ראנג דער אינסערוועני פון ענגלישען קאנסול אין סאסקווע איינע בעפרייט געווארען און איז שוין געגאנגען קיין ארץ-ישראל.

דער יונגעראסן חיים האראוויץ איז דער טאטע פונעם איין די' חסידישע פריינד פון ירושלים; ער איז א זון פון א רב אין צפת, א' אייניקל פונעם רינג בראסלאווער. חסידים אין ארץ-ישראל, ער איז איינער פון די 'ברענגע-ען

ישראל, און תנע אין ארץ-ישראל זענען פראם לאווער חסידים קיין סך נישט פארהאן, דאך, זענען ווי, א' די דאזיגע וועגיגע בראסלאווער חסידים דארט, די, וואס שפעטן אויף דער וואך און הופען - א' דעם עמיניגער חסידות פון בראסלאווע, עס זאל פליפען עכט, און עס זאל נישט אריינגאנגען, תם ושלום, דערין א פרעמ' דער חסידישער דרך.

און פונקט אזוי ווי אין מוילען, האט ער אין די בראסלאווער חסידים אין ארץ-ישראל א גרויסע השפעה אויף דער חסידישער יונגער פון צפת, טבריה און ירושלים, און זיי האבען פאסע אויך "ארייבעקומען" דעם יונגעראסן חיים האראוויץ, וועלכער איז שוין געווען א ביסל, געהאפט, אין אפיאורסות. ער האט זיך גע'הערש'ט מיט די חלוצים, וואס זענען אגעקומען. ארבייטען קיין צפת, און ער האט שוין אפילו געמאכט אלעין צו ווערען א חלוץ, טוועק אין א כבודה און עסק, אבער צוכעליג איז א' געקומען קיין צפת דער אומפאנער חסיד, ר' מאיר בראסלאווער, און ער האט זיך געקענט מיט דעם, 'סאלוי-געווארען' ער" יונגעראסן און איהם אינגאנצען

הכתבה בד'ער מאמענט' על מאסרו ושחרור

"עלינו ללחום כעת בכחו של זקננו ולהרגיש את המכוון ולצעוק כמו אשר צעקו מרדכי ואסתר וביטלו את גזירתם"

מכתב מאת החסיד רבי נתן שטרנהארץ זצ"ל

לפנינו אחד ממכתבי החסיד רבי נתן (המכונה בחיבה ר'נות'לה) שטרנהארץ זצ"ל - בנו של החסיד הגדול רבי אברהם שטרנהארץ זצ"ל - אשר שיגר תקופה קצרה אחרי עלייתו לארץ הקודש, לידידו שמעבר לים, הרב ר' צבי אריה רוזנפלד זצ"ל, מגדולי אנ"ש ומפיץ תורת רבינו הק' באמריקה. רבי צבי אריה נהג לתמוך באביו רבי אברהם, ואחרי הסתלקותו תמך בבנו, והשניים קיימו קשר מכתבים. זכה רבי נתן להכיר בילדותו כמה מגדולי תלמידי זקנו מוהרנ"ת, במיוחד הסתופף במחיצת הסבא-רבא שלו, רבי נחמן אב"ד טשעהרין זצ"ל.

מחזה שנחקק בזיכרונו מימי ילדותו, היה מתאר: "כשביקר פעם זקננו הרב מטשעהרין בביתנו, הצמיד את הספר הקדוש ליקוטי מוהר"ן אל לבו וקרא בחום וברגש: 'דאס איז מיר מְחִיָּה' - 'זה מחיה אותי!'. הוא היה מתאר כיצד סבו, אבי אמו, רבי יוסף יונה צעיר בנו של מוהרנ"ת, היה עומד בכל יום לפנות ערב מול החלון ועורך את חשבון נפשו על היום שחלף ולאחר מכן נושא עיניו השמימה: "ריבוננו של עולם, עשה שביום המחר אזכה לעבוד אותך עוד טוב יותר", וזאת אחרי שבמשך כל היום עסק בתורה ותפילה.

בהגיע עת דודים, הקים את ביתו עם בת החסיד הנלבב רבי מוטל(מרדכי) שוחט, מיקירי אנ"ש בברסלב. זוגתו של רבי מוטל היתה בתו של רבי נחמן בן מוהרנ"ת. כך שמלבד היות ר'נות'לה נכד מוהרנ"ת מצד אביו (שהיה בנו של רבי הירץ ב"ר שכנא בן מוהרנ"ת) ואמו (בת רבי יוסף יונה בן מוהרנ"ת, כאמור), הרי שגם זוגתו היתה נכדת מוהרנ"ת. לאחר נישואיו התגורר בברסלב, בה דרו רבים מבני משפחתו.

לאחר מכן גר רבי נתן בהייסין, ובשנים האחרונות התגורר במוסקבה. וכמו יתר אנ"ש בדורו, חווה את התמורות והתהפוכות שהתחוללו ברוסיה ונאנק תחת המגף הקומוניסטי. באותה תקופה בה נרדפו שומרי הדת, שימש כשוחט במחתרת, ואף מל תינוקות, כשבשעות הלילה הוא יושב וכותב תפילין ומזוזות עבור יהודים. הוא היה ידוע כמומחה לתיקון ספרי תורה שנפסלו ועסק רבות בתחום זה. כן עמד לימינו של הרב שלמה שליפר, רבה של מוסקבה, בעניינים שונים הקשורים לחיי הדת, כמו סידורי נישואין וגיטין ועוד. אביו רבי אברהם השתדל רבות לסייעו להיחלץ מברית-המועצות ולהעלותו ארצה ומילא טופס בקשה עבור בנו ל'איחוד משפחות', עד שזכה אמנם רבי נתן לעלות עם רעייתו לארץ הקודש בר"ח אייר תשט"ז, אך היה זה לאחר שנסתלק אביו לגנזי מרומים כחצי שנה קודם לכן. (חתנו של רבי נתן, החסיד רבי יחיאל מיכל דורפמן זצ"ל, זכה לעלות לא"י מאוחר יותר בחודש אדר תשל"א).

בהתקרב ראש השנה תשי"ז, פרסם רבי איטשע מאיר קורמן ב'כרוז' השנתי שהוציא, את ששמע מרבי נתן על מצב הציון הקדוש ועל כך שלא ניתן להשתטח שם: "אוי ואבוי ואללי לנו מה שזכינו לשמוע השתא מפי הזקן הר'נתן שטרנהארץ שליט"א - אשר בא מרוסימוסקבה - וסיפר אשר האוהל והציון הק'של רבינו ז"ל זי"ע הוא מסביב עם בתים של עכו"ם ואי אפשר לדרוך על מפתן ולהיכנס פנימה להציון הק'להשתטח כימי קדם אפילו במסירות נפש כדרך אנ"ש - כי הכל בשבי - ותשתכנה אבני קודש בראש כל חוצות להביט מרחוק בעיניים אפיקות מלא דמעות - כמו אנחנו פה עיר הקודש ירושלים למקומות הקדושים שבעיר העתיקה...". רבי נתן שטרנהארץ נפטר לעולמו בג'בתשרי, צום גדליה תשל"ג, והוא בן תשעים ושתיים, קרוב לשני חיי אביו הגדול זצ"ל.

תודתנו להר"ר אהרן לבל-ברגר הי"ו, אשר מכתב זה נמצא באוסף חמיו הר"ר לייבל ברגר ז"ל ובטובת עינו המציאו לידינו, תשואות חן לו, ויתברך מן השמים בבריות גופא ונהורא מעליא וכל טוב סלה.

בית הגנזים

מאמרים
אגרות ומכתבים
והידושי תורה
בלתי ידועים

בע"ה יום א' לסדר תצוה - שמן זית זך, ב' אדר ומרבין בשמחה על שמחה, פה עיה"ק ירושלים תובכ"א שנת התשט"ו¹ כת"ר ידידי האהוב עוז² - אין עוז - ואם יאמר לך אדם איה תאמר לו בכרך גדול³ , ה"ה הרב מו"ה צבי ארי' נ"י עם שלום כל חביריו שיחיו בנעימים הדורשים בתמידות "איה", אולם כפי אשר כתבתי לידידו (אולי תחת השפעתו) ר' מנדל מאריס נ"י, אשר מלא כל הארץ⁵.

מה אוכל? רק הכל בכתב מיד ד' - ומיד הצדיקים אשר מצאו חיות ומרגוע לנפשנו בהודיעו לנו העצות הנכונות מעיטין דאורייתא, אשר אין דרך אחרת רק לאחוז במלוא מובן המלה - מְלֵא-פֹם⁶ וכפי שמבואר באור החיים הקדוש על סדר שמיני - אשר מעלה גרה יחד עם פרסותיו סדוקות זאת נקרא לד' - ימלא כל תהלותיו עם שירי דוד המלך ע"ה ולימוד התורה הק' ועוד לקיים האנושית המחויבת, היינו צדקה וחסד עם בריותיו, ובזאת יכולין לקבל מהנועם העליון⁷ ונע'ל'מ'ות' בימ' נצח ולא לבוא לידי מנ'יע'ות' ח"ו.

אך על כל אחד ואחד ובכל זמן ועידן להתחיל מחדש ולהשיב נפשות ולהחיות הנבראים כל אחד ואחד כפי השערתו וכפי כחו. ולכן בוודאי ידוע לכת"ר שיחי, קול ד' בכח, מדוע לא נאמר בכחו, אך נאמר בכח, זאת מובא במדרש רבות⁹ ומתרץ כפי כחו של כל אחד ואחד.

ולכן עלינו להתחדש מעתה, אשר המן ימ"ש בכחו של זקנו עמלק ר"מ¹⁰ ימ"ש, ועלינו ללחום כעת בכחו של זקנו¹¹ ולהרגיש את המכוון ולצעוק כמו אשר צעקו מרדכי ואסתר וביטלו את גזירתם. והתורה נצחית מאז גם עתה, ובעקב הימים - ובעקב השנה החדש האחרון¹² אשר הוא בעוקבא דמשיחא חפצים לאחוז בעקביו כפי המבואר בסוף מסכת סוטה¹³ בוודאי כת"ר יודע כל!

אך יחד עם זאת הקימו לנו בכל דור מושיעים, חיבה יתירה נודעת להם, השי"ת מודיע ושולח לנו גיבורים אשר נצחו את המלחמה והבטיחו לנו בכח של הזקנים והצדיקים שהם ילכו לפנינו וילחמו המלחמת מצוה להציל מבור שחת ח"ו את הנרדפים מיד הרודפים, אשר גם נתנו לנו רשות גם בש"ק להתריע כידוע¹⁴.

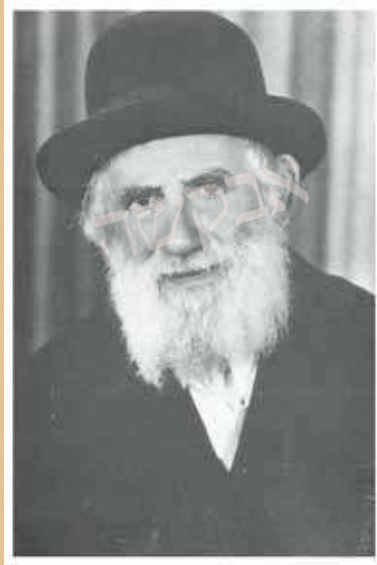
ולכן העצה היעוצה כעת רק למצוא הנקודות טובות, וכאשר כתבתי לידידו אי-מכירו ר' מנדיל נ"י אשר עלינו להתאחד ולהתאגד, לך כנוס את כל היהודים, אשר אז ה' הסתרה שבתוך הסתרה כמונו היום, היינו בנינו ובנותינו אשר נמצאו תחת מכבש והלחץ בחו"ל למדינה¹⁵.

יתן ד' הטוב ובתרועה דהוא רוחא, אשר הוא יודע להלוך נגד רוח של כל אחד ואחד והעצה לבטל הגאווה שהיא העבודה זרה ח"ו נגד ר"מ הנ"ל. ובפשיטות - בשמחה ריקודין והמחאת כף, הכל כפי דעת הנגמ"ח בסיימן י"ד ואלה המשפטים בליקוטי מוהר"ן זצ"ל. ואז אולי אם באמת נצעקו יחד ולהודיע בכל כחנו שכל קוין לא יבושו ולא יכלמו, רק בעצות של נצח וכל החוסים בו, אז נוושע.

והתמיכה מכת"ר הוא העצה המבואר בסיימן ע"א ליקוטי תנינא. ובשלשים לכה ודוק. וה' הטוב ירפאהו ברפואה שלימה. ומחמת קוצר הגליון אומר שלום ואברכו ברפואה שלימה ולכל הנספחים בהשפעות.

נתן בהרב ר' [אברהם]

נא להרשות לי לבקש מאת כת"ר אשר יכתוב לי מכתב על כתבתי הכל בכתב, ועלי להשכיל וד"ל.

עם שירי דוד המלך ע"ה ולימוד התורה הק' ועוד לקיים האנושית המחויבת, היינו צדקה וחסד עם בריותיו, ובזאת יכולין לקבל מהנועם העליון⁷ ונע'ל'מ'ות' בימ' נצח ולא לבוא לידי מנ'יע'ות' ח"ו.

אך על כל אחד ואחד ובכל זמן ועידן להתחיל מחדש ולהשיב נפשות ולהחיות הנבראים כל אחד ואחד כפי השערתו וכפי כחו. ולכן בוודאי ידוע לכת"ר שיחי, קול ד' בכח, מדוע לא נאמר בכחו, אך נאמר בכח, זאת מובא במדרש רבות⁹ ומתרץ כפי כחו של כל אחד ואחד.

ולכן עלינו להתחדש מעתה, אשר המן ימ"ש בכחו של זקנו עמלק ר"מ¹⁰ ימ"ש, ועלינו ללחום כעת בכחו של זקנו¹¹ ולהרגיש את המכוון ולצעוק כמו אשר צעקו מרדכי ואסתר וביטלו את גזירתם. והתורה נצחית מאז גם עתה, ובעקב הימים - ובעקב השנה החדש האחרון¹² אשר הוא בעוקבא דמשיחא חפצים לאחוז בעקביו כפי המבואר בסוף מסכת סוטה¹³ בוודאי כת"ר יודע כל!

1 תשרי

2 אלא תורה

3 של רמי = ארצות הברית

4 ע"פ ליקוטי מוהר"ן ח"ב סי' ז וסי' יב

5 שם ח"ב סי' ז

6 שם ח"ב א' סי' לד

7 ליקוטי מוהר"ן ח"ב סי' עא: ידוע שעל ידי צדקה נעשה הכלי לקבל על ידה מנועם העליון

8 ביניק

9 מודש רבה שמות פרשה ה: 'וכן הוא אומר (תהלים כג, ד): קול ה' בבת, בכחו לא נאמר אלא בבת, בכחו של כל אחד ואחד', ובתורה פרשה לה: 'לפי כחו של כל אחד ואחד'

10 עמלק בנימטריא ר"ם כמובא

11 ליקוטי הלכות ד' פרשיות ג: 'ומרדכי כנגדו ממש בקדושה', כי מרדכי הוא זקן שבקדושה, בחינת עתיק יומין'

12 הודש אדר אשר הוא האדרין לחדש השנה, ראה ליקוטי הלכות פורים ג. ב: 'גם עיקר חזוק המלאך הוא בניסן... כי אז הוא זמן שנתעין והתמטת לכל המלאכים, ואז נחודש הרצון ואז הוא זמן שמחמתו, וחשב הזמן להתגבר עליהם בחדש אדר שהוא רחוק מניסן בחבלת הירידה, כי חשב שכל חודש שהוא רחוק יותר מניסן, נחלש בו כח המלאך יותר, ועל כן רצה להתגבר באדר

דייקא שהוא בחבלת הירידה מניסן, וזה שדקדק הכתוב 'הפיל פור מיום ליום ומחדש לחדש שנים עשר הוא חודש אדר'. לחדש שנים עשר' דייקא, כי זה דייקא היתה מחשבתו הרעה מאחר שהוא חודש השנים עשר מניסן, שהוא בחבלת הירידה מניסן. מה שאין חודש אדר רחוק מניסן יותר מאחר, שהוא החדש האחרון. על כן רצה להתגבר בו ח"ו כי חשב שבו כבר נחלש יותר חזוק המלאך'

13 סוטה ט"ז ע"ב: 'בעקבות משיחא חפצים יסנא, ויזקיר יאמרו, תפן תתן פריה והיון ביוקר, ומלכות תהיף למינות, ואין תכחת בית ועוד היה לנות, והתליל ידרב, והתבלין ישוב, ואנשי הנבלי יסבכו מעיר לעיר ולא ידועו, והבנות סופרים תסרת, ויראי חטא ימיאסו, והאמת תרא נעדרת, נערים פני זקנים ילביעו, זקנים יעמדו מפני קנאים, בן מנוול אב, בת קמה באמה, בלה בחמונה, אייבי איש אנשי ביתו, פני הדור כפני הכלב, וכן אינו מתבייש מאביו, ועל מה יש לע לחדשען - על אביו שבשמים'

14 משנה תענית ג: 'על אלו מודיעין בשבת, על עיר שהוקפה ימים...'

15 רזמו לרוסה של ברית המועצות, ממנה עלה הכותב ר' נתן ב"ר א"ר תשנ"ז, שנה לפני כתיבתו מסתב זה

א איד דארף פרייליך זיין ,
שמחה איז א הויכע שיין ,
למעלה מן הזמן,
מוחין דגדלות, א איד דארף פרייליך זיין

שטן אוועק אוועק, צרות אן עק אן עק,
שמחה גאר אן א ברעג,
א איד דארף פרייליך זיין

*אדוק שירו של ר' נטע אונטו הפילזנבארג בכל שנה,
ראה בפנים הכתבה את השיר האליל והתרגום*

בעיצומה של מגבית רצינית משפשפים הנוכחים עיניהם בתמהון, מאן דהו החל לרקוד באמצע בית הכנסת מושך אחריו מתפללים נוספים בעליזות לא מצויה: א איד דארף פריילאך זיין... (-יהודי צריך לשמוח...) * מיהו התלמיד החכם הנסתר שטוב ליבו נשפך על גדותיו והשמחה הייתה לעיקר חייו? וכיצד בילה הרקדן הנעלם את שארית ימיו בהיחבא? * סקירה מיוחדת וראשונה לדמותו של החסיד המשמח ר' נטע רוזנפלד ע"ה לרגל ימי השמחה הבאים לטובה * ונסו יגון ואנחה

משקפיים אטומות

ר' נטע צבי רוזנטל נולד בשנת תרצ"ד וגדל בשכונת בתי ברוידא הירושלמית, בילדותו נקט את ההתקשרות לצדיק בבית אביו החסיד הנוודע ר' משה רוזנטל זצ"ל. אביו היה חסיד משכמו ומעלה ודבקו ברבי הייתה לשלהבת אש ובערה ונגעה בכל סובביו.

ר' משה היה עובד ה' מופלג ביותר ונוודע בשמירת העיניים הנשגבה שלו. את עבודתו לא שמר לעצמו וגם למשפחתו החדיר יראת שמים ואת הדבקות ברבי. נכדיו מעידים ששורש החיבור שלהם לרבינו הק' היא מהסבא ר' משה.

ה'עולם הזה' כלל לא תפס אצלו מקום ולא הצליחו לעניין אותו בשום דבר שלא היה קשור לתכלית. 'חדשות', ושאר הבליים מאן דכר שמייה... על התבודדות היה משוחח עם נכדיו רבות, על כך שאפשר לדבר עם השי"ת בכל מקום ועל הספרים הקדושים והרבי הגדול שיש לנו. כך החדיר בהם את האור הגדול.

שמירת העיניים של ר' משה היתה כאמור 'עבודה' מיוחדת בפני עצמה. הוא שמר על עיניו מכל משמר וכשנאלץ לצאת לרחוב היה מרכיב על עיניו משקפיים מיוחדות גדולות ואטומות שכמעט לא היה ניתן להצליח ולראות בעדם.

בכל אירוע או שמחה משפחתית שהשתתף, היה מוצא לעצמו פינה צדדית ובכל רגע פנוי היה מתעמק בספר שבידו ומתייחד עם קונו.

פעם בימי בחרותו ביקש ר' נטע, שהיה אז בחור, שמפאת הקור הגדול הוא זקוק למעיל חדש. לאחר ימים מספר הגיע אליו אביו ובידו מעיל בצבע מוזר ומשונה. ר' נטע סירב ללבוש את המעיל, אך אביו הגדול לא הבין את הבעיה: "מה זה משנה באיזה צבע המעיל - העיקר שהוא מחמם..."

בדרכי אבות

אצל אב גדול שכזה גדל ר' נטע. כבר בבחורותו, כשלמד בישיבת תפארת ציון בבני

**"זכורני איך ביקר אצלי ר'
נטע רוזנטל ז"ל - יהודי
שמח מחסידי ברסלב
בארץ ישראל - והיינו
מרקדים ועושים 'קדצ'קה'
במשך דקות ארוכות בכל
שבת". כך רקד ר' נטע
ושימח את כולם ואף הכיץ
שם מודעות עם חרוזים
ביידיש על עבודת השמחה
ומעלת גירוש העצבות**

שעות ארוכות בעיסוק ב'ליקוטי תפילות', ומאידך לב מלא בטוב ושמחה עד בלי די, ריקודיו העליזים מפורסמים וידועים היו.

יצאנו להתחקות אחר החסיד הנלכב שדאג להפיץ סביבו אור והארת פנים, חסיד ברסלב נלהב ובעל חסד מופלא שכמעט לא ניתן למצוא כמותו.

יוהנסבורג, דרום אפריקה.

9:30 בבוקר.

מתפללי בית הכנסת הרימו גבה בתימהון.

זה עתה סיימו את תפילת שחרית, כל אחד ממחר לקראת המשך יומו, מי בלימוד התורה ומי בעמל הפרנסה, והנה מתוך הקהל מפציע לפתע 'משולח' מארץ ישראל - אברך עם עיניים יוקדות - ופורץ אל מרכז בית הכנסת בריקוד סוער, כששר בעליזות: "א איד דארף פריילאך זיין..." (-יהודי צריך להיות בשמחה...)

חלק מהמתפללים משפשפים את עיניהם. מי הוא זה המעז להתנהג בבית המדרש בצורה שכזו, בניגוד לכל הנימוסים המקובלים והשגרה השקטה הנשמרת בקפדנות בקהילה הנכבדה...

אבל ר' נטע ממשיך בהתלהבות, כמו אינו רואה דבר. הריקוד הולך ומתגבר ולבסוף מכריע; מכל רחבי בית הכנסת נמשכים עוד ועוד מתפללים שמצטרפים לריקודו העליז. בתום הריקוד נפנה היהודי לעניין שלשמו נדד מארץ ישראל ליוהנסבורג הרחוקה - גיוס כספים עבור ישיבת ברסלב בבני ברק בשליחותו של הגה"ח ר' שמעון ברגשטיין זצ"ל.

שמו של היהודי הזה, רבי נטע רוזנטל, לא הסגיר דבר למי שלא הכיר את האדם המופלא הזה, אך מי שזכה לשמוע את ניגון חייו, היה אחוז התפעלות מהשילוב המיוחד והנדיר שהיה בו: שקדנות מופלגת, בר אוריין אמיתי שהתמסר בכל עת לתורה ולומדיה ואף בילה

סייע בממון וטרחו ר' מרדכי טורץ עם ילדי חידור תורה תמימה

במניין בלי לצאת אחר כך בריקוד.

החסיד הבלתי נשכח ר' בעריש זלוטניק ז"ל שהתגורר תקופה בארה"ב סיפר לאבקשה אודותיו: "זכורני איך ביקר אצלי ר' נטע רוזנטל ז"ל - יהודי שמח מחסידי ברסלב בארץ ישראל - והיינו מרקדים ועושים 'קדצ'קה' במשך דקות ארוכות בכל שבת". כך רקד ר' נטע ושימח את כולם ואף הפיץ שם מודעות עם חרוזים בידיש על עבודת השמחה ומעלת גירוש העצבות.

וגיליתי שכל מה שהיה חסר לי בידיעת העצה הנפלאה של התבודדות, מופיע בספר הזה שחור על גבי לבן. שמחתי מאוד.

אך כאשר חזרתי למחרת ללמוד שוב מהספר, לא מצאתי-לימים התברר שהבחור נטע רוזנטל, שהיה זה מכבר מקורב לברסלב, הוא שהשאיר את הספר בבית המדרש ונטלו לאחר מכן.

באחת השיחות הראשונות שהיו לי עם ר' נטע רוזנטל, סיפרתי לו שראיתי את הספר 'השתפכות הנפש' ואני מעוניין מאוד ללמוד בו. הוא הביא לי את הספר ומאז במשך תקופה מסוימת נהגתי להגות בו מידי בוקר... למעשה, זה מה ש'סחב' אותי לברסלב."

בהמשך ר' נטע קירב אותם אל החסיד הגדול ר' אברהם שטרנהרץ זצ"ל, שם זכו לשאוב ולקבל מלא חפניים ממעיינות הנחל נובע...

בשמחה תמיד

לאחר נישואיו בשט"מ עבר ר' נטע להתגורר בבני ברק, שם המשיך לשמח ולחזק אחרים. אם קודם לכן היה ידוע במידותיו הטובות - כעת, שהייתה בידו את היכולת לעזור, הדבר ניכר וקרן מדמותו תדיר.

תמיד הקפיד לרקוד לאחר התפילה, בכל מקום שהיה.

בהיותו איש תושיה, נשלח רבות לחו"ל למטרות צדקה, כאשר זכה לסייע לחסיד הגדול ר' אליהו חיים רוזין זצ"ל בבניין בית מדרשנו במאה שערים, וכן לשמש כשלוחא דרבנן עבור ישיבת ברסלב בבני ברק ועוד. גם בחוץ לארץ - ללא כל חילוק האם בית הכנסת היה שייך לסאטמר או לפאפא, אם זה בלייקווד או דווקא בבורו פארק - תמיד לאחר התפילה היה נואם ברהיטות מיוחדת ומתוקה כמה דיבורי אמונה וחיזוק מספרי רבינו ולאחר מכן יוצא בריקוד. לא היה אצלו דבר כזה להתפלל

ברק, זכה לקרבה מיוחדת ממרן החזון איש ז"ע ובסיום שלושת שנות הישיבה הקטנה ליווהו החזון איש בדרכו לביתו, ובנוסף ייעץ לו להיכנס ללמוד בישיבת מיר בירושלים אצל הגאון ר' חיים שמואלביץ זצ"ל. גם שם זכה לקרבה מיוחדת מראש הישיבה ר' חיים ואף למד עימו בחברותא במשך תקופה ממושכת.

לילה אחד הבחין המשגיח הגה"צ ר' חצקל לוינשטיין ע"ה בר' נטע כשהוא ישן על אחד הספסלים, הוא תמה על כך עד מאד. ר' נטע הסביר שבביתם הקטן בבתי ברודא נאלצים האחים והאחיות לחלוק את הלילה בחדר אחד גדול. הוא חש שהדבר איננו ראוי עבורו.

המשגיח התפעל מתעצמות נפשו של הבחור ועד מהרה שוחח על כך עם ראש הישיבה הגאון ר' אליעזר יהודה פינקל זצ"ל שאישר לו ללון בישיבה, למרות שבאותם שנים בישיבת מיר לא הייתה פנימייה לבחורים שהתגוררו בירושלים.

גם בשנות לימודיו בישיבה הליטאית, דברי רבינו הק' היו שגורים בפיו והוא לא חדל מדבר בגדולת הצדיק.

ר' נטע זכה להכיר ולבלות את חייו עם זקני אנ"ש מהדור הקודם, ביניהם החסיד הדגול רבי אברהם שטנהארץ זצ"ל, כמו גם את חסידי שכונת 'שערי חסד' - ר' יום טוב זלוטניק, ר' בנימין זאב חשין, ר' משה פרידמן, ר' אלעזר אנגל, ר' אברהם מרגליות, זכר צדיקים לברכה, ועוד ועוד. אותם הציב לנגד עיניו כדוגמא לכל ימי חייו והיה מרבה לדבר אודותם.

לא זו בלבד. היה לו חלק של ממש בהתקרבותם של הגה"ח ר' נתן צבי קעניג זצ"ל ויבדל לחיים טובים וארוכים הגה"ח ר' משה קרמר שליט"א שלמדו יחד בישיבת מיר באותה תקופה.

וכך מספר הרה"ח ר' משה שליט"א: "באחד הימים מצאתי בבית המדרש של בתי ברודא ספר שלא הכרתי - 'השתפכות הנפש'. פתחתי

השיר הפך עד מהרה להימנון:

א איד דארף פרייליך זיין

(יהודי צריך להיות בשמחה)

שמחה איז א הויכע שייך

(השמחה היא יופי גבוה)

למעלה מן הזמן (מעל הזמן)

מוחין דגדלות, א איד דארף פרייליך זיין

(יהודי צריך להיות בשמחה)

שטן אוועק אוועק, צרות אן עק אן עק,

(שטן ייעלם, קץ לכל הצרות)

שמחה גאר אן א ברעג

(שמחה גדולה ללא גבול)

א איד דארף פרייליך זיין

(יהודי צריך להיות בשמחה)

אידן געט א טאנץ

(יהודים, ריקדו)

וועט זיין די שמחה גאנץ

(השמחה תהיה שלימה)

דאס איז די אמת'ע גלאנץ

(זהו הברק האמיתי)

א איד דארף פרייליך זיין

(יהודי צריך להיות בשמחה)

וחוזר חלילה:

א איד דארף פרייליך זיין

שמחה איז א הויכע שיין

א איד, א איד, דארף פרייליך זיין

שמחה איז א הויכע שיין

שטן אוועק אוועק...

"הבה נצא לריקוד"

באותם מסעות לחו"ל זכה לחזק נפשות נדכאות ולהשפיע להם טללי חיים מדיבוריו המחיים של רבינו הק'. כך גם רקד אצל הנגידיים שחיבבו אותו ואת דרכו עד למאוד ותמכו בו בכל עת.

מסופר שפעם נכנס לאדמו"ר מסאטמר הגה"ק בעל ה"זיואל משה" בעבור ישיבת ברסלב. האדמו"ר כה נהנה מר' נטע עד שהעניק לו את כל הכסף שנכנס אליו מהפדיונות באותו יום... גם בכל שמחת נישואין שהשתתף רקד ושימח עם שיר השמחה המיוחד.

בכל תהלוכות חייו לקח את עבודת השמחה עימו. אם ניקלע לדיון עם בחורי ישיבות, או בכל מקרה של אי נעימות בבית - תמיד הפתרון לכל דבר היה אחד: 'הבה נצא לריקוד' - -

כך גם כאשר נפגש עם אחיו החסיד היקר

יבלחט"א ר' נחמן שליט"א, לאחר שיחה קצרה היו שניהם פוצחים בריקוד נלבב. תושבי בני ברק היו מתרפקים בערגה על הריקודים בחתונות בהן היה משתתף, תמיד הגיע עם שתי מטפחות, עולה ויורד עמהם לפי קצב השירה...אם בכל השנה היה מרבה בשמחה, ב'שמחת תורה' שמחתו הוכפלה. הוא היה מתפלל אז בישיבת ברסלב בבני ברק, רוקד ומרקיד לכבודה של תורה כאשר גם מנצח בין השאר על השיר "אין אדיר כה"..."

עבודה מופלאה ומידות מרגשות

בדרך העולם, כאשר אדם מקבץ עבור נישואי צאצאיו הוא שומר את כתובות הנגידיים לעצמו, שיבואו לו לתועלת בהזדמנויות אחרות. אך ר' נטע אין דרכו כן, ואפילו יותר מכך, כאשר חזר מחו"ל ושמע מר' שמעון ברגשטיין שמצבה של קופת הישיבה אינה כפי טוב - הוא הוציא מכיסו את כל הסכום שאסף לכלכלת ביתו ונתנו לר' שמעון למען הישיבה על שם רבינו הק'.

אף כאשר שמע על אחרים שנוסעים עבור התרמה, סייע בידם ונתן להם את הכתובות. בפרט כאשר שמע על כאלו שהגיעו לחו"ל פעם ראשונה, ליווה אותם והלך עימם ביחד כדי שילמדו גם הם את המלאכה. כך היה כאשר פעם לביתו לבקש חתימה על אישור הרחבת דירתו. ר' נטע לא רק חתם בשמחה, אלא אף סייע לו בסכומים הגונים. תמיד עמד לנגד עיניו הצלחת השני ושגשוגו.

בניו של ר' נטע גדלו בבית פשוט ודל, לא שיערו ולא ידעו כלל על מפעל הצדקה האדיר המתחולל בביתם.

רק לאחר פטירתו של ר' נטע גילו את הקבלות על תרומות אדירות שחילק למוסדות תורה רבים, ביניהם לתלמוד-תורה של הרה"ח ר' מרדכי טורץ צ"ל. כאשר הכל נעשה בפשטות ובענווה, ללא כל רעש ופרסום. רבים הכירו את ר' נטע מעבודת השמחה המפורסמת שלו, אך לא נחשפו לחלק העבודה שלו. ר' נטע היה ברסלב-ר-חסיד בתמימות ופשיטות. קם מדי לילה בחצות, יוצא להתבודד בשדה בעקשנות בכל יום, במקומו הקבוע בחורשה ברחוב חזון איש. גם לאחר ששם דולדלו העצים לצורך בניית בתים, לא ויתר על ההתבודדות ואף לקח עימו בחורים משיבת ברסלב כדי לצאת ולהשיח את הלב. כך גם הדריך את בניו ובני ביתו לאחוז בעצה המיוחדת כיצד ניתן לדבר עם השי"ת בשיחה ותחינה ולשפוך לפניו ית' את כל מה שמונח על הלב.

מדי שנה השתתף בקיבוץ בראש השנה בירושלים. בשנה אחת אף השלים את התקיעות, לאחר שנבצר מהגה"ח רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א להמשיך בתקיעות. היה בעל רגש נפלא, שניכר במיוחד בעבודת התפילה. ביום הפורים היה יוצא להתבודד כמה שעות ברצף!

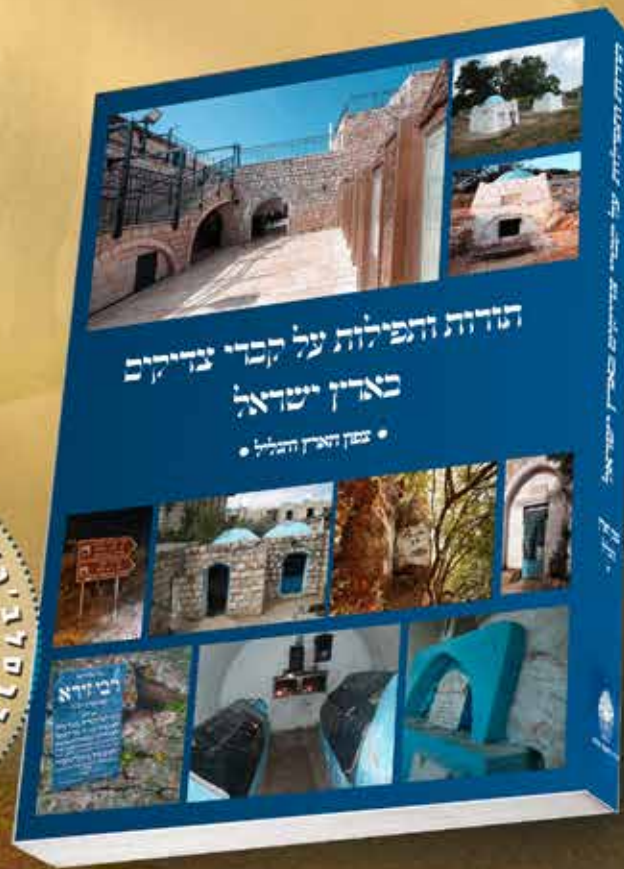
דביקות בליקוטי תפילות בחייו ובמותו

בחמשת השנים האחרונות, פסק עם פעולותיו הציבוריות והגה על התורה והעבודה בהתמדה מופלאה. באותן שנים מיעט לדבר עם אנשים וכמעט לא יצא מביתו עד יומו האחרון. היה זה לאחר חצי שעה של דבקות והזדככות בקריאה נרגשת של 'ליקוטי תפילות'. אנשי ההצלה שהגיעו לפנותו בבהילות, מצאוהו רכון על ליקוטי תפילות שבו היה דבוק כל ימיו. כך הסתיים לו ניגון חייו המופלא.

לעילוי נשמת הרה"ח ר' נטע צבי בן רבי משה אריה רוזנטל, הסתלק ה' ניסן תשע"ז, ועד עצם היום הזה מהדהדת שמחתו ברחבי מונסי, וויליאמסבורג ובורו פארק - כאשר כולם זוכרים היטב את חיובו הנצחי וריקודו המפעים...

לגלות את הצדיקים מחדש!

זוכים במקום מנוחתם
לעשות תפילות מתורתם

'תורות ותפילות על קברי צדיקים' הינו ספר ראשון מסוגו
בו מלוקטים אמרות טהורות מצדיקי אמת הטמונים בארץ הקודש,
ועליהם תפילות מתאימות מהספה"ק ליקוטי תפילות.
והכל באותיות מאירות עיניים ובכריכה רכה הקלה לנשיאה בדרכים.

כרך א' - מעל 250 קברי צדיקים בצפון הארץ והגליל!

לפרטים והזמנות:

058.323.1768

d0583231768@GMAIL.COM

(דרושים נציגים לנקודות הפצה ברחבי הארץ)

אגודה לחסות דעת רבנו משה'ן מברסלב
להשקות אילנות

המקורבים מכפ(ב)ר

אנחנו רגילים לקרוא סיפורי התקרבות של חסידים שהגיעו מקהילות שונות, אך לראשונה אנו מגלים מקורבים שלכאורה כבר היו מקורבים זה מכבר והחליטו להתקרב מחדש כל אחד בנקודה אחרת בחייו // לאחר התלבטות של שבעה ימים ושלושה לילות בהם הסתפקו האם הגיעה השעה לכך החליטו שלושה מ'צעירי' אנ"ש הרה"ח ר' שמילי הורביץ שליט"א, הרה"ח ר' נחמן ברוך מרדכי פרנק שליט"א, והרה"ח ר' שלומי חי רז שליט"א המקורבים מכפ(ב)ר, לחשוף בפעם הראשונה את מסע ההתקרבות שלהם לרבינו שעדיין ממשיך בעיר ובכפר // ההתחלה של כל ההתחלות

נחמן כ"ץ - תמונות : בעולמה של ברסלב

במקום הקדמה

ישבתי עם שלושת האברכים היקרים בכפרינו הקטן, כדי לשמוע את סיפור ההתקרבות שלהם להתלבטות שיש לחסידי ברסלב בכל ריאיון, וודאי בסיפור התקרבות שהוא כל כך אישי, הוא גדול מאד. מצד אחד, הם לא מסכימים להתראיין מחשש לפרסום, מצד שני, הם רוצים בכל מאודם "לתקן עולם במלכות שד" - "לאחר מאמצים מרובים הסכימו שלושת ה"רבנים החושבים" להתראיין ולו בכדי לגלות לחסידי ברסלב שהמן עמלק אינו פוסח על הנולדים בבית שיש בו תיקון הכללי, והגרזן שלו מונף גם עליהם בניסיון נואל להרחיקם מאור האורות צח הצחצחות אשר עיני עם ישראל נשואות אליו לתקן נשמותיהם, ולהעביר חיזו דהאי עלמא מעיניהם. כך צללנו לימי נעוריהם של שלושת "זקני" צעירי אנ"ש, שמענו על ה"רדיפות" שעברו... (כן! גם היום זורקים אבנים על חסידי ברסלב...) שמענו על בחורים שקפצו מעל גדרות בשעת חצות להתבודדות... וכאבנו לשמע הבורות שעדיין מצויה בין העולם שלא זכה להכיר את מרכזי הצדיק באמת... ובעיקר נשמות ששואלות; איה? איה הוא הצדיק הגדול שיאיר להם את הדרך ויסקל את מניעותיהם, דווקא מתוך ה"הסתרה" שהם כבר קרויים בשם הקדוש "ברסלב".

בשעת לילה מאוחרת סיימנו את הריאיון, הרי החרמון המושלגים הציצו מחלון החדר... והשלושה יצאבריקוד נלהב "אשרינו שזכינו להתקרב לרבינו...", משם המשיכו לעבודת הלילה אצל רבי שמעון.

"ונהפוך הוא, אשר ישלטו המקורבים המה במניעותיהם...". הרי נולדתם בבית ברסלבי, איך הינכם מתיימרים לומר 'התקרבונו', האם עברו עליכם ה'שבעהמימות' שעוברים המקורבים ה'אמיתיים', הלא איפוא המניעות וההתרחקות שלכם?

בברסלב אין תעודות לידה!

ר' שמואל:

נולדתי בירושלים לאבי ר' דוד הורביץ שליט"א נין לחסיד המופלא רבי שמואל הורביץ זצ"ל,

ונין לחסידהגדול רבי שמואל שפירא זצ"ל, סבי מצד אמי שידלחט"א הוא הרה"ח ר' ישראל יצחק באזנסוןשליט"א. לכאורה נולדתי בבית הכי ברסלב שבעולם...ההשגה שאני משיג - עכשיו ברגעים אלו שאתה מציג בפניי את השאלה בצורה הפנימיתוהעמוקה; איך זכיתי להתקרב לרבינו - היא, שבעצם אני לא כלום... לא השגתי כלום... כלומר, מיאמר בכלל שזכיתי 'להתקרב' באמת...? אבל אפילו ה'כלום' של עכשיו, לעומת מה שהייתי ילד ובחור, זה כבר משהו אחר לגמרי. אניחייב לציין, בבית בו גדלתי למדנו על חובת הביטול לרבינו, ואת אורו של הרבי שאבתי רבות מבית אבי שיחיה, אך בעניין הפנימי של התקרבות והתקשרות לצדיק הייתי צריך לעשות את הדרך לבד... בדיוק כמו כל מקורב שמגיע ממקום אחר!!!

אבי רצה שנתקרב לרבינו בעצמינו, ולכן הוא לא 'דחף' אותנו להתקרב, אלא עזר לנו במצעים, לאסוף את הכסף לנסוע לאומן לראש השנה. אמנם, ברוב השנים, נסעתי לאומן, אך על הפעמים היחידות שפספסתי - אני מנסה לכפר היום עם טיסות בכל הזדמנות לאומן... למדתי בת"ת 'טוב ירושלים' שהוא חידוד כלל חסידי, ומה' הייתה זאת, כי דווקא בגלל שהייתי רחוק מברסלב, נוצר אצלי דחף להיות דווקא חסיד ברסלב, כמו אצל הרבה מקורבים שמנסים להרחיק אותם בכוח מרבינו, ועל ידי זה הם דווקא מקבלים כוחות לעמוד מתוך עזות דקדושה, כך התחזקתי יותר ויותר כנגד עמלק שניסה לקרר... בבחינת 'יש עניין שנתהפך הכל לטובה'...

תקופת מנצ'סטר

ר' נחמן:

אני עדיין לא יודע איך אני מוגדר בדיוק... הרקע שלי הוא ליטאי ירושלמי, אנגלי ובנוסף, אני נכד של ר' שמואל שפירא... סבי מצד אמי הוא הרה"ח ר' אלימלך זילביגער שליט"א שמקורו הוא ממנצ'סטר שבאנגליה, ומצד אבי אני נכדו של הרה"ח ר' יהודה לייב פרנק זצ"ל בנו של החסיד המופלא רבי נחום יצחק פרנק זצ"ל וחתנו של האי חסידא קדישא ופרישא החסיד רבי שמואל שפירא זצ"ל, כלומר בן דוד רביעי או חמישי של ר' שמואל הורביץ שנמצא כאן עמנו... נולדתי במנצ'סטר בדיוק כאשר שהו שם הוריי לתקופה של כמה חודשים. אחר כך הם חזרו לארץ ישראל ואז שוב חזרו למנצ'סטר... איי... 'מנצ'סטר'... ככה עברנו הלך חזור לארץ ישראל ולחוץ לארץ, ובסוף בחסדי יתברך, קבעו הוריי את מקום מגורינו

בבית שמש, שם התחלתי ללמוד בתלמוד תורה שמקבלים בו את כול - - - ליטאים, חסידים, הצ'ולנט הכי גדול שיכול להיות... ושם החלטתי שאני פותח דף חדש, חיידר חדש, ומשנה מקום, משנה מזל...

בכיתה ו' היה לי מלמד שבדיוק אז עבר מירושלים, שהיה חסיד ברסלב, ולי נכנס בראש שאני חייב לבדוק מה זה ברסלב. איך קמים חצות, איך עושים התבודדות, וכן הלאה. אז הייתי שואל את המלמד שאלות רבות בענייני רבינו.

ואז התחילו המניעות... הילדים שקינאו בי שיש לי קשר חזק עם הרבי, החלו להציק לי, בפרט ילד אחד 'זכור לטוב' שהיה מציק לי רבות וממרר לי את החיים. בכל הזדמנות היה צוחק מברסלב ומדרך עבודת ה' של רבינו. כשעלינו לכיתה ז', מסיבות מסוימות השתררה שם בוקה ומבולקה, והמצב הגיע לידי כך שהילדים היו זורקים עלי פחים ואבנים... ממש היה שם 'געוואלדיג'!!! אמנם היו הרבה ילדים ברסלבר'ס בכיתה, אבל עיקר הרדיפה היתה כנגדי, כיון שכל דבר שידעתי מברסלב הייתי מברר ונכנס אליו ברצינות, וכנראה משמים רצו שאעבור את הכל כדי שאתקרב אליו באמת.

המפלט שלי היה ההתבודדות שהייתי עושה ביער ליד הת"ת, הייתי אומר לה' שכל מה שאני עובר יהיה כפרה על העתיד, ושבוזכות זה אזכה להיפטר מייסורים לכל החיים. אגב התבודדות, אחי הקטן שנעלם בגיל שלוש, נמצא ביער ובתשובה לשאלת האנשים מה הוא חיפש שם, ענה שהלך לעשות התבודדות. הוא הסביר, שבאותו שבוע הייתה פרשת תולדות שם, נאמר "ויצא יצחק לשוח בשדה" והמלמד בתלמוד תורה אמר שייצחק אבינו הלך לעשותהתבודדות, ולכן גם הוא הלך לעשות התבודדות... קיצורו של עניין, ההתבודדות ממש החזיקה אותי, אמנם הייתי ילד, אך זה נתן לי הרבה. אבל עדיין לא ידעתי מה זה הרבי, מה זה העניין של הצדיק.

בכיתה ח' המצב השתנה לחלוטין, המלמד התפעל מאד מכך שאני לא מתייחס לכל הילדים שמנסים לבלבל אותי, והוא השתדל בשבילי, והצליח להרגיע את כל החברים ובפרט את ה"חולק הראשי" שהפך להיות החבר הכי טוב שלי.

המלמד הזה היה מדבר הרבה מרבינו. ואני כילד שאלתי אותו בתמימות, "למה אתה לא בא לאומן?"

אז הוא הסתכל עלי בעיניים מצועפות, ואמר לי אתה צודק, אבל אני יפסיד הכל, משפחה, פרנסה, ילדים, מה אני יכול לעשות... אגב, גם הוא עזב את האדמו"ר שלו והוא כבר מתפלל

בביהמ"ד של רבינו כל יום וותיקין וזוכה לשאוב ממעינות רבינו הק'

תחרות צעקות' ביער

ר' שלומי חי:

אבי שיחיה למד בישיבה הספרדית המפורסמת 'פורת יוסף' אצל הגאון הרב ר'בן ציון אבא שאול זצ"ל, והתקרב לרבינו בבחרותו, סבי מצד אמי הוא הרה"ח ר' מנשה לוי שליט"א מצפת, כך תמיד הונחל והוחדר בבתינו עניין אמונת צדיקים ולהידבק בהם ולהיצמד למסורת והלכה, וכן עבודת השם בפשיטות, אך עניין הביטול המוחלט לרבינו הקדוש פחות נכנס בי. למדתי באותו ת"ת שלמד ר' נחמן בבית שמש, אולי בגלל שלא ידעתי מה זה ברסלב 'חסכת' מעצמי את הייסורים שעבר ר' נחמן... רק להסביר כמה לא ידעתי כלל מה ההגדרה של חסידות ברסלב אצ"ן, שלפני גיל שבע נסעתי לאומן על ראש השנה, ואני לא זוכר כלום מאותה נסיעה, מסתמא אמרתי את התיקון הכללי. מה שהכניס קצת את עניין רבינו אצלי, היה ה'חברה' של הילדים בביהמ"ד 'נחלת חן', אבל את עניין ההתקשרות לרבינו, וודאי שלא הבנתי ולא התחברתי לזה. ב'חברה' היו מוציאים אותנו להתבודדות ביער הסמוך. כל שבוע, כיתה אחרת, כמובן שכדרכם של ילדים היה מתקיים במקום 'תחרות צעקות' בניסיון להראות את כוחינו כחסידי ברסלב... #עד עכשיו הסברתם יפה מאד, למה למרות שנולדתם בבית של חסידי ברסלב, לא באמת הייתם וחיייתם כחסידי ברסלב. אז באמת איך זכיתם בסוף להכיר את האור, לדעת מיהו הצדיק ומה עניינו כפי דרגתכם?

יש התבודדות ויש 'בעל התבודדות'

ר' שמואל:

ברסלב זה לא משהו שעובר בירושה, ודווקא כשאתה גדל בברסלב, יש סיכוי שתיכנס למסלול היבש של חסיד ברסלב שחי בתחושה שהוא ברסלבער אך לפעמים הלב מהלך בשדות אחרים. עוד בהיות ילד, בחברה של 'קרן אור', היה מגיע רבי חיים בנימין וורטהיימר זכרונו לברכה, ובכוח געגועיו וכיסופיו היה גורם לי לרצון דקדושה. אני נזכר שהיה סעודת שבת אחת, שהוא דיבר דיבורים נלהבים כהרגלו, ובאמצע דבריו, לבי נשבר כפשוטו. כשהייתי בחור צעיר הוא המשיך והדליק בי את הרצון. היה גם את להבחל"ח הרה"ח ר' שאול סירוטה שליט"א שנשא דיבורים חוצבי להבות, אבל עדיין הייתי תקוע ב'הקדמות' ולא זכיתי לפתוח את הספרים הקדושים ולהתענג על דבריו של רבינו הק' באופן ישיר. נכנסתי לישיבה קטנה, ומאז התחלתי להתבודד באופן קבוע. מי שהכניס אותי לזה היו רבי חיים בנימין וורטהיימר ולהבחל"ח ר' יעקב נתן אנשין - שאני נהנה במיוחד לשבת

ולהקשיב לשיעורים שלהם... כנראה שזה לפי שורש נשמת. באותם ימים עשיתי את הצעדים הראשונים של ההתקרבות. החלטתי שעל העניין של התבודדות אני עושה מסירות נפש עד הסוף, וזה ה'תיקון' שלי - שעת ההתבודדות, ואחד היה אברהם. בבית שמש היו נסיעות מאורגנות לשדה למי שזוכר, הנהג היה ברסלבר יקר ושמו אלעד ג'בל, היה לו טנדר ישן ומרעיש, והוא תמיד אמר לנו להתפלל על הטנדר שלו שימשיך לשרוד... שהוא יוכל להמשיך ולקחת אותנו לשדה...

דא עקא, הנסיעה התקיימה בשעה 9:00 בערב, ובישיבה רצו שאני יישן בזמן כמו כל הבחורים. אבל אני המשכתי לצאת מדי יום, עד שהמשיג אסר עלי. שאלתי אותו בתמימות, אם הוא לוקח אחריות על היהדות שלי? זה היה כל כך ברור לי שחייבים לעשות את זה, עד שלא הצלחתי להבין אותו, למרות שהיום אני מבין, שהוא עשה את תפקידו, כדי שהישיבה תתפקד עם כללים מסודרים.

יום אחד נכנסתי להגה"ח רבי יעקב מאיר שכטר שליט"א, לשאול אותו, האם ראוי שאני יעשה התבודדות למרות המניעות? כי בלי ההתבודדות, אני מרגיש שיש לי ירידה בעבודת השם? הוא שאל אותי 'אם אני חייב לעשות את ההתבודדות דווקא ביער?' הסברתי לו, שרק שם אני מצליח למצוא את הדיבורים. לבסוף הוא אמר לי 'אני לא יכול לומר לך לעשות דבר נגד הישיבה, אבל אם זה היהדות שלך, אז אין פה שאלה...!!!' מאז קבלתי אישור שבשתיקה, וניתן לומר שכך התחילה ההתקרבות שלי. התחלתי לעצור מהעולם הזה, כי אין כמו התבודדות קבועה להבין ולהפנים שהעולם הוא שקר. באותה עת קיבלתי הארה חזקה גם מסבי הרב באזנסון שקירב אליי את עניין רבינו בחיות גדולה. בקיץ לא יכולנו לנסוע אליו לתל אביב, אבל בחורף - כשהייתי נוסע - הוא 'פתח' לי את הראש לאור של הרבי, הוא היה יכול לקרוא שני שורות מסיפורי מעשיות בכזו מין חיות, שזה כבר נתן לי הבנה במקום שלי, בכח איזה צדיק אפשר לחיות כאן בעולם הזה. למדתי מכך, שלפעמים מספיק דיבור אחד בצורה הנכונה מהרבי, בשביל לחיות חיים שלמים.

מאז ועד היום אני ממשיך להתפלל שאמשיך להתקרב תמיד לרבינו. כי יש כלל אחד שהכל תלוי בו לצייט לרבינו על כל דבר שהוא יאמר, אפילו אם אני לא ירגיש כזה קרוב אליו. דבר זה היה מאד חשוב אצלי לפני שזכיתי להתברר בעניין של הרבי עם ההתבודדות והשיחות מסבי שיח'.

בישיבה קטנה, בין הסדרים הייתי מדבר והיה נהיה 'מצב' סביבי, היינו מקפידים - אני יחד עם עוד חברים - לקיים בהידור 'מצוה גדולה להיות בשמחה' ולפעמים שימחנו את עצמינו במילתא דשטותא... כמובן שהצוות לא יכול היה להשלים עם זה, לכן הייתי כל הזמן מלא

ר' שלומי רז:

שאלתי אותו
מה אני ידבר
עכשיו שעה
שלימה, מה
אני עושה פה,
אז הוא אמר
לי: תתחיל!
תדבר חמש
דקות ותחזור
לישיבה,
וכך כל יום
התחלתי להכיר
יותר ויותר את
העניין של
הרבי ובזכות
זה התחלתי
לקיים את
העצות של
רבינו

ר' נחמן:

כמו שסיפרתי, חיפשתי הרבה וביקשתי הרבה. כמו כן הייתי מדבר הרבה עם סבי הרה"ח ר' אלימלך זילביגער שליט"א, ובחידור הייתי יכול להתווכח על העניין של רבינו שעות רבות. היה ילד אחד שהיה מתווכח עמי רבות, הבטחתי לו שהוא עוד יהיה ברסלב'ר... ואכן, מצאתי אותו לאחרונה, וגיליתי שהוא בתהליך חיפוש מתקדם. בשלב זה את המקום אליו השתייך בעבר הוא כבר עזב לגמרי... לפני פורים, הבאתי לו שיעור של הרה"ח ר' צבי חשין שליט"א על החג המתקרב, והוא נדהם, הוא לא האמין שיש גאונות כזו בברסלב.

הכל אצלי היה ב'מוחין גדולים' והייתי בוער, אבל זה היה רק מבחוץ, לא הכרתי את הפנימיות, וה' ריחם עלי שלא נכנסתי למקומות המשובשים והמשבשים שקוראים לעצמם בשם 'ברסלב', שהיו מאד מושכים בחיצוניות שלהם וב'אורות' המזוייפים שהם הציעו לכל דכפין.

בתחילה למדתי בישיבה אחת, אך ה'אורות העצומים' שהיו מנת חלקי הקשו עלי להצטמצם לסדרי הישיבה... לא יכולתי לשאת את המחשבה שאני לא יקום כל לילה בחצות ואצא ליער... גם הזמן שהקציבו לספרי רבינו בישיבה לא מצא חן בעיניי וכך התחילו החגיגות. כנראה שה' ראה בעניי ודאג להוביל אותי למקום המתאים עבורי. וכך מצאתי את עצמי נכנס לאחר תקופה לישיבת 'מבקשי השם' בבית שמש. התחושה הראשונה שלי שם הייתה כי זכיתי להיכנס להיכלו של הרבי באמת. עד אז הכל היה מתוך בעירה גדולה, ועם הרבה 'הבנות', כאילו אני חי בתוך אש גדולה, שלא הבנתי שהיא מכלה גם אותי... וכשהגעתי ל'מבקשי השם' לא הבנתי איפה ה'אורות' שתמיד סיפרו לי שיש בישיבת ברסלב? אלא שאז הסביר לי הרה"ח ר' שמואל

**ר' שמילי הורביץ:
בישיבה קטנה,
בבין הסדרים הייתי
מדבר והיה נהיה
'מצב' סביבי, היינו
מקפידים - אני
יחד עם עוד חברים
- לקיים בהידור
'מצוה גדולה להיות
בשמחה' ולפעמים
שימחנו את עצמינו
במילתא דשטותא...
כמובן שהצוות לא
יכול היה להשלים
עם זה**

שלאחר דין ודברים קצר שבהם אמרתי לו שאני מוכן לחתום על כל תנאי בשביל אומן, אבל אני לא בטוח שזה יוכל להתקיים... הוא ויתר לי גם על התנאי הזה. הכוח של התבודדות...

סוד התמימות הפשוטה

'מניעות המוח' אולי באמת אני לא עושה את רצון ה', ורק ההתבודדות היא שהצילה אותי ועזרה לי להמשיך ולהחזיק בכל הכוחות ברבינו הק', שבלעדי אינני יודע היכן הייתי מוצא את עצמי בעולם. עליתי לישיבה גדולה, שם היה משגיח שאמנם השתייך לחסידות אחרת, אך אהד מאד את עניין רבינו הקדוש. הוא מאד עודד אותי בכל מה שעובר עלי, להמשיך ולהתחזק בכל הכוחות.

באותה תקופה, החלטתי שאני חייב לנסוע לאומן - לא רק בראש השנה 'זמן קהלה לכל' - אלא גם כן בכל אחד מזמני הנסיעות של אנשי שלומינו, בחנוכה, ובערב ראש חודש ניסן, ולחג השבועות. ואכן, בחנוכה הראשון המשגיח הסכים, בתנאי שאף אחד לא יידע, וגם שאחזור לפני זאת חנוכה, כמובן ששני התנאים 'התקיימו' בלשון סגי נהור... כי איך ייתכן שאסע לאומן ולא כל הישיבה תדע על כך, הרי אחרי כמה דקות שלא נשמע קולי בישיבה כולם ביררו מיד איפה אני... המשגיח הבין זאת, אבל לי הוא לא אמר לי כלום.

בראש חודש ניסן שזה 'סוף זמן' נסעתי שוב. אבל בשבועות שאחר כך עלו המניעות. אבי התנה איתי, שרק אם יש משהו מבוגר שמוכן לנסוע איתי, הוא מסכים שאסע. ב"ה מצאתי יהודי שהסכים, אך לא היה לי כסף, אז התחלתי לקבץ על יד על יד.

יום אחד פגשתי יהודי שהכרתי, לא חסיד ברסלב, אבל יהודי יקר וצדיק. הוא שאל אותי כמה חסר לי? אמרתי לו: \$ 500, ומהר מאד הוא 'מצא' לי נדבן שהיה מוכן לתרום לי את הסכום הזה. לאחר זמן נודע לי שהוא בעצמו נתן את הכסף ל'נדבן' האלמוני... אמרתי תודה רבה להש"ת, והתחלתי להתפלל על האישור מהמשגיח. הזמנתי כרטיס טיסה, והלכתי למשגיח לקבל הסכמה לנסיעה. תשובתו הייתה: 'לא ולא' - שכחתי שלא עמדתי בתנאים בנסיעה הראשונה, כיוון שמיד שיצאתי מהישיבה, שכחתי משני התנאים... ואני אומר לעצמי, מה אני עושה? כבר קניתי ואספתי וכו' ובלי אישור אני לא יכול לנסוע, עכשיו מה אני אומר לו?

רצתי לשדה והתחננתי להשם יתברך: 'רבונו של עולם, טאטע אין הימל! כבר עשיתי הכל, מה אני עושה?', שעה וחצי עמדתי בתפילה לפני הש"ת 'אני מתחנן, אתה היחיד שיכול להושיע אותי', בסיום ההתבודדות הרגשתי שפעלתי ישועה.

המשגיח ניגש אלי יומיים לאחר מכן, ואומר לי 'נו! שמילי, אתה מתפלל שאני ירשה לך?' לא ידעתי מה לענות לו, הרי הוא לא הסכים, ומה אני יכול לומר עוד? ואז הוא מוסיף ואומר לי 'יש עכשיו אסיפה וידונו בזה, זה הזמן שלך להתפלל...!!!'

לא עובר הרבה זמן, המשגיח ניגש אלי ואומר לי 'יש לך אישור, אבל יש תנאי...', לא כל כך משנה מה היה התנאי, רק זאת אוכל לספר,

מאיר אנשין שלעבוד את השם, הכוונה לעשות מה שצריך, וזה היה הלם בשבילי, התחלתי להבין שהעניין של הרבי הוא לילך בתמימות ובפשיטות.

התחלתי לעשות על זה הרבה התבודדות, ולאט לאט התבררה אצלי הנקודה הזו עד החתונה, שהרבי זה לא 'אורות' אלא רצון הפשוט. תמיד חיפשי 'מוחין', רציתי 'מצב', ולא הבנתי שיש פה משהו אחר לגמרי, סוד התמימות הפשוטה שמאירה יותר מכל האורות, שזה לא 'מוחין' אלא עניין ההתקשרות לרבי מתוך קיום עצותיו בתמימות ובפשיטות.

כנס 'מצינוג' התבודדות

ר' שלומי:

בישיבה קטנה למדתי בישיבה כלל חסידית בביתר, אמנם היו שם הרבה ברסלב'רס, אבל ההתנגדות שם הייתה נוראה עד כדי ביזוי ספרי רבינו. בחמלת ה' עלי, אחד ממגיד השיעור בישיבה היה הרה"ח ר' אברהם שמואל קורנבליט שהחל באותו זמן בתהליך התקרבותו. באותה העת הוא שימש כמשגיח בתפילה והכניס הרבה ברען וחיות, הוא סיפר לי שהוא בתהליך התקרבות, ובכל יום הוא היה מוסר שיחה של עשר דקות והיה מכניס הרבה דיבורים מרבינו ז"ל. כמו כן הוא היה מחזק אותי שאם אני זוכה להתפלל בבית כנסת כלשהוא של ברסלב אז אני צריך לעקוב אחר תפילת העובדי השם שמה כדי ללמוד מהי תפילה, וזה היה בשבילי הרבה חיזוק, וגם בעניין של לימוד התורה באופן כללי הוא חיזק אותי מאד.

בישיבה היה לי חבר טוב מאד שלא היה בכלל חסיד ברסלב, שהיה מדבר איתי הרבה מעניין רבינו, פעם אחת הוא סיפר לי שהוא נפל מאד באיזה עניין. הבאתי לו את ספרי רבינו, והוא התחיל ללמוד את הספר השתפכות הנפש, והחל להתבודד הרבה, וב"ה ברבות הימים הפך להיות חסיד ברסלב ועד היום הוא נוסע לאומן. אך הכל היה מרחוק, כל הנקודות אור שזכיתי לטעום מרבינו, חיזוקו אותי מאד, אך להיות מקורב ומקושר לעניין של הרבי עדיין לא זכיתי. וכפסע היה בכדי שאהיה ככל האנשים שאינם זוכים לדעת מהאור של הנחל נובע..

בישיבה גדולה למדתי בישיבת מודז'יץ בבני ברק, בה למדתי כחסיד ברסלב יחיד כמעט, ודווקא מהמקום הרחוק הזה, החל רבינו הק' לקרב אותי אליו. היה לי חבר אחד חסיד ברסלב, והיינו מתחזקים יחד.

ביום מן הימים הוא קרא לי ואמר לי 'הולכים'. לא ידעתי לאן ולמה? הלכנו לחורשה בסוף שיכון ה' בבני ברק. ללא כל הכנה מוקדמת הוא השאיר אותי לבד, רק אמר לי 'פה אתה עומד עכשיו ומדבר עם השם!' נבהלתי. שאלתי אותו 'מה אני ידבר עכשיו שעה שלימה, מה אני עושה פה', אז הוא אמר לי:

תתחיל! תדבר חמש דקות ותחזור לישיבה, וכך כל יום התחלתי להכיר יותר ויותר את העניין של הרבי ובזכות זה התחלתי לקיים את העצות של רבינו. ההתבודדות הזאת הצילה לי את החיים ופתחה לי את העיניים להבין שבעצם אני מפסיד ומוותר על משהו עצום ונורא שיש לי מתחת ידיים ממש.

אך בגלל שהייתי במקום כל כך רחוק מחסידי ברסלב ומספרי ברסלב, אמרתי לעצמי אני חייב חברים חסידי ברסלב, בשביל לקבל חיות ולהרגיש את החיבור לרבינו. ולכן עברתי לישיבת 'מתיבתא', שם קיבלו אותי במאור פנים שאין לתאר ולשער ורק כדי לתאר את החביבות לה זכיתי. לדוגמא, כאחד שמשתייך לעדות המזרח הייתי מתפלל עם טלית כבר בהיותי בחור, ואחרי התפילה ניגשו אלי בחורים רבים ואמרו לי שהם מעריכים מאד את זה שאני ממשיך את המסורת מבית הוריי, ולא מוותר על המנהגים, וממש ראו על פניהם, איך שזה משמח אותם שאני שומר על האמת שלי בלי להתבלבל וכלי לפחד, כמו שרבינו רוצה, שהרי ברסלב איננה עדה או נוסח, אלא דרך חיים להתקרב להשם יתברך. השם יתברך חמל עלי ברוב חסדיו שאזכה לחסות תחת צילו של רבינו.

ימים בודדים לאחר שהגעתי ללמוד בישיבה, קיימו את הכנס השנתי המפורסם של ההתבודדות - כמו מצינוג' ממש - רק על עניינו של הרבי ולא על הבלי העולם הזה, וההשקעה האדירה שהשקיעו בכל האירוע הענק היה בשבילי הלם מוחלט... תתארו לכם! כנס שלם רק על העניין של התבודדות, במוחי לא הצלחתי לקלוט איך עושים כנס שלם על התבודדות, כמו שתעשה כנס חצות... שראוי לעשות באמת... ובסיום הכנס, החתימו את כל הבחורים שהם מתחייבים לקיים שעה התבודדות בלי נדר.

מיד בסיום האירוע, ירדנו ליער סנהדריה ששוכן בסמיכות לישיבה, וההתבודדות הזאת לא תשכח ממני... לא רציתי להפסיק אותה לעולם. ומיד לאחר ההתבודדות הזו נתפסתי בשקו של רבינו הק', והתחלתי ללמוד את הספרים הקדושים תמידין כסדרן, ונקבע בלבי 'פה אשב כי אוייתה'.

לא הגעתי לרבינו, אבל הייתי עמו ואצלו

ציונו הקדוש קודש קדשים - חסידי ברסלב בנאמנותם הרבה לא מצליחים 'לעקוף' את הנסיעה לרבינו, והם מחדשים לנו, מה הרוויחו מהפעמים בהם 'לא זכו' להגיע לרבינו...

שלומי:

בפעם השנייה שהייתי אמור לטוס לאומן, לא טסתי בסופו של דבר ברצונו יתברך, אך למרות זאת הרווחתי מהרצון לבד

אמרתי 'לא אכפת לי מה כולם עושים, אני לא יכול להמר שלא להיות על ראש השנה אצל רבינו', וגם לכל המכרים שלי, הסברתי שחייבים לבא ואי אפשר להמר, ואכן בחסדיו יתברך זכיתי להיות גם בשנה ההיא אצל רבינו לעומת זאת, הפעם שבה 'לא הגעתי' היה בישיבה גדולה; בשיעור ג' קניתי כרטיס טיסה, למרות שידעתי שיש סיכוי גדול שלא ייתנו לי לנסוע. ב"ה כמה ימים לפני שבועות הפכתי לחתן, ומשכך, הבנתי שיש סיכוי שאני נוסע. אני יוצא מהבית, ואמי רואה אותי עם המזוודה, ושואלת אותי אם קיבלתי אישור, עניתי לה שלא ביקשתי, היא אמרה לי שיהיה לה צער גדול, אם זה יהיה בלי אישור מהמשיגה, רציתי לדפוק את הראש בקיר... אך כיבוד אם קודם להכל. התקשרתי למשיגה ואמרתי לו שאני חייב אישור בדחיפות, הוא אמר לי שאי אפשר לתת אישור לבחור לנסוע בקיץ לחו"ל, אמרתי לו 'אני חייב לנסוע, בשביל להינצל מעולם התוהו', אך הוא ענה לי 'איך אני יכול לתת לך לנסוע בקיץ?' אמרתי לו 'אתה תוציא אותי מעולם התוהו?' הוא אמר לי תשאל את רבי יעקב מאיר שכטר.

ניסיתי להתקשר לביתי עשרות פעמים, אך משמים רצו אחרת ולא הצלחתי. הסתובבתי כארי בסוגר... בסוף פתחתי עלים לתרופה ושם היה מכתב שכתוב שם "מאד הצטערתי לשמוע שלא תהיה אצלנו על חג השבועות, אבל מאד תתחזק לקיים מצות כיבוד אם שזה אחד ממצוות התורה..." אמרתי לעצמי, זהו! אני לא יכול לנסוע, נסעתי לירושלים, והייתי שם בציון דוד המלך.

אך אם תשאל אותי מה אני חושב שהייתי צריך לעשות, הייתי צריך לנסוע! כי רבינו אומר שגם אם יאמר בעצמו לא לנסוע אליו, צריך אף על פי כן להגיע, בבחינת 'כל מה שיאמר לך בעל הבית עשה, חוץ מצא', צריך לזה מסירות נפש!!

אלף דולר. דא עקא, הייתי מסובך עם הצבא הציוני, וכל השנה ניסיתי לסדר את זה, באותו זמן, העסקן שטיפל בי אמר לי שמשהו השתבש... התחננתי כמה שעות בציון שמעון הצדיק ואמרתי לעצמי: 'אני לא יוצא מהציון בלי אישור'. ואכן, באורח נס מיד ביציאתי קיבלתי את האישור המיוחל.

אבל בגלל שעדיין היה לי פחד שאולי אין לי אישור, ניסיתי לעבור בשער יחד עם אחי, ואז נתפסתי. אמרתי להם שיש לי אישור, אבל כשהתקשרו למפקד, הוא שאל אם אני נוסע לאומן, וכששמע שאכן כן, ביטל את האישור. הלכתי לבית בצער גדול. באותו יום התקיימה עצרת תפילה בבית הכנסת נחלת חן, אמרתי את כל התהלים עם הליקוטי הלכות והרגשתי כזה חיות, לאחר מכן קניתי כרטיס למנצ'סטר והצלחתי להגיע לקייב, אך לצערינו הרב, החזירו אותנו.

חזרתי לארץ ישראל, והתפללתי בשול - וב'ברכו' הראשון קיבלתי כמו הבזק אור, ברכו את ה' המבורך - תברכו את ה' שעושה רק טוב, וכולם עונים אכן באמת תברכו את ה' שעושה רק טוב. וזה האיר לי במוח, 'ה' יתברך עושה רק טוב'...

למה הגויים לא מדליקים את המוזיקה...?

שמילי:

הנסיעה לפני גיל 7 צרובה לי בזיכרון באופן מיוחד, אני זוכר שבאותו ראש השנה התנגנה ברחוב פושקינא, מוזיקה רעשנית בסגנון לא יהודי, ובראש השנה עצמו, שאלתי בתמימות את אבא שלי, למה הגויים לא מדליקים את המוזיקה, הרי להם אין ראש השנה...? בשנת הקורונה, הייתי בתוך 'השנה ראשונה' לנישואי, ובבית שאלו אותי מה כולם עושים,

רווח עצום. היה זה אחרי הבר מצוה - אחרי שהשגתי את הכסף במאמצים גדולים, היינו צריכים לעלות על הטיסה לכיוון קייב, מדובר היה בטיסה האחרונה לאומן, כשהגענו לשדה התעופה לפנות בוקר ערב ראש השנה, אמרו לנו שהטיסה נדחתה לשלוש בצהריים, ואחרי כמה שעות של תפילות הבנו שהסיפור רציני, התפללתי כמו שלא התפללתי בחיים שלי, הגעגועים שלי גברו מאד.

בסוף לא הייתה ברירה - נסענו למירון, והיינו שם בראש השנה. אך בזכות זה, הגעגועים שלי בערו יותר ויותר, ובשנה שאחרי זה הגעתי לאומן עם כיסופים גדולים. בדיוק באותו הזמן שמעתי על הגה"ח רבי יעקב מאיר שכטר שליט"א, שכשהגיע לציון, הוא נכנס לאט לאט,

**ר' נחמן פראנק:
המפלט שלי
היה ההתבודדות
שהייתי עושה
ביער ליד הת"ת,
הייתי אומר לה'
שכל מה שאני
עובר יהיה כפרה
על העתיד,
ושבזכות זה אזכה
להיפטר מייסורים
לכל החיים**

ניסיתי גם אני ליישם את הדבר, ונהיו לי כאלו כיסופין... הרגשתי שכל החיים שלי עוברים לי מול העיניים. הפעם הבאה שחשתי את אותה הרגשה, הייתה בפעם השנייה שלא הצלחתי להגיע לרבינו על ראש השנה, בבלארוס. היינו בגבול, אמרנו את התיקון הכללי העולמי, והרגשתי רצונות וכיסופין כמו שלא היה לי מעולם... ושאלתי את עצמי איך יכול להיות שבכל שנה באומן, אני בקושי מרגיש הרגשות ואילו פה אני מרגיש כאלו געגועים וכיסופים גדולים... נחמן:

גם אני בשנת הקורונה המפורסמת, עברתי סיפור דומה לזה של ר' שלומי. בנס גדול זכיתי וקניתי כרטיס בטיסה האחרונה שיצאה ממש לפני סגירת הגבולות, והכרטיס עצמו עלה לי

יתיישן ח"ו, וימשיך לבעור ולהתקרב לעניין של הרבי.

שמילי:

ההתקרבות ממשיכה תמיד, אי אפשר אף פעם לומר התקרבותי לגמרי, אנחנו כל החיים ממשיכים להתקרב, ואם אוכל לסכם את דברי ר' נחמן ור' שלומי, מצד אחד אין פטנטים, צריך לעמול הרבה מאד, מצד שני הרבי נותן לנו את העצות עם החיות כדי שנוכל באמת לחיות ולעבוד את השם יתברך כברסלב'ר חסידים.

אור הפורים

פורים כברסלב - איך זה מצטייר בעיניכם? שמילי: בפורים השקר נגנז במקצת והולך לצד, רבי חיים בנימין וורטהיימר היה תמיד מדבר עלהבלוף של העולם, והיה מסביר למה צריך פורים כל השנה...

נחמן: אני נזכר בהרה"ח ר' אהרן דוד ברזסקי שליט"א שכל הפורים הוא רוקד ובוכה, זה מה שמזכיר לי פורים, זה מה שאני חי פורים. זה הזמן שהאמת יוצאת לאור, הרבי מוציא את האור מהלב לעיני כל עם ועדה.

שלומי: שנה אחת ירדתי ליער אחרי הסעודה בביהמ"ד, ופתאום קלטתי את האור של פורים, בהתבודדות האמיתית והכנה שקולטים את העולם וההבל שלו, ואת האמת של הצדיק מן הצד השני.

בסיום השיחה יצאנו יחד לריקוד עליז והודינו לה' על נועם חלקינו הכפול. שזכינו לגדול בבית של

חסידים ברסלב ולמרות זאת זכינו גם למצוא בעצמנו את האור ולהתקרב מחדש עוד ועוד.

אשרינו שזכינו!!

לאחר מכן, שאל אותי המשגיח 'איך היה באומן? וכשהשבת לי שלצערי לא נסעת, הוא אמר לי 'היה ברור לי שנסעת...! מזה הבנתי שהייתי צריך לנסוע, וכל המניעות הם רק דמיונות...

גם לאלו שנולדו כברסלב אין פטנטים בעבודת השם!!!

מה אתם יכולים להוציא מהסיפור שלכם, לחזק את המתקרבים החדשים, הן אלו שלא נולדו כחסידי ברסלב, והן אלו שנולדו ומתחילים להתקרב בעצמם? נחמן:

כשעבר הגה"ח רבי נתן ליברמנטש שליט"א לגור בקריה בבית שמש, הייתי מהראשונים שהחלו להגיע לביתו. רק אחרי כמה שבועות שעליתי הוא התחיל לדבר עמי, וזה פתח לי את הראש לגמרי להבין מה זה 'ברסלב'. ויש משפט חזק ביותר שהוא תמיד אמר לנו 'אין פטנטים בעבודת השם!!!'

פעם הוא אמר לי 'אתה חבר טוב שלי... אני רוצה לספר לך, כבר שלוש שבועות שלא הייתי במקוה, מה אני עושה? התביישתי ממנו, יהודי בן שמונים שמספר לבחור בגילי את המעברים שלו... כואב לו שלא היה במקוה. ממנו למדתי שאין חכמות, אין פטנטים, הכל זה עם תפילות, אין פטנטים!!!!!! זה ההתחזקות, אדם חושב שהוא יוכל להיות כמו אחד מהעובדים הגדולים ביום אחד, עם אורות ומוחין'. זה לא עובד...!!!

שלומי:

להבין שעל כולם עובר מה שעובר בעבודת השם, זה לא מפסיק אפילו לרגע, ההתקרבות, ורק תפילה והתחדשות תמידית יכולה לעזור לבן אדם שלא

החינוך הבנים

איך רוקדים עם הילדים???

שמחה היא כידוע מדה התלויה בלב, ואיך - אם כן - יתכן לצוות לשמוח כאשר האדם עצב או כאשר לבו אטום?! רבינו הקדוש מלמדנו שם: "וצריך להכריח את עצמו בכח גדול להיות בשמחה תמיד ולשמח את עצמו בכל אשר יוכל, ואפילו במילי דשטותא". יש בכוחנו להכריח עצמנו בפעולות חיצוניות שמעוררות את השמחה עד שגם הלב יתעורר, וכפי שמבואר גם בשיחות הר"ן (ע"ד) "ואם לפעמים דעתו מבלבל ואינו יכול בשום אופן לשמח עצמו, אז עצתו שיעשה עצמו כאילו הוא שמח, ואף על פי שבתחלה עדיין אין השמחה באמת בלב, אף על פי כן על ידי שעושה עצמו כאלו הוא שמח על ידי זה יזכה אחר כך באמת לשמחה".

אחד הדרכים להכריח את הגוף לקיום מצות השמחה בפועל היא על ידי הריקוד, וכפי שרבי אברהם ב"ר נחמן ממשיך שם "וגם בעת שלבי אטום ומבלבל מלהרגיש היטב את השמחה האמתית, הִיָּה בעזרי שאמשיכה עלי על ידי מילי דשטותא ועל ידי רקודין ושאר תנועות בגוף", ומציין (בהערה) את דברי רבינו הקדוש (ספר המדות, ח"ב שמחה ח'): "על ידי הרקודין והתנועות שאתה עושה בגוף, נתעורר לך שמחה".

עומקה של מצות השמחה היא, מפני שהשמחה היא החייאת האמונה בפועל, כל אחד מבין שכאשר הוא רק אומר בפיו על תורה ומצוות שהן יקרות מכל יקר ושגם נקודה אחת מהם שווה יותר מעולם ומלואו, אך שמחתו נשאר ממנו והלאה, הרי שמכחיש את האמונה הזאת, הוא אולי יודע זאת במח אצל את ה'השבות אל לבבך' אינו מקיים, הלב נותר בסתירה מוחלטת לידיעה הזאת, וכך גם כל גופו נותר מחוץ לאמונה, צריך הרי להמשיך את האמונה לכל האברים שיחיו ויפעלו באמונה חיה, וכפי שרבינו הקדוש מגלה (בלקוטי מוהר"ן ח"א צ"א): "כי יש כמה מיני אמונה, יש אמונה שהוא רק בלב, והעיקר שצריך להיות לאדם אמונה כל כך עד שיתפשט בכל האברים", ואם הגוף נותר דומם וכבד בעת קיום מצוה הרי זו הכחשה לכל הידיעה שהוא יודע במוחו. וכיון שהריקודים והתנועות החיצוניות של שמחה הן המעוררות את השמחה בלב והשמחה היא האמונה, הרי שבמצות האמונה כלולה המצוה הגדולה של הריקוד. [ראה גם בלקוטי מוהר"ן ח"א סי' י' שהמחאת כף וריקודים היא המשכת רוח החיים של האמונה בלב, והיא מביאה לביטול עבודה זרה וכפירות]. מכיון שכך, אין ספק שחובתנו לחנך את הילד - ככל המצות - גם למצוה גדולה ועצומה זו של החייאת האמונה, עלינו להרגילו להכריח את עצמו

איך רוקדים עם הילדים?

שאלה: בפרוס ימי הפורים בהם מרבים לרקוד כפי שגילה רבינו הקדוש, שאלתי היא איזה מקום יש לתת בחינוך הילדים לריקודים והמחאת כף, איך מה ומתי.

○○○

תשובה:

לפני שניגע בענין החינוך לריקודי קודש, נתבונן קמעא על מצות הריקוד בכלליות. רבים ודאי יתמהו על הגדרה משונה זו "מצות הריקוד", לדידם זו אולי הנהגה נאה או גם סגולה להמתקת הדינים כפי שרבינו הקדוש מגלה (ראה לקוטי מוהר"ן ח"א י' בהרחבה), אך 'מצוה' מאן דכר שמיה. אולם לאמתו של דבר רבי אברהם ב"ר נחמן (בכוכבי אור, ששון ושמחה תפילה ג') מרחיב ביקרת מצוה זו, בתפילה שיזכה לשמח עצמו לאחר שברון הלב של התבודדות הוא משתפך ומבקש "ואתחזק עצמי אחר כך בשמחה עצומה ונשגבה בך ובצדיקך האמתיים בשמחה שאין לה קץ ותכלית, עד שישא לבי את ידי ורגלי להמחאת כף וריקודים הרבה כרצונך הטוב", ומוסיף ומתפלל שיזכה לעזות דקדושה מול כל המלעיגים מזה מכיון שבימינו אלה התגברו והתפשטו ספרי ההשכלה והאפיקורסות "והם מרבים להלעיז ולהתלוצץ מכל מצוה ומצוה ומכל עבודה ועבודה של ישראל, ומכל שכן וכל שכן ממצוה שאדם דש בעקב כזאת". הוא מכנה את הריקוד 'מצוה שאדם דש בעקב', ומציין שם (בהערה) "כי אין לך מצוה שאדם דש בעקב [כלומר, מזלזל] כמו מצות השמחה והריקודין".

מצות הריקוד היא חלק בלתי נפרד ממצות השמחה, שהיא כידוע מצוה עיקרית בתורה, רבינו בחיי בפירושו על התורה (פ' כי תבוא) כותב: "תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה - יאשימנו הכתוב בעבדו ה' יתברך ולא היתה העבודה בשמחה, לפי שחייב האדם על השמחה בהתעסקו במצוות, והשמחה במעשה המצוה, מצוה בפני עצמה, מלבד השכר שיש לו על המצוה - יש לו שכר על השמחה". וכידוע מה שרבינו הקדוש כותב (בלקוטי מוהר"ן ח"ב כ"ד): "מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה שחורה בכל כחו".

ולשמוח' בשבתות וימים טובים. כי באמת מי שהוא בכלל האמונה הקדושה האמתית - יש לו לשמוח כל ימיו בכל עת ובכל רגע, כשיזכיר את עצמו הטובה והחסד הנפלא שעשה השם יתברך עמנו", אך כאשר "השמחה הקדושה הזאת נגממת ח"ו מזה נשתלשל הטעות של הכת שבחרו בהשמחה של הוללות ושכרות, שעל זה אמרו חז"ל 'ולשמחה מה עשה' - זו שמחה שאינה של מצוה".

אפילו מילתא דשטותא צריכה להיות מכוונת להפגת העצבות והצער וכאמצעי להיכנס לשמחה מרוממת של יקרת היהדות והמצות, ולא סתם ליצנות וריקנות שהינם פסולים בתכלית וגורמים את ההיפך הגמור מהחייאת האמונה של יקרת החיים, וכפי שחז"ל אומרים (אבות ג-ג) שהשחוק וקלות ראש מרגילים לעבירה ח"ו.

כמובן, שעלינו גם לחנך על הסגולה הגדולה שרבינו הקדוש לימד אותנו שבכח הריקודים והמחאת כף ממתקים דינים (לקוטי מוהר"ן ח"א סי' י'), רבי נתן מביא (בשיחות הר"ן סי' קל"א) שאחרי אמירת תורה זו אמר רבינו הקדוש כמה פעמים 'כך אמרתי', "שעכשיו נשמע גזרות ח"ו על ישראל והנה הולכים וממשמשים לבוא ימי הפורים האלה ויהיו ישראל מרקדים וימחאו כף ועל ידי זה ימתיקו הדינים". "וכוננו היתה להעיר לבבנו שנדע ונבין שכל דברי תורתו הקדושה אף על פי שיש בה עמקות גדול ונורא מאד מאד, אף על פי כן עיקר כונתו שנשמע

ונקבל דבריו הקדושים בפשיטות לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תורתו בפשיטות ובתמימות, כמו למשל מה שאמר שעל ידי המחאת כף ורקודין נמתקין הדינים, היתה כונתו כפשוטו, שיחזקו עצמם לשמוח בימי שמחה כגון פורים בשמחה גדולה, עד שיזכו להתעורר לרקודים והמחאת כף, ועל ידי זה ימתיקו הדינים. כי כל דברי התורה לא בשמים היא לאמר שאין מי שיכול לזכות לזה להמתיק הדינים על ידי המחאת כף ורקודין כי אם גדולים בני עליה, רק כל אחד מישראל יש לו כח הזה כשיקיים הדברים כפשוטן באמת ובתמימות".

בכלל 'כל אחד מישראל' הוא הילד שלנו, צריך לחנך על עצה מופלאה זו, שבעת צרה פרטית או כללית חלילה, נוסיף לתפילות והזעקות גם שמחה וריקודים, מתוך אמונה שהשמחה הזאת ממתיקה דינים ומבטלת את כל הגזירות. ככל שנראה להם בפועל שזוהי אחת הפעולות וההשתדלויות הפשוטות שאנו עושים בעת צרה, כן יחקקו דברי רבינו הקדוש בתמימות ובפשיטות בלבם הזך, וגם כי יזקינו לא יסורו מהם.

לשמוח גם כאשר גופו לא נמשך עדיין למה ששמע, אין זו מדת חסידות או מעלה עליונה אלא עיקר גדול במצות האמונה והשמחה.

כמובן שעלינו לחבר מעט את הילד לסיבת הריקוד, להבינו לפי מדת הבנתו ותפיסתו ולבאר לו בהרחבה שמכיון שזכינו עתה לקיים מצוה - ללמוד תורה / להתפלל / לשמור שבת / לברך ברכה / להתאפק מדבר אסור / לכבד הורים ועוד כהנה, או שזכינו למתנת החג ומצוותיו וכדומה, והשכר שנזכה על ידי זה בעולם העליון הוא עצום ורב, לכן באשרינו המופלא אנו מביעים שמחתנו ותודתנו בריקוד ושמחה כי אין דומה לנו בזכיה זו.

לא צריך להאריך בדרושים וביאורים, די אם נאמר מילה אחת בחום [ואפילו מעושה לעת עתה] 'אשרינו שזכינו למצוה זו' 'אשרינו שזכינו שאנחנו יהודים' 'מה טוב חלקנו שזכינו להיות בחלקו של הצדיק' וכדומה, באופן זה הריקוד אינו סתם מאורע עליז עבור הילד אלא פרק נפלא בחינוכו ליקרת המצוה והדבר שבקדושה העומד לפניו, אמנם, גם בלי שום דיבור וביאור הרי עצם הריקוד מלמד הרבה, הילד רואה שאביו מאושר ושמח ורוקד בעת קיום מצוה, וזה חורט בלבו שהמצות אינן עול מכביד אלא סיבה לאושר וגיל, אבל לא תמיד הילד מחבר בין סיבת הריקוד למחול הנעשה עתה, ודיבור המתלווה לפעולה מוסיפים הרבה מאד לקביעת יקרת הדבר בלב. סיפר לי אברך, שעד היום נטועה בלבו הערכה לקדושת תפילין, מכח התרגשות שאחזה בו בעת שהביאו הביתה את התפילין שלו יום לפני הבר מצוה, ואביו תפסם בהתלהבות, נשקם בחום שוב ושוב ורקד עמם שעה ארוכה.

ומכיון שהריקוד הוא אמצעי להתעוררות והבעת השמחה שבלב, יש אכן לשמור במדה מסוימת על איכות הריקוד שיתחבר לשמחה של מצוה, לשמחת האמונה, ולא שהריקוד יהווה פורקן סתמי והנאה גשמית גרידא, חז"ל החמירו על מי ששמח שמחה ריקנית (ראה שו"ע או"ח סי' תק"ס) וכפי שרבי נתן (בלקוטי הלכות תפלה ד-ה) מבאר על מה שרבינו הקדוש מביא (בסיפורי מעשיות מעשה י"ב מבעל תפילה) שהיתה כת טועים שסברו שעיקר התכלית היא השמחה והשכרות, ורבי נתן מוסיף, שאמנם ה"שמחה דקדושה הוא בוודאי דבר גדול מאד, דהיינו לשמוח בה' ובתורתו הקדושה שזה עיקר שלמות העבודה והיא הנקודה הקדושה של כל המצות, ועל זה אמר שלמה המלך ע"ה: ושבחתי אני את השמחה אשר אין טוב לאדם כי אם לאכול ולשתות ולשתות ולשמוח, שדרשו חז"ל 'לאכול ולשתות

**עומקה של
מצות השמחה
היא, מפני
שהשמחה
היא החייאת
האמונה
בפועל, כל אחד
מבין שכאשר
הוא רק אומר
בפיו על תורה
ומצוות שהן
יקרות מכל יקר**

זיהי בחצי הלילה

להצטרף לאלו שטעמו את הטעם המיוחד של פורים ביער. הופיעו פרטי הנסיעה, ומספר הטלפון של הסדרן האחראי על כל אוטובוס. ב'שבת זכור' שלחנו ילדים לכל בתי הכנסת של ברסלב, לחלק לכל אחד הזמנה מיוחדת. באחד השנים אף השקעתי בפיתוח קו טלפון מיוחד. בקו הייעודי, יכול היה כל אחד להירשם מראש ולבחור את שעת הנסיעה המתאימה לו. זמן מה לפני השעה הנבחרת, אותו אחד קיבל כמה 'צינתוקים', כדי שלא יפספס חלילה את הנסיעה לשדה.

לאיזה 'פעלד' מתקיימים הנסיעות?

במשך כל שעות הלילה, האוטובוסים מובילים את הנוסעים לשדה שמתחת לקבר שמואל הנביא. כל זה מלבד הנסיעה האחרונה הסמוכה לעלות השחר. בשעה זו, הנסיעה היא ליער שמתחת לשכונת סנהדריה המורחבת. הרה"ג ר' יצחק רוזנבלט שליט"א, הוא אשר הורה לנו לנהוג כך. הסיבה לכך היא, היות והזמן הקובע את חיוב מגילה ב"ד או בט"ו, הוא עלות השחר. נמצא שאדם שהיה ב"ד בירושלים, וכמובן לא קרא את המגילה, אם בעלות השחר של ט"ו ימצא מחוץ לירושלים - לפי חלק מהדעות איבד את פורים לגמרי! תחנונות האיטוף הם ברחוב שבטי ישראל, רחוב שמואל הנביא, ובכל התחנונות שלאורך כביש רמות. הנגישות הרבה אכן גרמה לרבים שאינם חסידי ברסלב, לטעום טעם של התבודדות 'אחת בשנה'...

לא סתם נאמרה ההלצה, כי ביער של שמואל הנביא בליל פורים, מקציבים עץ אחד בלבד לכל מתבודד...

מה באמת העניין של התבודדות דווקא בליל פורים?

בשיח שרפי קודש מובא, כי ר' פנחס קיבליטשער ז"ל פירש לתלמידיו את הפסוק

'ויאהב המלך את אסתר מכל הנשים', על פי דברי רבינו שתפילה נקראת 'אשה' ('ע"פ הפסוק 'אשה יראת ה' - היא תהלה'). וכך פירש להם: 'ויאהב המלך' - מלכו של עולם, 'את אסתר' - את ההתבודדות שהיא התפילה שאדם מקיים בסתר בינו לבין קונו, 'מכל הנשים' - יותר מכל התפילות והתחינות. 'ותשא חן וחסד לפניו מכל הבתולות' - יותר מכל הבקשות. 'וישם את מלכותו בראשה'.

תלמידיו ששמעו זאת ממנו בליל פורים, רצו ליער, ושהו שם במשך כל הלילה מרוב התלהבות והתעוררות. אצל חסידי ברסלב לאורך כל הדורות, יום פורים היה יום אחר ממה שנהוג בעולם. ההכנה לפורים מתחילה הרי זמן רב קודם פורים, כאשר במשך חודש שלם זועק כל אחד: 'הצילני מקליפת המן עמלק'. כל מי שמדפדף אפילו קלות בין דפי ליקוטי הלכות, רואה עד כמה קליפת

הר"ר יחיאל צוקר הי"ו

מתי התחלת עם כל הפרויקט?

מיד לאחר נישואי לפני כשמונה עשרה שנה. הגעתי אז לירושלים עם כל ה'ברען' של פורים משיבת ברסלב בני ברק. מי שהכיר את מה שהיה הולך בשדה ב'צומת מורשה', יודע במה מדובר. על אף שבבני ברק של אז, לא היה כל כך פעילות של ברסלב יחסית למקומות אחרים - ליל פורים ב'פעלד' היה משהו שלא מעלמא הדין! מכל רחבי בני ברק יצאו אוטובוסים. הכניסה לשדה הייתה נראית כמו שוק, כמו רחוב ר' עקיבא באמצע היום! אנשים יצאו ובאו, שיירות נכנסו ויצאו - מעין 'ל"ג בעומר באמצע הלילה... הרבה אנשים שלא קשורים בכלל לברסלב גם היו מגיעים. כל זאת היה בזכות הפרסום והמודעות, בהם נטלו חלק הבחורים משיבת ברסלב. כשבאתי לירושלים רציתי להעתיק את מה שהתרחש בבני ברק. השקעתי את כל מרץ הנעורים שבי, כדי שיבואו כמה שיותר יהודים לשדה בליל פורים.

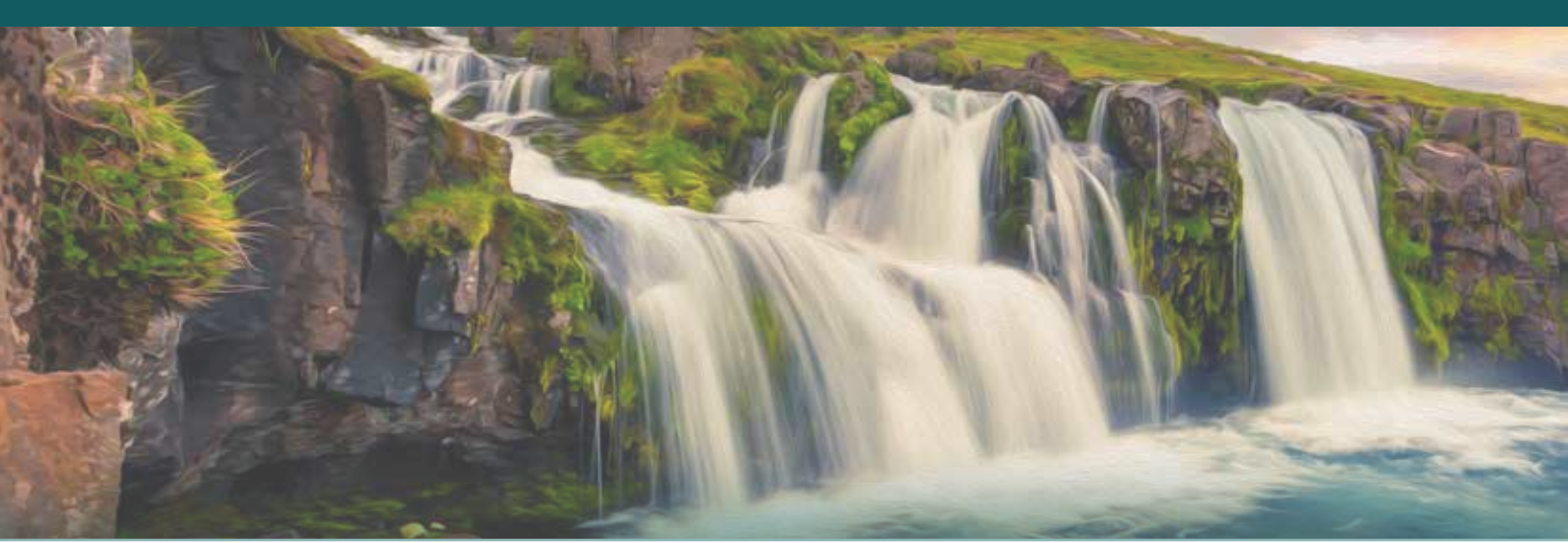
מה עשית לשם כך?

על מנת להנגיש את הנסיעה לשדה כמה שיותר, דאגתי שיצאו אוטובוסים גם בחצות וגם בהמשך הלילה. בהמשך הנסיעות התמסדו עוד יותר, עד שהגענו למצב שחוץ מהנסיעה בחצות, יצא אוטובוס כל שעה עגולה עד הנץ. הזמן המסוגל ביותר הוא כמובן השעתיים של חצות. אם בכל לילה שעה זו היא עת רצון בכל העולמות - ביום זה, שכל הפושט יד ליטול נותנין לו, על אחת כמה וכמה.

לנסיעות בחצות הצטרפו רבים שטרם עלו על יצועם. הם העדיפו לחטוף את ה'פעלד' בשעה זו, מאשר לקום ולהתעורר באמצע הלילה. מאידך, ישנם רבים שהיה קשה להם ביום העמוס של פורים לקום בשעה מוקדמת כל כך, והעדיפו להצטרף לנסיעה בזמן עלות השחר. היו שנים שאף הוצאנו אוטובוסים החל מהשעה 10 בלילה. בסך הכל כשבע - שמונה מועדי נסיעות!

השקעתי רבות בתחום הפרסום. שבועיים שלש לפני פורים, ישבנו עם בעלי המלאכה, ועיצבנו מודעות הקוראות לציבור הרחב לנצל את הלילה הקדוש. לצאת ולזעוק זעקה גדולה ומרה, לשפוך את הלב כמים נוכח פני ה'. את המודעות תלינו ברחבי העיר. הן בבתי הכנסת של ברסלב, והן בשטיבלאך ובלוחות מודעות ברחובות ירושלים.

המודעות היו מגוונות מאוד. כל שנה ישבנו וחשבנו איך לסגן את המודעות מחדש כדי לזכות עוד יהודי לצאת ולהתבודד. שנה אחת עיצבנו מעין הזמנות אישיות. בהזמנה שנכתבה בשפה מיוחדת, הזמנו כל אחד ואחד

דוחות שנתונים על פי פל היליה

במסגרת הפעולה של פל היליה, נערכו בחינות מדי שנה לשיעור החישובים של שנת הלימודים. הדוחות מפרטים את הישגיהם של תלמידי החינוך, וכן את הישגיהם של תלמידי החינוך המצטיינים. הדוחות מפרטים את הישגיהם של תלמידי החינוך המצטיינים, וכן את הישגיהם של תלמידי החינוך המצטיינים.

קטגוריה	01:00	02:00	03:00
01:00	01:00	02:00	03:00
02:00	02:00	03:00	04:00
03:00	03:00	04:00	05:00

וכבר היה שקוע עמוק במצוות היום, הייתי טרוד בגיוס הממון הנצרך לכל מערך הנסיעות הגדול. אנשי שלומנו שהכירו בחשיבות העניין, סייעו בידי להשלים את הסכום החסר.

ועכשיו...

לאחר כשמונה עשרה שנות פעילות, עקב עיסוקים רבים בהם אני עוסק ב"ה - קיום הנסיעות בשנה זו עדיין לוט בערפל. ארגון הנסיעות לבילי פורים, זקוק נואשות למי מאנשי שלומנו עם כוחות רעננים שיקח את הפרויקט על כתפיו. מי שמבין את יקר מעלת ההתבודדות בלילה קדוש זה, ומוכן ליטול על כתפיו זכות גדולה זו, מתבקש לפנות אלי כדי שמפעל גדול זה יימשך. לתת את הזכות ואת האפשרות לכל קוון', להמשיך ליחל ולקוות, עד שנראה עין בעין כי לא יכלמו לנצח כל החוסים בך'. זכה דורנו וההליכה 'לפעלד' לבילי פורים, נכנסה ל'סדר היום' של חסיד ברסלב. זכות ראשונים שמורה למייסד הנהגה זו, הלא הוא הר"ר דוקי גרינוולד ה"ו.

המן עמלק היא זאת שעומדת בעוכרנו, ומרחיקה אותנו מאבינו שבשמים. ההכנה והזעקה הגדולה, מביאה כל חסיד ברסלב לשמחת פורים שאין כמותה - 'משונה פריילאך'! לאור זאת, ברור כי אין מתאים יותר מאשר לצאת לבילי פורים לשדה. לבקש להינצל מהמן עמלק העומד עלינו כמו עם גרזן, כשיחתו הידועה של מוהרנ"ת. ניתן גם להסמיך הנהגה זו על פי מה שמובא מהחתם סופר, כי סגולה גדולה לומר את כל ספר תהילים, בין מגילה של לילה למגילה של יום.

כירבינו הקדוש הרי גילה לנו כי כל ספר תהילים, התייסד על פי ההתבודדות של דוד המלך עליו השלום. ומי שזוכה לומר הן את ספר תהילים, והן לפרש שיחתו בינו לבין קונו, אשריו ואשרי חלקו.

מה הן התגובות והמשוב שקיבלת מהציבור?

מידי שנה אני מקבל תגובות חמות מאוד. אנשים רבים אומרים לי: כל הפורים שלי היה אחרת לגמרי בזכות ה'פעלד' בלילה. חלק מהתגובות אני מקבל בשעת השכרות של האנשים שמסביבי... הרבה חיזוק קיבלתי מאותם דיבורים. ראיתי עד כמה זה השפיע עליהם לטובה. לא פעם ולא פעמיים אנשים אמרו לי בשעת השכרות: 'חיהאל, כל כך כספתי ורציני לבוא, ובסוף לא התעוררתי'... זה גם יקר מאוד. רבינו הפליג כל כך במעלת הרצון לדבר שבקדושה.

פעם אחת קיבלתי תגובה מעט כואבת. היה זה כאשר ראיתי כי המודעות רחוב בהן השקעתי כל כך, נתלשו בחמת זעם על ידי אי מי, שעינו צרה היתה בהצלחת הנסיעות שכל תכליתן היא לשוח עם אבינו שבשמים. באווירת 'ונהפוך הוא' של פורים, הפכתי את ההשפלה למחמאה, ולא נפלתי ברוחי.

יצא לי לשמוע מהרה"ח ר' נתן ליברמנש שליט"א כי חסידי ברסלב שאין עליהם התנגדות, משמע כי חסר משהו בהתקרבות שלהם. חשבתי לעצמי כי גם כעת, אם יש התנגדות על הנסיעה הקדושה עד כדי תלישת המודעות, נכראה שעובדה זאת יקרה וחשובה עד מאוד!

המודעות והפרסום הרב בירושלים ובכל ריכוזי חסידי ברסלב, הכניסו לתודעה את חשיבות ההתבודדות ביום הפורים. הרעש והבלאגן סביב זה, גורם להרבה אנשים להתאמץ וללכת לישון מוקדם, בכדי לקום בחצות או באשמורת הבוקר וללכת לשדה.

מלבד ההסעות המאורגנות, הרבה אנשים רואים את המודעות ובאים עם רכבם הפרטי לשדה. גם התופעה הרחבה, כי מי שנבצר ממנו להתבודד בלילה, יוצא להתבודדות בבוקר יום הפורים - נזקפת גם היא לפרסום הרב. שנים רבות, לאחר שכל הציבור חזר מהשדה

לפנינו תיאור קצר מאותה נסיעה:

בתקופה בה למדתי בישיבת ברסלב - לפני קרוב לארבעים שנה, היתה מתקיימת נסיעה לשדה מידי חצות לילה. הנסיעה היתה בטנדר של הרה"ח ר' יצחק מנדלסון שליט"א.

לקראת פורים החלטתי, כי כדאי לארגן אוטובוס, ולעורר את אנ"ש להצטרף לנצל את יום הפורים.

הודענו על כך לחסידי ברסלב בבני ברק, ואף הצענו שירות יקיצה מיוחד... מהתלפון הציבורי שבישיבה, התקשרנו לכל מי שביקש כי נעיר אותו בחצות. נהג האוטובוס היה הרה"ח ר' צבי נימין שליט"א. האוטובוס נסע לכל אורך רחוב ר' עקיבא, והעלה את אנ"ש לכיוון השדה.

בין המשתתפים באותה נסיעה היו: הרה"ח ר' קלמן גולדשמיד זצ"ל ולהבדל"ח הרה"ח ר' יוסף צוקר, הרה"ח ר' דוד קרליבך, הרה"ח ר' יעקב קרליבך, הרה"ח ר' שמואל הופמן שיבלחט"א ועוד רבים וטובים.

בשנה שלאחר מכן כבר היה ביקוש לשני אוטובוסים, כך משנה לשנה הביקוש הלך וגבר.

אשרינו ברסלב'ר חסידים, שאנו זוכים לטעום את הטעם האמיתי של פורים!

חסיד יקר!

הוצאת ספר חדש ואתה מחפש פרסום עוצמתי?

מעוניין שהוא יתפרסם אצל אלפי
משפחות חסידי ברסלב?

כל כך הרבה זמן, כסף, יגיעות, וטרחות, השקעת כדי
שהספר יצא לאור. **הגיע הזמן שאנשים ידעו עליו!**

בפרסום ממוקד על גבי במת 'אבקשה' תוכל להגיע בצורה המכובדת ביותר לכלל חסידי ברסלב בארץ ישראל ובתפוצות
בנוסף לחשיפה הבלעדית תזכה להיות שותף בהפצת אורו של הרבי בהחזקת הגיליון

ניתן לפרסם ספרי קודש או כל דבר מצווה, הפצה וכן כל שירות הקשור בנסיעות לקברי הצדיקים (טיסות, שיחות, ביטוחים וכדו')

פנה עוד היום: בטלפון 0534-164-973

הכנסת פרסומת מותנית באישור הוועדה הרוחנית

כיצד הנסבורג להיכלו שכל הרבי

- סיפור חיים - ר' צבי רובין שליט"א -

"הסכמותי לפרסם את הסיפור שלי" פותח ר' צבי את סיפורו המרתק "רק כדי לגלות את הכוח של הצדיק שמגלה את האחדות הפשוט מתוך הפעולות המשתנות..."

ר' צבי שנוולד בעיר יוהנסבורג שבדרום אפריקה, עבר דרך ארוכה עד שזכה להכיר את בורא העולם ותורתו הנצחית, כשלאחריה חיפוש עצמי קשה ומייסר לזכות לחסות תחת כנפיו של רבינו הקדוש.

סבי מצד אמי נולד בקרוק שבליטא. אבא שלו עוד זכה ללמוד בטלז ובסלבודקה. וגם סבי זה התייתם מאבא שלו לפני שהגיע לגיל מצוות. וכך נשאר גם הוא בלי אבא שידריך אותו בדרכי התורה. הוא נסע לדרום אפריקה לפני מלחמת עולם השניה - כל משפחתו, חוץ מאחות אחת נרצחו בשואה האיומה הי"ד.

השרשרת השבורה שנוצרה כתוצאה מכך, גרמה שהטוהר והתמימות של ילדותי נותרו ללא הכוונת תורתנו הקדושה והטהורה - ובכל זאת, ה' בכל נפלאותיו שמר עלי שלא אפול יותר. כך גדלתי כילד מתוק ותמים עם זיכרונות חיים מלילי הסדר עם סבי מצד אמי, קידוש בליל שבת בבית והדלקת נר חנוכה.

שרשרת שבורה עם נקודות טובות

גדלתי במשפחה ממוצא ליטאי, שהייתה 'מסורתית'. אלו היו ימי האפרטהייד והדומיננטיות של אורח החיים האפריקני השמרני. בעוד שהשחורים סבלו מאפליה - הקהילה היהודית נהנתה מחיים גשמיים טובים ושלווה, כשכמובן יחד עם זאת הם חסו תחת האוירה שהגיעה ישירות מאמריקה החומרנית.

סבי מצד אבי, נולד בירושלים ובגיל 4 עשה את דרכו עם משפחתו לקייפטאון שבדרום אפריקה. הוא התייתם מאביו בתור ילד ולא נשאר מי שינווט את המשפחה בדרכי ה'.

מגיל 12 הלכתי לבית ספר יהודי - אך עד היום לא ברור לי אם כל התלמידים בבית הספר היו באמת יהודים.

מחמת שמצאו בספריהם הפך אמונתם...

שנות האוניברסיטה הגיעו אלי במהירות, וכך גם התרחקתי במעט מרבים מהערכים שהורי הקריבו כל כך הרבה כדי להשריש בי. אף על פי כן, השם יתברך הראה לי פעמים רבות שהוא איתי ולא נתן לי ליפול ולשקוע בתוך השאול תחתית. למעשה, היה לי הכל, ולא חסר לי דבר, כל מה שרצייתי היה לי ויכולתי להמשיך את חיי כעוד אחד מגויי האדמה, אך השי"ת ריחם עלי והציל אותי במימות.

בשנה השנייה ללימודי באוניברסיטה, התחילו לבלבל אותי סתירות אשר לא הסתדרו בראש שלי. מצד אחד המרצים והפסיכולוגים, היו מרבים לדבר על שינוי מוסרי ואתי - אותו כל אדם צריך לעבור בנושאים רבים בחיים, אך מצד שני, הם עצמם לא קיימו כלל את מה שהם לימדו... וככל שהתעמקתי בלימודים הללו, גיליתי שאין קשר בין התיאוריות המוצגות על ידם, לבין מה שהם מהווים כדוגמה אישית.

יום אחד ישבתי במבנה האוניברסיטה, והרגשתי הרגשה פנימית רוחנית גבוהה ביותר, שאני צריך לחפש את משמעות החיים - אולי הדבר נשמע מוזר, אך זו המציאות כמו שהיא - החלטתי שאני חייב לברר על הדת שלי היהדות, כי אני רוצה להתקרב ולהבין מה זה אומר להיות 'יהודי'. התחלתי להקשיב לשיעורים רבים של הרב עקיבא טץ (שזכה להחזיר רבים מיהודי דרום אפריקה בתשובה), וחלל גדול החל להתמלא לי בלב, לפתע הרגשתי משמעות לחיים וכיוון אמיתי, למה אני חי כאן בעולם ובשביל מה, מה התפקיד האישי שלי ומה אני צריך לעשות בחיי.

הוריי שיחיו לא התנגדו להתקרבותי, ואף זכו בעצמם להתקרב ליהדות יחד עם אחותי. והם אף זוכים במעט לטעום מנופת צוף אמריו של רבינו הק'.
בשלב הזה הבנתי שאם אני רוצה באמת להתקרב לה' וליהדות אני חייב ללכת ללמוד בישיבה, לכן מיד בסיום הלימודים, עליתי לארץ, הלכתי לישיבת 'אור שמח' ושם זכיתי לשבת על התורה ועל העבודה, עד שב'ה זכיתי למצוא את זיווגי ולבנות את ביתי.

חיבוש אחר חיבוש

עוברים כמה שנים. ר' צבי עובד למחייטו בחברה גדולה, ומאושר בחייו. אך עדיין הוא חש חיסרון מסויים ההולך ומכרסם בו, למרות שהוא כבר מכיר את התורה הקדושה וזוכה להיות מלומדיה, ואף לקיים את המצוות הקדושות. משהו פנימי אינו נותן לו מנוח.

"לאחר חתונתי ביליתי את 3 וחצי השנים הבאות בלימוד ככולל. עזבתי את הכולל כדי לעזור בפרנסת המשפחה, ובפעם השנייה בחיי הרגשתי את עצמי שוב מתמודד עם פרדוקס מבלבל נוסף, הפעם מול החברה שבה חייתי. לא היה נראה לי הגיוני, שאם אני לא נמצא בתוך הישיבה או הכולל אז ה' לא יכול להיות איתי... הרי ה' ברא את העולם ומלא כל הארץ כבודו, ואם כן למה אני כאחד שכבר לא זוכה לשבת וללמוד כל היום לא יכול לזכות להיות קרוב אלי - אך כמוכן שבמקום בו חייתי, לא הייתי יכול לגשת ולחפש בצורה אחרת איך להיות קשור

בקשר בל ינתק עם ה' יתברך גם אם אני לא זוכה לשהות בין כותלי בית המדרש, לצערי הרב. בישיבה לימדונו שרק מי שלומד יכול באמת להיות קרוב אלי יתברך. ואני עוד לא זכיתי להכיר את האור של הרבי..

במשך הזמן, תוך כדי שהשאלות הללו מנקרות בראשי, התחלתי לעסוק בשיחות עם ה' - בלי לדעת שזה מהווה בעצם את עצת העצות של רבינו הקדוש - ההתבודדות, הייתי מספר לו כל מה שעובר עלי ואת כל מה שאני מרגיש, ושואל אותו 'מה יהיה איתי? מה עם התפקיד שלי?...

כל אותו הזמן, שהייתי בדרכי ובחיפושי האמת לא מצאתי דבר שירווח את צימאונני - עד שה' יתברך ברחמי זיכה אותי להתקרב לרבינו הק' שפשוט שלף אותי מהתהום שבה מצאתי את עצמי. בתורתו מצאה נשמת האבודה התוהה את תעצומות הנפש להשתמש בכוחות הייחודיים שניתנו לי, במקום שלי, כדי לפתח קשר אישי ומתמיד עם בורא עולם, וכך דרך ההשגחה האלקית זכיתי למצוא את מקומי בשדה הנאה שמטופל על ידי 'בעל השדה' - רבינו הקדוש.

ללא הכנה מוקדמת, עולה בי מחשבה: אתה צריך להיות ברסלב

כמעשהו בראשונה כך מעשהו באחרונה, אם ליהדות הגעתי דרך הרגשה רוחנית גבוהה שהיא דבר מפליא, אך ידעתי כבר שקיימת יהדות. הרי שההתקרבות לרבינו הקדוש היא מופלאת עוד יותר, כיוון שכמעט לא היה לי שום מושג בחסידות ברסלב, לא הכרתי אפילו חסיד ברסלב אחד, לא את הספרים, ובודאי שלא את העצות הנוראות של הרבי הגדול, אבל משמים רצו שאהיה בשדה של הרבי, עד שזכיתי להתקרב לאור הגדול והנורא.

ומעשה שהיה כך היה, בשנת תשס"ב נקלעה החברה בה הועסקתי לקשיים כלכליים, הרגשתי מדולדל פיזית ורגשית כאחד, עם מעט מאד שקט נפשי שנותר בי, החלטתי שהגיע הזמן להתנתק מהכל. נסעתי צפונה למשך יומיים לעיר הקודש צפת. בהיותי שם, התפללתי בבתי הכנסת הישנים של צפת וביליתי אצל קברי צדיקים. אך לא היה לי שום קשר לברסלב בצפת בהיותי שם.

למחרת בבוקר, כאשר חזרתי לעבודה, ישבתי על הכסא שלי, וכמו משום מקום - מילאה מחשבה פתאומית את תודעתי - ושוב; אולי זה יישמע מוזר, אך זה מה שקרה, נכנסה לי מחשבה חזקה "אתה צריך להיות חסיד ברסלב" - ממש כמו בת קול. היה לי מעט מאד מושג מהי חסידות ברסלב. שמעתי שהם נוהגים לנסוע לאיזה מקום רחוק לראש השנה - אבל מה זה אומר ואיך זה משפיע על כל העולם, לא היה ידוע לי. מיד התחלתי לחפש חומר על חסידות ברסלב.

באחד הימים התגלגל לידי דיסק, עליו היה הכיתוב הבא, מלווה בשיר של הבעל מנגן ר' יוסף קרדונר שיח'ל וזה מה שנכתב שם:

"המסר של חסידות ברסלב הוא אחד, מסר של שמחה - אושר, תפילה פשוטה, אמונה בה, מציאת הצדיק. לגלות את הנקודות הטובות בעצמך ובאחרים, ולמצוא כיצד לשרת את ה' בכל היבט של הווייתך: השכל שלך, הכישרונות שלך, הרגשות שלך. אם אתה מוזיקאי, היה מוזיקאי של ה'... אם אתה מכונאי, היה מכונאי בשביל ה'... זו מצווה גדולה להיות בשמחה תמיד!"

שהיה תלמיד חכם עצום עם ענווה מיוחדת, והרבה אהבת ישראל.

עליתי אליו, וישבתי בסלון בביתו שבשכונת בית וגן. התחלתי לספר שאני נמשך לברסלב ושאלתי בנפשי, האם הדבר הגון?

"תסתכל שמה" הוא אמר. ליד הקיר עמד ארון קטן עם שתי מדפים - מלא ספרי רבינו...

איזה תשובה קבלתי...

לאחר התקרבותי, שמתי לב לכמה דברים שהתרחשו עמי ועם בני משפחתי, ולאחר שזכיתי להכיר את האור הגבוה, התחברו אצלי אחד לאחד כסימני דרך:

הדבר הראשון היה, שזוגתי שלמדה בסמינר בירושלים, הגיעה יחד עם חברותיה לרב כלשהו שיחזק אותן, כשהגיעו לביתו של אותו רב, גילו אדם מבוגר יושב ליד השולחן, הוא דיבר כמה דברי חיזוק, ובתוך דבריו אמר עליה, שתזכה להתחתן בעוד כמה חודשים. לאחר מכן התברר לנו שהיה זה החסיד המופלא רבי משה בורשטיין זצ"ל, מזקני אנ"ש בדור הקודם.

כמו כן שנתיים לפני שזכיתי להתקרב לרבינו, הגעתי לגאון הרב ר' אביגדור נבנצל שליט"א יחד עם בני שיחיה שבאותו זמן מלאו לו שלוש שנים, ושאלתי אותו אם לשים לו פיאות לפני האוזניים או מאחוריהן, והוא אמר לי לשים לפני, וכך ב"ה זכיתי לגדל לו פיאות כמו שרבינו רצה.

בשנים הראשונות השתתפתי רבות בשיעורים של הרה"ח ר' שמעון טייכנר שליט"א בליקוטי מוהר"ן, מה שקירב אותי באופן מעשי ונתן לי את הכלים הנכונים לקיים את העצות של הרבי. ובשנים שלאחר מכן זכיתי ב"ה לשבת רבות בשיעוריו של הגה"ח רבי צבי חשין שליט"א ולהתענג מצוף אמרו.

הפגישה עם הרבי

ככל שהעמקתי ולמדתי יותר את תורת ברסלב - נמשכה הנשמה שלי כמו מגנט לאומן - מקום מנוחתו של הרבי. אך רק כעבור שנה וחצי הצלחתי לבוא לאומן לראש השנה. הגעתי לציון הקדוש... ואין מילים שבאמת יוכלו לתאר את הפגישה בפעם הראשונה עם הצדיק הגדול שאני חייב לו את חיי... בכיתי נחל של דמעות מעומק הנשמה... הרגשתי שכל מה שיש לי על הלב וכל המעמסה של העולם הזה יורדת לי מהכתפיים... וכך בכל שנה ושנה, אני מגיע עם ה'חבילה' שלי לרבינו, וכצאתי את הציון הקדוש, אני מרגיש וחש בתוכי את הנכות והטוהר שרבינו הכניס בי.

בכל שנה המניעות מתגברות, אבל בכל שנה אני שואל את עצמי, איך אוכל לבלות את ראש השנה הרחק מרבינו??? בשנים האחרונות עם כל הקושי להגיע לראש השנה, דווקא אז, הרגשתי את האור ואת המתקנות של הדרך - שהוא חלק בלתי נפרד מהראש השנה של הרבי אם שואלים אותי, מה הדבר הכי יקר שקבלתי מרבינו, אני אומר - הכל!

אני מודה לה' יתברך על המתנת חינוך שלי, ואני מתפלל שאעשה שימוש מיטבי בחסד הגדול שהוא הרעיף עלי, אני מתפלל שאזכה להיות דבוק ברבינו כל החיים ושהסבל וכל היגון ואנחה של העולם הזה ייפכו לששון ושמחה, וכל המניעות יתפכו לנעימות, עם בוא המיחול של משיח צדקנו בקרוב בימינו אמן.

הרגשתי שחזרתי הביתה. המסר הפשוט אך העמוק הזה, מילא אותי בחום ובמשמעות. משהו סוף סוף הציג בפניי מפת דרכים עם הנחיות ברורות ומסר עמוק לחיים. גם השיר של ר' יוסף קרדונר נגע בנקודה פנימית. השיר היה כל כך מתאים "אשא עיני אל ההרים מאין יבא עזרי". יש מפרשים על פסוק זה שהעזרה שבאה היא בחינת "יש מאין" - וככה אכן היה! שוב החל להתמלא החלל הגדול שחשתי. כבר הייתי כעשר שנים בדרך, חייתי את החיים כבעל משפחה בארץ ישראל הקדושה, אך אמת פנימית ודרך חיים עקבית, יחד עם חיות ושמחה, לא זכיתי לטעום עד אותם רגעים.

במהלך השנה וחצי שלאחר מכן עברתי שינוי דרסטי ודרמטי בתפיסת העולם שלי, הן ביחס לעבודת ה' וצורת החיים על פי הדרך של הרבי, והן בשלימות הפנימית שלי כאחד הרוצה לקיים תכליתו עלי אדמות. עברתי בעצם סוג של חזרה בתשובה מחדש, אולי אפילו יותר מאשר כשחזרתי ליהדות כ-11 שנים לפני כן.

הרבי נותן לנו את העיניים שלו כיצד להסתכל על העולם

למרות שהרבי וודאי אינו מתעקש על קוד לבוש מסויים, התחלתי להרגיש סתירה בין המצב הפנימי שלי לבין האופן שבו התלבשתי וייצגתי את עצמי בפני החברה בכלל. ובנקודת הזמן שבה הרגשתי שלבוש חסידי, באמת משקף את המצב הפנימי שלי - צעדתי את הצעד. זמן קצר אחרי שהחלפתי את הביגוד לביגוד חסידי, נכנסתי לאחד הבתי כנסיות בשכונה שלי ואני שומע אברך אחד אומר לחבירו שכל הברסלבים הם בעלי תשובה. הרגשתי נפגע. אבל ה' עזר לי - תפסתי את המחשבה השלילית ואמרתי לעצמי "רגע, הוא מדבר את האמת". אולי זה הנקודה מרכזית של הדרך של רבינו. רבינו אמר שצריך לעשות תשובה על תשובה. מה זה תשובה בעצם - זה להתקרב לה' יתברך, וזאת היא השאיפה החזקה של כל ברסלבר - להתקרב לה' וברוך ה' שזכינו שהצדיק נותן לנו את העיניים שלו איך להסתכל על העולם...

דווקא בקשר לנוסח התפילה - התייעצתי עם דיין חשוב מאנ"ש, וגם עם הגאון רבי מרדכי פרידלנדר זצ"ל (מורה-צדק של העדה החרדית וראש משמרת סת"ם) ושניהם אמרו לי, לא לשנות את הנוסח. חשוב לצייץ שהרב פרידלנדר זצ"ל עודד אותי לנסוע לציון רבינו הקדוש, ואף הוא בעצמו זכה בסוף ימיו לנסוע לשם באמצע השנה. לאחר מכן כשגיליתי שהרבי אומר שאין הקפדה להחליף את הנוסח, הרגשתי מאוד שכייונתי לכך, ושיש לי את ההזדמנות לקיים את הדיבור של רבינו.

בתחילת הדרך רציתי לעבור לגור בצפת - אך הדבר לא יצא לפועל, ואני הבנתי מכך, שהרבי מלמד אותנו שאפשר להיות ברסלבר חסיד בכל מקום ובכל מצב שנמצאים.

התשובה של רבי חיים וואלקין זצ"ל

בימים הראשונים להתקרבותי, רציתי לשמוע דעת תורה, האם זה בסדר ללמוד את הספרים, ה' יתברך ברחמי ובחסדו הדרך אותי לכתובת הנכונה - המשגיח הגאון הרב רבי חיים וואלקין זצ"ל - מי שבעיקר מוכר בעולם הליטאי כמשגיח של ישיבת עטרת ישראל -

